

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 februari 2019

**WETSONTWERP**

**betreffende de terugtrekking van  
het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

**INHOUD**

	Blz.
Samenvatting .....	3
Memorie van toelichting .....	4
Voorontwerp .....	31
Advies van de Raad van State .....	40
Wetsontwerp .....	54

OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8, § 2, 2°, VAN DE WET VAN 15 DECEMBER  
2013 WERD DE IMPACTANALYSE NIET GEVRAAGD.

**DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD  
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

19 février 2019

**PROJET DE LOI**

**relatif au retrait du Royaume-Uni  
de l'Union européenne**

**SOMMAIRE**

	Pages
Résumé .....	3
Exposé des motifs .....	4
Avant-projet .....	31
Avis du Conseil d'État .....	40
Projet de loi .....	54

CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 8, § 2, 2°, DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 2013,  
L'ANALYSE D'IMPACT N'A PAS ÉTÉ DEMANDÉE.

**LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À  
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.**

10272

*De regering heeft dit wetsontwerp op 19 februari 2019 ingediend.*

*Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 19 février 2019.*

*De “goedkeuring tot drukken” werd op 19 februari 2019 door de Kamer ontvangen.*

*Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 19 février 2019.*

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

*Afkortingen bij de nummering van de publicaties:*

DOC 54 0000/000: *Parlementair document van de 54<sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*  
 QRVA: *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*  
 CRIV: *Voorlopige versie van het Integraal Verslag*  
 CRABV: *Beknopt Verslag*  
 CRIV: *Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*

PLEN: *Plenum*  
 COM: *Commissievergadering*  
 MOT: *Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

*Abréviations dans la numérotation des publications:*

DOC 54 0000/000: *Document parlementaire de la 54<sup>e</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*  
 QRVA: *Questions et Réponses écrites*  
 CRIV: *Version Provisoire du Compte Rendu intégral*  
 CRABV: *Compte Rendu Analytique*  
 CRIV: *Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*

PLEN: *Séance plénière*  
 COM: *Réunion de commission*  
 MOT: *Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

*Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers*

*Bestellingen:  
 Natieplein 2  
 1008 Brussel  
 Tel. : 02/ 549 81 60  
 Fax : 02/549 82 74  
 www.dekamer.be  
 e-mail : publicaties@dekamer.be*

*De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier*

*Publications officielles éditées par la Chambre des représentants*

*Commandes:  
 Place de la Nation 2  
 1008 Bruxelles  
 Tél. : 02/ 549 81 60  
 Fax : 02/549 82 74  
 www.lachambre.be  
 courriel : publications@lachambre.be*

*Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC*

**SAMENVATTING**

*Het onderhavige wetsontwerp beoogt de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord met de Europese Unie te regelen. De wet zou enkel in werking treden als er geen akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk is bereikt. Het is bedoeld als tijdelijk antwoord op de belangrijkste moeilijkheden als gevolg van de Brexit in de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de federale wetgever vallen.*

*Dit wetsontwerp maakt deel uit van een aantal voorbereidende maatregelen die de regering heeft genomen overeenkomstig de verzoeken van de Europese Raad van 13 december 2018, waarin de lidstaten verzocht worden hun werkzaamheden op te voeren.*

**RÉSUMÉ**

*Le présent projet de loi vise à faire face au retrait du Royaume-Uni sans accord avec l'Union européenne. La loi entrerait en vigueur uniquement si aucun accord n'était trouvé entre l'Union européenne et le Royaume-Uni. Elle vise à répondre de manière temporaire aux principales difficultés posées par le Brexit dans les matières relevant des compétences du législateur fédéral.*

*Ce projet de loi s'inscrit dans une série de mesures de préparation prises par le gouvernement conformément aux demandes du Conseil européen du 13 décembre 2018 invitant les États membres à intensifier le travail.*

## MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

### ALGEMENE TOELICHTING

Op 26 juni 2016 heeft bij een referendum in het Verenigd Koninkrijk 51,9 % van de kiezers vóór een terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (“*Brexit*”) gestemd. Op 29 maart 2017 heeft de Britse regering de Europese Raad formeel in kennis gesteld van haar voornemen om de Europese Unie te verlaten, waarmee ze de terugtrekkingsprocedure bepaald in artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) heeft ingeleid. Volgens deze procedure zal het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie twee jaar na de formele kennisgeving van zijn voornemen om zich terug te trekken, d.w.z. uiterlijk op 30 maart 2019, verlaten, tenzij de periode van terugtrekkingsonderhandelingen wordt verlengd. Tot deze verlenging kan worden beslist op verzoek van het Verenigd Koninkrijk en ze vereist de instemming van alle lidstaten.

Krachtens artikel 50 van het VEU onderhandelen de EU en de lidstaat die zich wenst terug te trekken, over een overeenkomst waarin de modaliteiten voor die terugtrekking worden vastgesteld, rekening houdend met het kader van hun toekomstige betrekkingen. Over een dergelijke overeenkomst moet enerzijds door de Europese Commissie worden onderhandeld op basis van een mandaat van de Raad, waarna ze door de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen moet worden gesloten na goedkeuring door het Europees Parlement, en anderzijds moet ze door het Verenigd Koninkrijk worden bekrachtigd overeenkomstig zijn interne grondwettelijke regels. Na maanden van onderhandelingen bereikten de EU en het Verenigd Koninkrijk in november 2018 een ontwerp terugtrekkingsovereenkomst waarin een ordelijke terugtrekking wordt georganiseerd, alsmede een niet-bindende politieke verklaring waarin het kader voor hun toekomstige betrekkingen wordt vastgesteld. Dit ontwerp terugtrekkingsakkoord en deze politieke verklaring werden op 25 november 2018 door de Europese Raad goedgekeurd. Het ontwerp terugtrekkingsakkoord voorziet in een overgangperiode, d.w.z. dat heel het Europese recht van toepassing blijft gedurende een overgangperiode tot en met 31 december 2020. De duur van deze overgangperiode kan vóór 1 juli 2020 in onderlinge overeenstemming tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk worden verlengd met maximaal twee jaar, indien dit nodig is om te onderhandelen over de akkoorden over de toekomstige betrekkingen.

## EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

### EXPOSÉ GÉNÉRAL

Le 26 juin 2016, lors d'un référendum organisé au Royaume-Uni, 51,9 % des votants se sont déclarés favorables à un retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne (“*Brexit*”). Le 29 mars 2017, le gouvernement britannique a formellement notifié au Conseil européen son intention de quitter l'Union européenne, enclenchant ainsi la procédure de retrait prévue à l'article 50 du traité sur l'UE (TUE). Selon cette procédure, le Royaume-Uni quittera l'Union européenne deux ans après la notification formelle de son intention de se retirer, c'est-à-dire au 30 mars 2019, sauf prolongation de la période des négociations de retrait. Cette prolongation peut être décidée à la demande du Royaume-Uni et requiert l'accord de l'ensemble des États membres.

En vertu de l'article 50 du TUE, l'UE et l'État membre qui souhaite se retirer négocient et concluent un accord fixant les modalités de ce retrait, en tenant compte du cadre de leurs relations futures. Un tel accord doit être négocié par la Commission européenne sur base d'un mandat du Conseil, puis conclu par le Conseil à la majorité qualifiée, après approbation du Parlement européen, d'une part, et ratifié par le Royaume-Uni suivant ses règles constitutionnelles internes, d'autre part. Suite à des mois de négociations, l'UE et le Royaume-Uni sont parvenus en novembre 2018 à un projet d'accord de retrait organisant un retrait ordonné, ainsi qu'à une déclaration politique non contraignante fixant le cadre de leurs relations futures. Ce projet d'accord et cette déclaration politique ont reçu l'aval du Conseil européen le 25 novembre 2018. Le projet d'accord de retrait prévoit une période de transition, c'est-à-dire que l'ensemble du droit européen continuera à s'y appliquer pendant une période de transition allant jusqu'au 31 décembre 2020. La durée de cette période de transition peut-être prolongée pour maximum deux ans d'un commun accord entre l'UE et les Britanniques, avant le 1<sup>er</sup> juillet 2020, au cas où cela serait nécessaire pour négocier les accords sur les relations futures.

Dit ontwerp terugtrekkingsakkoord moet echter door het Verenigd Koninkrijk worden bekrachtigd overeenkomstig zijn interne grondwettelijke regels, waarvoor de goedkeuring van het Lagerhuis vereist is. Het Britse parlement heeft het akkoord op 15 januari uiteindelijk verworpen, waardoor de kans groter is geworden dat het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie zal verlaten bij gebrek aan een akkoord van deze laatste.

Gelet op de onzekerheid door deze stemming en de politieke instabiliteit in Londen, en aangezien de datum van 29 maart 2019 nadert, is het van essentieel belang dat de Unie en haar lidstaten zich voorbereiden op de mogelijkheid dat het Verenigd Koninkrijk de EU verlaat zonder akkoord.

Het onderhavige wetsontwerp beoogt de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord met de Europese Unie te regelen. De wet zou enkel in werking treden als er geen akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk is bereikt. Het is bedoeld als tijdelijk antwoord op de belangrijkste moeilijkheden als gevolg van de *Brexit* in de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de federale wetgever vallen.

Dit wetsontwerp maakt deel uit van een aantal voorbereidende maatregelen die de regering heeft genomen overeenkomstig de verzoeken van de Europese Raad van 13 december 2018, waarin de lidstaten verzocht worden hun werkzaamheden op te voeren.

De Europese Commissie heeft verschillende mededelingen opgesteld met een noodactieplan dat door middel van unilaterale maatregelen van de EU en haar lidstaten ten uitvoer moet worden gelegd om de meest ernstige gevolgen van een *Brexit* zonder akkoord te milderen. Verschillende Europese landen hebben reeds een soortgelijke wetgeving aangenomen.

De Commissie specificeert dat deze noodmaatregelen moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met het Europees recht en onder meer met de regels inzake de bevoegdheidsverdeling. Ze moeten ook tijdelijk zijn (in afwachting van een via onderhandelingen tot stand gekomen duurzame oplossing), eenzijdig (en dus op elk moment indien nodig herroepbaar) en mogen niet dezelfde voordelen bieden als het EU-lidmaatschap noch de voorwaarden van een overgangperiode zoals bepaald in het terugtrekkingsakkoord.

Ce projet d'accord de retrait doit toutefois être ratifié par le Royaume-Uni conformément à ses règles constitutionnelles internes, ce qui suppose une approbation par la Chambre des Communes. Le Parlement britannique a finalement rejeté l'accord le 15 janvier rendant plus probable une sortie du Royaume-Uni sans accord avec l'Union européenne.

Face à l'incertitude créée par ce vote et l'instabilité politique à Londres, et vu que la date du 29 mars 2019 se rapproche, il est essentiel pour l'Union et ses États membres de se préparer à l'hypothèse d'une sortie du Royaume-Uni sans accord de retrait.

Le présent projet de loi vise à faire face à retrait du Royaume-Uni sans accord avec l'Union européenne. La loi entrerait en vigueur uniquement si aucun accord n'était trouvé entre l'Union européenne et le Royaume-Uni. Elle vise à répondre de manière temporaire aux principales difficultés posées par le *Brexit* dans les matières relevant des compétences du législateur fédéral.

Ce projet de loi s'inscrit dans une série de mesures de préparation prises par le gouvernement conformément aux demandes du Conseil européen du 13 décembre 2018 invitant les États membres à intensifier le travail.

La Commission européenne a élaboré plusieurs communications qui mettent en place un plan d'action d'urgence destiné à être mis en œuvre via des mesures unilatérales de l'UE et de ses États membres en vue d'atténuer les conséquences les plus graves d'un *Brexit* sans accord. Plusieurs pays européens ont déjà adopté des législations similaires.

La Commission précise que ces mesures d'urgence doivent être mise en œuvre dans le respect du droit européen et notamment des règles de répartition des compétences. Elles doivent également être temporaires (dans l'attente d'une solution négociée durable), être unilatérales (et donc révocables à tout moment si nécessaire) et ne pas reproduire les avantages d'une adhésion à l'UE ni les termes d'une période de transition telle que prévue par l'accord de retrait.

**ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING****TITEL I***Algemene bepaling*

Dit artikel bepaalt de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

**TITEL 2***Asiel en Migratie*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen**

**Verblijfsrecht van onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden**

Op de datum waarop het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaat zonder akkoord zal het Verenigd Koninkrijk een derde land worden waardoor alle primaire en secundaire wetgeving van de Unie vanaf dat moment niet langer op het Verenigd Koninkrijk van toepassing zal zijn. Dit houdt in dat de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk onderdanen van een derde land zullen zijn.

De rechten van de burgers zullen echter worden opgevat vanuit het idee van wederkerigheid en door prioriteit te geven aan de Europese coördinatie.

Er werd in België dan ook geopteerd voor een maximale vrijwaring van het verblijfsrecht van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, alsook hun familieleden. Zoals de Europese Commissie reeds meedeelde op 19 december 2018 werd de burger steeds voorop gesteld en werd de lidstaten verzocht om een genereuze benadering te hanteren ten aanzien van de rechten van burgers van het Verenigd Koninkrijk in de Europese Unie, mits in het Verenigd Koninkrijk een soortgelijke benadering wordt gehanteerd. De Europese Commissie vroeg de lidstaten tevens om maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die op de terugtrekkingsdatum legaal in de Europese Unie verblijven daarna nog steeds worden beschouwd als personen die legaal in de Europese Unie verblijven.

Huidig wetsontwerp beoogt dan ook een *status quo* en dus een verlenging van alle bestaande rechten na terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.

**COMMENTAIRES DES ARTICLES****TITRE I<sup>ER</sup>***Disposition générale*

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

**TITRE 2***Asile et Migration*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers**

**Droit de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille**

À la date à laquelle le Royaume-Uni se retire de l'Union européenne sans accord, le Royaume-Uni deviendra un pays tiers. Par conséquent, l'ensemble de la législation primaire et secondaire de l'Union cessera de s'appliquer au Royaume-Uni à compter de cette date. De ce fait, les ressortissants du Royaume-Uni deviendront des ressortissants de pays tiers.

Les droits des citoyens reposeront néanmoins sur l'idée de réciprocité et donneront priorité à la coordination européenne.

En Belgique, il a donc été décidé de préserver au maximum le droit de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille. Tel que l'a annoncé la Commission européenne le 19 décembre 2018, le citoyen a toujours été placé au premier plan et les États membres ont été invités à adopter une approche généreuse des droits des citoyens du Royaume-Uni dans l'Union européenne, pour autant qu'une approche similaire soit adoptée au Royaume-Uni. La Commission européenne a également demandé aux États membres de prendre des mesures afin que les ressortissants du Royaume-Uni résidant légalement dans l'Union européenne à la date du retrait soient toujours considérés comme résidant légalement dans l'Union européenne.

Le présent projet de loi vise donc à créer un *status quo* et donc à prolonger tous les droits existants après le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne.

Vermits een maximale vrijwaring van de rechten wordt nagestreefd, zijn de bepalingen uit hoofdstukken I en *Ibis* van titel II van de Vreemdelingenwet onverminderd van toepassing.

#### Art. 2

Zoals hoger reeds werd aangegeven, beoogt dit wetsontwerp om de rechten van onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, die hun recht op vrij verkeer hebben uitgeoefend overeenkomstig het EU-acquis en een verblijfsrecht hebben verkregen overeenkomstig artikel 40 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna de Vreemdelingenwet), maximaal te vrijwaren.

Dit geldt evenzeer voor hun familieleden die een verblijfsrecht hebben verkregen overeenkomstig artikel 40*bis* van de Vreemdelingenwet, alsook voor andere familieleden bedoeld in artikel 47/1 van de Vreemdelingenwet.

Er werd dan ook geopteerd om hun verblijfsrecht te behouden na terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, doch slechts voor een bepaalde periode dewelke wordt vastgesteld in artikel 6.

De wetgever geeft prioriteit aan een Europese coördinatie en schaaft zich dan ook achter de Europese Commissie die de lidstaten vroeg om maatregelen te nemen opdat alle onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die legaal in een lidstaat verblijven, op moment van terugtrekking zonder onderbreking nog steeds als legale inwoners van die lidstaat worden beschouwd (COM(2018) 890 final).

De Europese Commissie meende echter eveneens dat de maatregelen in het algemeen tijdelijk van aard zijn (COM(2018) 880 final). Om deze reden zal het verblijfsrecht gegarandeerd blijven gedurende een bepaalde periode.

#### Art. 3

Aangezien er een *status quo* wordt beoogd voor een beperkte periode, zullen alle op het moment van terugtrekking hangende verblijfsaanvragen van zowel de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden bedoeld in artikel 40*bis* van de Vreemdelingenwet, alsook van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1 van de Vreemdelingenwet, behandeld worden volgens de voorwaarden die golden op het moment voor de terugtrekking en dus voor de *Brexit*.

Vu qu'on envisage de préserver au maximum les droits, les dispositions des chapitres I et *Ibis* du titre II de la loi sur les étrangers sont intégralement d'application.

#### Art. 2

Comme expliqué ci-avant, le présent projet de loi vise à préserver autant que possible les droits des ressortissants du Royaume-Uni qui ont exercé leur droit à la libre circulation conformément à l'acquis communautaire et qui ont obtenu un droit de séjour conformément à l'article 40 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'entrée, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (ci-après, la loi sur les étrangers).

Tel est également le cas des membres de leur famille qui ont obtenu un droit de séjour sur la base de l'article 40*bis* de la loi sur les étrangers, ainsi que des autres membres de la famille visés à l'article 47/1 de la loi sur les étrangers.

Il a donc été décidé de maintenir leur droit de séjour au-delà du retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne, mais seulement pendant une durée fixée par l'article 6.

Le législateur donne priorité à une coordination européenne et soutient par conséquent l'appel, lancé par la Commission européenne aux États membres, à prendre des mesures pour que tous les ressortissants du Royaume-Uni qui résident légalement dans un État membre au moment du retrait restent considérés comme des résidents légaux de cet État membre sans interruption (COM(2018) 890 final).

La Commission européenne a cependant aussi estimé que les mesures étaient, de manière générale, de nature temporaire (COM(2018) 880 final). Par conséquent, le droit de séjour restera garanti pendant une certaine période.

#### Art. 3

Dès lors que l'objectif est d'instaurer un *statu quo* pour une durée limitée, toutes les demandes de séjour pendantes au moment du retrait introduites par des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille visés à l'article 40*bis* de la loi sur les étrangers, ainsi que par d'autres membres de la famille visés à l'article 47/1 de la loi sur les étrangers, seront traitées selon les conditions applicables au moment avant le retrait, donc, antérieures au *Brexit*.



Een onderdaan van het Verenigd Koninkrijk die na terugtrekking uit de Europese Unie een verblijfsaanvraag indient, zal zich niet langer kunnen beroepen op de voorwaarden die golden op het moment voor de terugtrekking en zal onderworpen zijn aan de algemene regels die gelden voor onderdanen van derde landen in de Europese Unie.

#### Art. 4

De onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, die hun recht op vrij verkeer hebben uitgeoefend overeenkomstig het EU-acquis en een verblijfsrecht hebben verkregen overeenkomstig artikel 40 van de Vreemdelingenwet kunnen zich laten vervoegen door hun familieleden bedoeld in artikel 40*bis* van de Vreemdelingenwet, alsook door andere familieleden bedoeld in artikel 47/1 van de Vreemdelingenwet.

Deze aanvragen zullen behandeld worden volgens de voorwaarden die golden op het moment voor de terugtrekking voor zover zij werden ingediend binnen de in artikel 6 vermelde periode.

Deze beleidskeuze kadert wederom binnen de maximale vrijwaring van de rechten van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk.

Deze bepaling is dus eveneens van toepassing op de aanvragen ingediend door (andere) familieleden van de onderdaan van het Verenigd Koninkrijk die zijn verblijfsrecht heeft verkregen op basis van een verblijfsaanvraag die nog hangende was op het moment van de terugtrekking en dus conform (nieuw) artikel 81/3 van de Vreemdelingenwet.

Naar analogie met hetgeen onder artikel 3 werd uiteengezet zullen de aanvragen ingediend na de terugtrekking door (andere) familieleden van de onderdaan van het Verenigd Koninkrijk die zelf zijn verblijfsaanvraag na de terugtrekking heeft ingediend, onderworpen zijn aan de algemene regels die gelden voor onderdanen van derde landen in de Europese Unie. Ook zij zijn evenmin onderworpen aan de voorwaarden die golden op het moment voor de terugtrekking.

#### Art. 5

In het geval dat de geldigheid van het verblijfsdocument van een onderdaan van het Verenigd Koninkrijk of zijn (andere) familieleden verkregen op grond van artikel 40, 40*bis* of 47/1 van de Vreemdelingenwet vervalst tussen de terugtrekking en 31 december 2020, kan deze op eenvoudige wijze de vernieuwing van zijn

Un ressortissant du Royaume-Uni qui introduit une demande de séjour après le retrait de l'Union européenne ne pourra plus invoquer les conditions en vigueur au moment avant le retrait et sera soumis aux règles générales applicables aux ressortissants de pays tiers dans l'Union européenne.

#### Art. 4

Les ressortissants du Royaume-Uni qui ont exercé leur droit à la libre circulation conformément à l'acquis communautaire et qui ont obtenu un droit de séjour conformément à l'article 40 de la loi sur les étrangers peuvent être rejoints par les membres de leur famille visés à l'article 40*bis* de la loi sur les étrangers et par les autres membres de la famille visés à l'article 47/1 de la loi sur les étrangers.

Si elles ont été introduites dans le délai fixé par l'article 6, ces demandes seront traitées selon les conditions en vigueur au moment avant le retrait.

À nouveau, ce choix politique vise à préserver au maximum les droits des ressortissants du Royaume-Uni.

Cette disposition s'applique donc également aux demandes introduites par des (d'autres) membres de la famille du ressortissant du Royaume-Uni qui a obtenu son droit de séjour sur la base d'une demande de séjour encore pendante au moment du retrait et donc, conformément au (nouvel) article 81/3 de la loi sur les étrangers.

Par analogie avec ce qui était prévu à l'article 3, les demandes introduites après le retrait par des (d'autres) membres de la famille du ressortissant du Royaume-Uni ayant lui-même introduit sa demande de séjour après le retrait seront soumises aux règles générales applicables aux ressortissants de pays tiers dans l'Union européenne. Ils ne sont pas non plus soumis aux conditions en vigueur au moment avant le retrait.

#### Art. 5

Si la validité du document de séjour d'un ressortissant du Royaume-Uni ou des (autres) membres de sa famille obtenu en vertu des articles 40, 40*bis* ou 47/1 de la loi sur les étrangers expire entre le retrait et le 31 décembre 2020, il pourra facilement demander à la commune le renouvellement de son document de



vervallen verblijfsdocument bij de gemeente aanvragen. Op vertoon van zijn vervallen verblijfsdocument bezorgt de burgemeester hem een nieuw verblijfsdocument dat geldig is tot het einde van de overgangsfase.

#### Art. 6

Aangezien het vooralsnog niet duidelijk is hoe de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk zich zullen ontwikkelen, hetzij op gecoördineerde wijze door de Europese Commissie, hetzij bilateraal door België, is het noodzakelijk te bepalen dat de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit, de toepassing van dit hoofdstuk vóór 31 december 2020 kan beëindigen.

Het wetsontwerp voorziet in een delegatie aan de Koning om het toepassingsgebied aan te passen. Deze besluiten, overlegd in Ministerraad, moeten binnen zes maanden na hun inwerkingtreding worden bevestigd.

Het is immers niet duidelijk hoe de eventuele onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk zich zullen ontwikkelen, hetzij op gecoördineerde wijze door de Europese Commissie, hetzij bilateraal door België, waardoor het noodzakelijk is te bepalen dat de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de werkingssfeer kan aanpassen.

Het parlement zal in aanloop naar de federale verkiezingen van 26 mei 2019 ontbonden worden en het is mogelijk dat de Koning onverwijld regelgevend dient op te treden naar aanleiding van een mogelijks onzekere situatie volgend op de *Brexit*. Deze dwingende redenen rechtvaardigen het eventuele optreden van de Koning.

### TITEL 3

#### *Energie*

#### **Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen betreffende Interconnector (UK) Limited**

Een harde *Brexit* heeft tot gevolg dat het *Communautaire acquis* op het gebied van energie en de Belgische gaswet en haar uitvoeringsbesluiten niet langer automatisch van toepassing zijn op activiteiten met derde landen.

Het Verenigd Koninkrijk verlaat op 30 maart 2019 om 00h00 (UTC+1) de interne markt voor aardgas. De eenmaking van de interne markt heeft onder meer als

séjour périmé. Le bourgmestre lui délivrera un nouveau document de séjour valable jusqu'à la fin de la phase transitoire sur présentation de son document de séjour périmé.

#### Art. 6

Dans la mesure où, pour l'instant, il n'y aucune clarté sur l'évolution que prendront d'éventuelles négociations avec le Royaume-Uni, que ce soit de façon concertée par la Commission européenne ou sur un plan bilatéral par la Belgique, il est nécessaire de prévoir que, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut anticipativement à la date du 31 décembre 2020 mettre un terme à l'application du présent chapitre.

Le projet de loi accorde également une délégation au Roi afin de pouvoir adapter les champs d'application personnel et matériel. Ces arrêtés, délibérés en Conseil des ministres, doivent être confirmés dans un délai de six mois suivant leur entrée en vigueur.

Dans la mesure où, il n'y aucune clarté sur l'évolution que prendront d'éventuelles négociations avec le Royaume-Uni, que ce soit de façon concertée par la Commission européenne ou sur un plan bilatéral par la Belgique, il est nécessaire de prévoir que, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut modifier le champ d'application.

Le Parlement sera dissous à l'approche des élections fédérales du 26 mai 2019. Il se peut que le Roi doive prendre, sans délai, une initiative réglementaire suite à une situation éventuellement incertaine qui suivra le *Brexit*. Ces raisons impérieuses justifient l'action éventuelle du Roi.

### TITRE 3

#### *Énergie*

#### **Chapitre unique – Modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations en ce qui concerne Interconnector (UK) Limited**

Un *Brexit* dur a pour conséquence que l'*acquis communautaire* en matière d'énergie et la loi gaz belge et ses arrêtés d'exécution ne s'appliquent plus automatiquement aux activités avec des pays tiers.

Le Royaume-Uni quittera le marché intérieur du gaz naturel avec effet au 30 mars 2019, à 0 heure 0 minute (UTC+1). L'unification du marché intérieur a entre autres

doelstelling bij te dragen tot de leverings- en voorzieningszekerheid en de duurzaamheid van de economie van de Europese Unie en dus ook van België.

Functionerende open gasmarkten en met name de netten en andere activa die met de levering van gas verbonden zijn, zijn essentieel voor de openbare veiligheid, het concurrentievermogen van de economie en het welzijn van de burgers van België.

Daarom zijn extra beschermingsmaatregelen vereist met betrekking tot het in stand houden van de energieleverings- en voorzieningszekerheid van België indien tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk of tussen België en het Verenigd Koninkrijk geen verdrag of overeenkomst wordt afgesloten dat in werking treedt op 30 maart 2019 en dat het regulator kader vastlegt inzake onafhankelijkheid van Interconnector (UK) Limited ten aanzien van productie- en leveringsbelangen, inzake toegang tot de installaties die Interconnector (UK) Limited in eigendom bezit of in leasing heeft en het regulator toezicht over de activiteiten van Interconnector (UK) Limited.

Op grond van de continuïteit en de rechtszekerheid zorgt de invoering van artikel 25*bis* ervoor dat onder meer België zal kunnen beslissen de Europese netwerkkodes toe te passen en zal het de bindende richtlijnen moeten blijven toepassen op Interconnector (UK) Limited overeenkomstig hetgeen hiervoor is voorzien in hoofdstuk III, afdeling 2, artikel 15/5*bis*, § 15, artikel 15/5*undecies*, § 3, hoofdstuk IV*sexies* en hoofdstuk IV*septies* van deze wet en dat er geen juridische onzekerheid en/of leemte ontstaat na 29 maart 2019 voor de marktpelers inzake toegang tot de fysieke en financiële energiegoederen van de Belgische markt en de energiemarkt van het Verenigd Koninkrijk.

Gevolgd gevend aan het advies nummer 65.217/3 van de Raad van State onder opmerking 2, werd de datum van 29 maart 2019 gewijzigd door de woorden “vanaf de inwerkingtreding van titel 3 van de wet van ... betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie”.

Met betrekking tot de opmerking in punt 4 van voormeld advies, zijnde dat het voorontwerp doorgang kan vinden indien daarvoor impliciet een machtiging gegeven wordt door de Europese Unie, engageert de bevoegde minister van Energie zich om het voorontwerp, zoals neergelegd bij de Kamer, mede te delen aan de Europese Commissie.

Tot slot, werd artikel 7 van dit voorontwerp van wet ook aangepast aan de opmerking vermeld in punt 6 van dit advies en werden de woorden “en voor zover deze

pour objectif de contribuer à la sécurité d’approvisionnement, ainsi qu’à la durabilité de l’économie de l’Union européenne, et donc aussi de la Belgique.

Des marchés du gaz ouverts et qui fonctionnent, et en particulier les réseaux et autres actifs qui sont associés à la fourniture de gaz, sont essentiels pour la sécurité publique, pour la compétitivité de l’économie et pour le bien-être des citoyens belges.

Des mesures de sauvegarde supplémentaires sont dès lors nécessaires en ce qui concerne la préservation de la sécurité de l’approvisionnement énergétique de la Belgique si aucun traité ou convention n’est conclu entre l’Union européenne et le Royaume-Uni ou entre la Belgique et le Royaume-Uni, qui entre en vigueur au 30 mars 2019 et qui fixe le cadre réglementaire relatif à l’indépendance d’Interconnector (UK) Limited par rapport aux intérêts en matière de fourniture et de production, en termes d’accès aux installations dont Interconnector (UK) Limited est propriétaire ou preneur en leasing, ainsi que le contrôle réglementaire des activités d’Interconnector (UK) Limited.

En vertu de la continuité et de la sécurité juridique, l’introduction de l’article 25*bis* veille, entre autres, à ce que la Belgique puisse décider d’appliquer les codes de réseau européens et doive continuer d’appliquer les directives contraignantes à Interconnector (UK) Limited conformément aux dispositions prévues à la section 2 du chapitre III, à l’article 15/5*bis*, § 15, à l’article 15/5*undecies*, § 3, au chapitre IV*sexies* et au chapitre IV*septies* de cette loi et à ce qu’aucun(e) insécurité et/ou vide juridique n’apparaisse après le 29 mars 2019 pour les acteurs de marché s’agissant de l’accès aux biens énergétiques physiques et financiers du marché belge et au marché énergétique du Royaume-Uni.

Faisant suite à l’avis numéro 65.217/3 du Conseil d’État sous la remarque 2, la date du 29 mars 2019 a été modifiée par les mots “avec effet à la date d’entrée en vigueur du titre 3 de la loi du ... relatif au retrait du Royaume-Uni de l’Union européenne”.

En ce qui concerne la remarque au point 4 de l’avis susvisé, soit que l’avant-projet pourra passer si l’Union européenne donne implicitement un mandat à cette fin, le ministre de l’Énergie compétent s’engage à transmettre à la Commission européenne, l’avant-projet tel qu’il a été déposé à la Chambre des représentants.

Finalement, l’article 7 de cet avant-projet de a été adapté à la remarque reprise au point 6 de cet avis et les mots “et pour autant que ces dispositions de traité

verdragsbepalingen een directe werking hebben of zijn goedgekeurd bij wet” geschrapt.

#### Art. 7

Dit artikel voorziet dat in afwachting van een verdrag afgesloten ofwel tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk, ofwel tussen België en het Verenigd Koninkrijk dat in toepasselijke andersluidende bepalingen zou voorzien, verschillende bepalingen van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen op Interconnector (UK) Limited van toepassing zijn.

#### TITEL 4

##### WERK

#### Enig hoofdstuk – Startbanen

Artikel 23 van de wet van 24 december 1999 definieert de personen van buitenlandse afkomst. In het kader van de startbaanverplichting tellen de jonge werknemers van buitenlandse afkomst tot 26 jaar dubbel.

Aangezien het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland vanaf 30 maart 2019 niet langer deel uitmaakt van de Europese Unie, zullen de jongeren met een Britse nationaliteit (of jongeren met minstens één ouder of met minstens twee grootouders van de Britse nationaliteit) als jongeren van buitenlandse afkomst worden beschouwd.

Deze wetswijziging heeft tot doel om gedurende een overgangperiode waarin Britse onderdanen nog worden gelijkgesteld met EU-burgers, de Britse jongeren niet dubbel te tellen voor de startbaanverplichting.

#### TITEL 5

##### SOCIALE ZAKEN

Dit wetsontwerp heeft tot doel de gevolgen van de *Brexit* in de verschillende takken van de sociale zekerheid tijdelijk te regelen.

Op 29 maart 2019 zal het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaten. De Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk hebben onderhandeld over een terugtrekkingsakkoord die overgangsmaatregelen voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels omvat. De inwerkingtreding ervan is echter afhankelijk van

aient un effet direct ou aient été approuvées par une loi” ont été supprimés.

#### Art. 7

Cet article prévoit que dans l’attente d’un traité conclu soit entre l’Union européenne et le Royaume-Uni, soit entre la Belgique et le Royaume-Uni, qui prévoirait des dispositions contraires applicables, différentes dispositions de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations s’appliquent à Interconnector (UK) Limited.

#### TITRE 4

##### EMPLOI

#### Chapitre unique – Premiers emplois

L’article 23 de la loi du 24 décembre 1999 définit les personnes d’origine étrangère. Dans le cadre de l’obligation premier emploi les jeunes travailleurs d’origine étrangère âgés de moins de 26 ans comptent double.

Vu que le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d’Irlande du Nord ne fait plus partie de l’Union européenne à partir du 30 mars 2019, les jeunes de nationalité britannique (ou jeunes dont au moins un des parents ou dont au moins deux des grands-parents possèdent la nationalité britannique) seront considérés comme jeunes d’origine étrangère.

Cette modification de loi a pour but de ne pas compter les jeunes britanniques double pour l’obligation premier emploi pendant une période de transfert pendant laquelle les ressortissants britanniques sont encore assimilés aux citoyens de l’UE.

#### TITRE 5

##### AFFAIRES SOCIALES

Le présent projet de loi vise à régler temporairement les conséquences du *Brexit* dans les différentes branches de la sécurité sociale.

Le 29 mars 2019 prochain, le Royaume-Uni quittera l’Union européenne. Un accord de retrait a été négocié entre l’Union européenne et le Royaume-Uni qui prévoit notamment des mesures transitoires en matière de coordination des systèmes de sécurité sociale. Cependant, son entrée en vigueur est conditionnée

de goedkeuring door het Britse parlement. Indien het Britse parlement dit akkoord verwerpt, vervalt ook de overgangsregeling die in het akkoord opgenomen is en treden de Europese verordeningen inzake coördinatie van de sociale zekerheid onmiddellijk buiten werking.

Bovendien staat de toepassing van het oude verdrag van 20 mei 1957 tussen België en het Verenigd Koninkrijk ter discussie. Dit oude verdrag bevat de nodige lacunes en is onduidelijk op verschillende punten. Hoewel het bij de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de Europese Unie in 1973 niet is opgezegd, moet worden opgemerkt dat verordening nr. 1408/71 (vervangen door verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels) over hetzelfde onderwerp in de plaats is gekomen van het bilaterale verdrag van 1957.

Dit zal in België veel gevolgen hebben op het gebied van de sociale zekerheid, aangezien de bestaande regels inzake de samentelling van verzekeringstijdvakken, de exporteerbaarheid van uitkeringen en de tenlasteneming van bepaalde risico's niet langer van kracht zullen zijn in de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk.

De invaliditeitsuitkeringen waarop Britse ingezetenen (ongeacht hun nationaliteit) recht hebben ten laste van België, zullen aldus niet langer worden betaald, aangezien zij niet langer exporteerbaar zijn. Pensioenen die door België worden betaald aan Britse onderdanen die in het Verenigd Koninkrijk wonen, worden niet langer geëxporteerd. Gezondheidszorgen waarvan Belgische verzekerden tijdens een verblijf op het Britse grondgebied genieten, zullen niet langer ten laste genomen worden behalve voor degenen die dringend in het ziekenhuis moeten worden opgenomen. Overwegende dat er eveneens juridische betwistingen zouden kunnen ontstaan over de toepassing van deze nationale bepalingen met betrekking tot de toepassing en interpretatie van het Europees recht. Tot slot, in antwoord op de opmerking van de Raad van State in zijn advies 65 217, moet worden opgemerkt dat Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg niet opgenomen is in de lijst van Europese teksten waarnaar artikel 13 verwijst, omdat deze richtlijn omgezet is in artikel 294 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, door een koninklijk besluit van 18 oktober 2013. Voor zover dit artikel 294 in het kader van de verzekering voor geneeskundige

à son approbation par le Parlement britannique. Si le Parlement britannique rejette cet accord, les dispositions transitoires qu'il contient seront caduques et les règlements européens de coordination en matière de sécurité sociale cesseront immédiatement de s'appliquer.

Par ailleurs, l'application de la convention du 20 mai 1957 conclue entre la Belgique et le Royaume-Uni est sujet à débats. Cette ancienne convention est en effet lacunaire et obsolète en de nombreux points. En effet, non dénoncée lors de l'entrée du Royaume-Uni dans l'Union européenne en 1973, il faut constater que le règlement n° 1408/71 (remplacé par le règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale) portant sur le même objet s'est substitué à la Convention bilatérale de 1957.

Ceci entraînera de nombreuses conséquences en Belgique en matière de sécurité sociale puisque les règles existantes en matière notamment de totalisation des périodes d'assurance, d'exportabilité des prestations, de prise en charge de certains risques cesseront d'être en vigueur dans les relations avec le Royaume-Uni.

Ainsi, les indemnités d'invalidité dont bénéficient, à charge de la Belgique, des résidents britanniques (quelle que soit leur nationalité) ne seront plus payées, car plus exportables. Les pensions payées par la Belgique à des ressortissants britanniques résidant sur le territoire britannique ne seront plus exportées. Les soins de santé exposés par des assurés du régime belge lors d'un séjour sur le territoire britannique ne seront, hormis pour ceux qui doivent être hospitalisé d'urgence, plus pris en charge. Considérant également que des controverses juridiques risqueraient de voir le jour quant à l'application de ces dispositions nationales au regard de l'application et de l'interprétation du droit européen en la matière. Enfin, en réponse à la remarque formulée par le Conseil d'État dans son avis 65 217, il y lieu de relever que la directive n° 2011/24/UE du Parlement européen et du Conseil du 9 mars 2011 relative à l'application des droits des patients en matière de soins de santé transfrontaliers ne figure pas dans la liste des textes européens auxquels l'article 13 fait référence parce que cette directive a été transposée dans l'article 294 de l'arrêté royal du 3 juillet 1996 portant exécution de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, par un arrêté royal du 18 octobre 2013. Dans la mesure où cet article 294 se réfère pour l'intervention de l'assurance soins de santé à la notion d'État membre de l'Union européenne le projet de loi par l'assimilation réalisée

verzorging naar het begrip lidstaat van de Europese Unie verwijst, beantwoordt het wetsontwerp door de gerealiseerde gelijkstelling aan de moeilijkheden die zich zouden kunnen hebben voorgedaan in geval van een “harde” *Brexit*.

Gelet op de zeer korte termijn tussen de mogelijke beslissing om het terugtrekkingsakkoord te verwerpen en de feitelijke datum van terugtrekking, is het belangrijk om tijdelijke maatregelen te nemen om, voor zover mogelijk, de verdere toepassing van de coördinatieregels op federaal niveau te verzekeren en dit om te vermijden dat talrijke personen van de ene op de andere dag in een problematische juridische en financiële situatie terecht komen. Om deze situatie het hoofd te bieden, is het aldus noodzakelijk om een specifieke wet aan te nemen.

Het wetsontwerp dat voor u wordt voorgelegd, heeft dus tot doel om, tijdelijk, te voorzien dat België tot 31 december 2020, onder voorbehoud van wederkerigheid, de regels vervat in de Europese coördinatieverordeningen inzake sociale zekerheid zal blijven toepassen, althans voor wat betreft de door de coördinatieverordeningen gedekte takken van sociale zekerheid die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen (en dus met uitsluiting van gezinsbijslagen en bepaalde verstrekkingen van langdurige zorg die onder de bevoegdheid van de deelstaten vallen). Het is dus de bedoeling om, in het kader van de federale bevoegdheden, niets te wijzigen aan de situatie zoals die vóór de *Brexit* bestond, op voorwaarde dat het Verenigd Koninkrijk een identieke verbintenis aangaat ten aanzien van België.

Deze wet is van toepassing vanaf het moment dat het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaat tot 31 december 2020. Deze periode zal worden gebruikt om de nodige contacten te leggen met de Britse autoriteiten met het oog op het sluiten van een internationaal akkoord inzake sociale zekerheid.

Het wetsontwerp voorziet ook een delegatie aan de Koning om het personele en materiële toepassingsgebied aan te passen. Deze delegatie is niet in strijd met het legaliteitsbeginsel, aangezien de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de uitvoering van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld, namelijk de aanpassing van de personele en materiële werkingssfeer van de wet om volledige wederkerigheid bij de toepassing van de verordeningen tot coördinatie van de socialezekerheidsstelsels met de toepassing door het Verenigd Koninkrijk te waarborgen. De besluiten die in uitvoering van deze bevoegdheidsdelegatie genomen zijn moeten binnen zes maanden na de inwerkingtreding ervan bij wet worden bekrachtigd.

répond aux difficultés qui auraient pu se présenter en cas de *Brexit* “dur”.

Vu le délai très court existant entre la possible décision de rejeter l'accord de retrait et la date effective de ce retrait, il importe de prendre des mesures temporaires permettant, dans la mesure du possible, l'application continue des règlements de coordination au niveau fédéral afin d'éviter que de nombreuses personnes se retrouvent dans une situation juridique et financière problématique du jour au lendemain. Pour faire face à cette situation, l'adoption d'une loi spécifique s'avère dès lors nécessaire.

Le projet de loi qui vous est soumis vise donc à prévoir, de manière temporaire, que la Belgique continuera à appliquer, jusqu'au 31 décembre 2020, sous réserve de réciprocité, les règles contenues dans les règlements européens de coordination en matière de sécurité sociale, du moins pour ce qui concerne les branches de la sécurité sociale visées par les règlements de coordination qui relèvent de la compétence de l'autorité fédérale (à l'exclusion donc des prestations familiales et de certaines prestations de soins de longue durée qui relèvent de la compétence des entités fédérées). L'objectif est donc de ne rien changer à la situation telle qu'elle existait avant le *Brexit*, dans le cadre des compétences fédérales, pour autant que le Royaume-Uni prenne un engagement identique à l'égard de la Belgique.

Cette loi s'appliquera dès la sortie du Royaume-Uni de l'Union européenne jusqu'au 31 décembre 2020. Cette période sera mise à profit pour prendre les contacts nécessaires avec les autorités britanniques en vue d'aboutir à la conclusion d'un accord international en matière de sécurité sociale.

Le projet de loi accorde également une délégation au Roi afin de pouvoir adapter les champs d'application personnel et matériel. Cette délégation n'est pas contraire au principe de légalité, dans la mesure où l'habilitation est définie de manière suffisamment précise et porte sur l'exécution de mesures dont les éléments essentiels sont fixés préalablement par le législateur; à savoir l'adaptation des champs d'application personnel et matériel de la loi en vue de garantir une parfaite réciprocité dans l'application des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale par rapport à l'application qui en sera faite par le Royaume-Uni. Les arrêtés pris en exécution de la délégation de compétence devront être confirmés par la loi dans les six mois de leur entrée en vigueur.



Indien het Verenigd Koninkrijk geen enkel wederkerige verbintenis aangaat, moet de wet als niet-toepasselijk worden beschouwd en dient de Koning, die gemachtigd is om de toepassing van deze wet voortijdig te beëindigen, haar ook te beëindigen.

Deze wet zal dan ook moeten worden gevolgd door een gezamenlijke aanpak met het Verenigd Koninkrijk over de modeliteiten voor de uitwisseling van socialezekerheidsgegevens, zonder dewelke de genoemde coördinatieregels moeilijker toe te passen zullen zijn.

De redenen die het aannemen van dit wetsontwerp rechtvaardigen houden verband met de nauwe betrekkingen die ons land al meer dan 45 jaar in het kader van de Europese Unie onderhoudt met het Verenigd Koninkrijk. Zo zullen talrijke Belgische en Britse verzekerden die hun recht op vrij verkeer hebben uitgeoefend, zich dus in een grensoverschrijdende situatie bevinden die coördinatiemaatregelen vereist, ondanks de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Het is derhalve noodzakelijk om de rechtszekerheid in de mate van het mogelijke zoveel mogelijk te waarborgen.

De juridische techniek die in dit hoofdstuk wordt gebruikt is die van de regelgeving door verwijzing.

Onderhavige wet verwijst immers naar een andere rechtsregel, namelijk de verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, met het oog op de toepassing van de Europese coördinatieverordeningen op de materie die door onderhavige wet wordt geregeld, dit wil zeggen de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels tussen België en het Verenigd Koninkrijk na de *Brexit* met betrekking. Deze coördinatieverordeningen maken deel uit van onze interne rechtsorde en de verwijzing ernaar heeft betrekking op hun huidige en toekomstige formulering.

Hoewel er wordt verwezen naar een rechtsregel die formeel niet tot de interne rechtsorde behoort, is de procedure wettig aangezien het over een Europese verordening gaat die rechtstreeks toepasselijk is en dusdanig deel uitmaakt van onze interne rechtsorde.

Dans le cas où le Royaume-Uni ne prendrait aucun engagement réciproque, la loi devrait être considérée comme inapplicable et le Roi qui est habilité à mettre fin prématurément à l'application de cette loi doit alors y mettre un terme.

Cette loi devra en outre être suivie par une approche commune avec le Royaume-Uni sur les modalités d'échanges de données de sécurité sociale sans lesquelles les règles de coordination visées seront plus difficilement applicables.

Les raisons justifiant l'adoption de ce projet de loi sont liées aux relations étroites que notre pays entretient avec le Royaume-Uni depuis plus de 45 ans, dans le cadre de l'Union européenne. Ainsi, de nombreux assurés belges ou britanniques ayant fait usage de leur droit à la libre circulation, demeureront dans une situation transfrontalière nécessitant des mesures de coordination, malgré le retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne. Il est donc nécessaire d'assurer une sécurité juridique dans la mesure du possible.

La technique juridique mise en œuvre dans le présent chapitre est celle de la législation par référence.

En effet, la présente loi se réfère à une autre norme à savoir le règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale, aux fins de faire appliquer les règlements européens de coordination à la matière que règle la présente loi, c'est-à-dire la coordination des systèmes de sécurité sociale entre la Belgique et le Royaume-Uni suite au *Brexit*. Ces règlements de coordination font partie de notre ordre juridique interne et la référence qui y est faite l'est par rapport à leur rédaction actuelle et future.

Quoique la référence soit faite à une norme juridique qui n'est pas formellement de droit interne, le procédé est régulier car s'agissant d'un règlement européen directement applicable, il relève à ce titre de notre ordre juridique interne.

## HOOFDSTUK 1

## Coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

## Art. 9

Dit artikel specificceert de persoonlijke werkingssfeer van de wet. Die is in alle opzichten identiek aan die van de verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie en meer bepaald aan die van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en die van verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 1408/71 en verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen.

## Art. 10

Dit artikel specificceert dat de materiële werkingssfeer van de wet de wetgevingen en stelsels omvat die uitdrukkelijk zijn opgesomd in artikel 11 van de wet. In overeenstemming met de doelstelling van de wet is daarom specifiek bepaald dat het Verenigd Koninkrijk voor de toepassing van de in artikel 12 van de wet bedoelde verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie op deze wetgevingen en stelsels met een lidstaat van de Europese Unie wordt gelijkgesteld.

Er moet bovendien op gewezen worden dat bepaalde reglementeringen die binnen het toepassingsgebied van verordening nr. 883/2004 vallen, niet of niet meer onder de bevoegdheid van de Federale overheid vallen, maar onder de bevoegdheid van de deelstaten. Dit is het geval voor gezinsbijslagen of bepaalde onderdelen van langdurige zorg. In dit verband is het aan deze deelstaten om de eventuele maatregelen te nemen die zij nodig achten.

Ten slotte wordt het Verenigd Koninkrijk fictief gelijkgesteld met een lidstaat van de Europese Unie om de continuïteit van de bescherming van de sociaal verzekerden en haalbare regels voor de betrokken actoren van de sociale zekerheid te waarborgen.

## Art. 11

Dit artikel geeft een limitatieve opsomming van de wetgevingen en stelsels die binnen de materiële werkingssfeer van de wet vallen.

CHAPITRE 1<sup>ER</sup>

## Coordination des systèmes de sécurité sociale

## Art. 9

Cet article précise le champ d'application personnel de la loi. Celui-ci est en tout point identique à celui des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne et plus spécifiquement à celui du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale et du règlement n° 859/2003 du Conseil du 14 mai 2003 visant à étendre les dispositions du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 574/72 aux ressortissants de pays tiers qui ne sont pas déjà couverts par ces dispositions uniquement en raison de leur nationalité.

## Art. 10

Cet article précise que le champ d'application matériel de la loi porte sur les législations et régimes explicitement énumérés à l'article 11 de la loi. Conformément à l'objectif de la loi, il est donc spécifiquement stipulé que, pour l'application à ces législations et régimes des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne visés à l'article 12 de la loi, le Royaume-Uni est assimilé à un État membre de l'Union européenne.

Par ailleurs, il faut garder à l'esprit que certaines réglementations qui tombent sous le champ d'application du règlement n° 883/2004 ne relèvent pas, ou plus, de la compétence de l'État fédéral mais bien des entités fédérées. Tel est par le cas pour les prestations familiales ou certains soins de longue durée. Il appartiendra à cet égard à ces entités fédérées de prendre les éventuelles dispositions qu'elles estimeraient nécessaires.

Enfin, afin de garantir la continuité dans la protection des assurés sociaux et des règles praticables pour les acteurs de la sécurité sociale concernés, le Royaume-Uni est fictivement assimilé à un État membre de l'Union européenne.

## Art. 11

Cet article énumère limitativement les législations et régimes qui entrent dans le champ d'application matériel de la loi.



## Art. 12

Dit artikel voorziet dat de bepalingen van de daarin opgesomde coördinatieverordeningen en met name verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van toepassing blijven en de situaties met buitenlandse elementen waarbij het Verenigd Koninkrijk betrokken is, blijven regelen.

## Art. 13

Dit artikel voorziet dat de Belgische instellingen alle redelijke maatregelen moeten nemen om de medewerking van de Britse instellingen te verkrijgen.

In geval van een gebrek aan medewerking van Britse instellingen is voorzien dat de Belgische instelling contact opneemt met de betrokken persoon.

Ten slotte voorziet de bepaling dat de Belgische instelling niet verplicht is artikel 12 toe te passen, d.w.z. de verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, indien zij, na de in de voorgaande leden bedoelde verplichtingen te hebben vervuld, niet in staat is de medewerking of de informatie te verkrijgen die nodig is voor de uitvoering ervan.

## HOOFDSTUK 2

**Slotbepaling**

## Art. 14

Het wetsontwerp voorziet een delegatie aan de Koning om het personele en materiële toepassingsgebied aan te passen. Deze besluiten, overlegd in Ministerraad, moeten binnen zes maanden na hun inwerkingtreding worden bevestigd.

Aangezien het vooralsnog niet duidelijk is hoe de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk zich zullen ontwikkelen, hetzij op gecoördineerde wijze door de Europese Commissie, hetzij bilateraal door België, is het noodzakelijk te bepalen dat de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit, de toepassing van deze wet vóór 31 december 2020 kan beëindigen.

## Art. 12

Cet article prévoit que les dispositions des règlements de coordination qu'il énumère et particulièrement du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale continuent à être appliquées et à régir les situations comportant des éléments d'extranéité impliquant le Royaume-Uni.

## Art. 13

Cet article prévoit que les institutions belges doivent prendre toutes les mesures raisonnables pour obtenir la collaboration des institutions britanniques.

En cas de carence de collaboration des institutions britanniques, il est prévu que l'institution belge s'adresse à la personne concernée.

Enfin, la disposition prévoit que l'institution belge ne sera pas tenue d'appliquer l'article 12, c'est-à-dire les règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale, si, après s'être acquittée des obligations prévues aux alinéas précédents, celle-ci est dans l'impossibilité d'obtenir la collaboration ou les informations nécessaires à sa mise en œuvre.

## CHAPITRE 2

**Disposition finale**

## Art. 14

Le projet de loi accorde une délégation au Roi afin de pouvoir adapter les champs d'application personnel et matériel. Ces arrêtés, délibérés en Conseil des ministres, doivent être confirmés dans un délai de six mois suivant leur entrée en vigueur.

Dans la mesure où, pour l'instant, il n'y a aucune clarté sur l'évolution que prendront d'éventuelles négociations avec le Royaume-Uni, que ce soit de façon concertée par la Commission européenne ou sur un plan bilatéral par la Belgique, il est nécessaire de prévoir que, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut anticipativement à la date du 31 décembre 2020 mettre un terme à l'application de la présente loi.

## TITEL 6

## FINANCIËN

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, en terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

## Art. 15

De wijzigingen die worden aangebracht in artikel 14 van de wet van 25 oktober 2016 veranderen niets aan de geldende regeling voor de beleggingsondernemingen van derde landen die hun werkzaamheden in België wensen uit te oefenen zonder er een bijkantoor te vestigen. Zij verduidelijken louter dat deze regeling zowel geldt voor het verlenen van beleggingsdiensten als voor het verrichten van beleggingsactiviteiten (als gedefinieerd in artikel 2, 1<sup>o</sup>, van de wet), en dit naar analogie van de diensten en activiteiten als bedoeld in artikel 46, lid 1 van de MiFIR verordening en voor de perfecte overeenstemming met de terminologie die gehanteerd wordt in Richtlijn 2014/65/EU, meer bepaald in artikel 39 en volgende.

## Art. 16

In de context van de komende uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie strekt het ontwerpartikel ertoe de Koning te machtigen om bijkomende regels vast te stellen voor de beleggingsondernemingen uit landen die geen lid zijn van Europese Economische Ruimte, om aldus te garanderen dat de beleggersbelangen worden beschermd en dat de goede werking, de integriteit en de transparantie van de financiële markten worden gevrijwaard.

Het nagestreefde doel is om tot op zekere hoogte het regime van beleggingsondernemingen uit derde landen in overeenstemming te brengen met het regime van beleggingsondernemingen die onder het recht van een lidstaat van de Europese Unie vallen.

In de huidige stand van de wetgeving gelden de regels inzake de melding van transacties vervat in Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 bijvoorbeeld niet voor die ondernemingen, terwijl zij verrichtingen uitvoeren op de markten die onder het recht van een EER-lidstaat

## TITRE 6

## FINANCES

**Chapitre unique – Modification de la loi du 25 octobre 2016 relative à l'accès à l'activité de prestation de services d'investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, et retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne**

## Art. 15

Les modifications apportées à l'article 14 de la loi du 25 octobre 2016 ne modifient en rien le régime applicable aux entreprises d'investissement de pays tiers qui souhaitent exercer leurs activités en Belgique sans y établir de succursale. Elles se limitent à clarifier que ce régime vise tant la fourniture de services d'investissement que l'exercice d'activités d'investissement (définies à l'article 2, 1<sup>o</sup> de la loi), et ce par analogie avec les services et activités visés à l'article 46, § 1<sup>er</sup>, du Règlement MiFIR et pour se conformer parfaitement à la terminologie utilisée dans la Directive 2014/65/UE, notamment dans ses articles 39 et suivants.

## Art. 16

Dans le contexte de la sortie prochaine du Royaume-Uni de l'Union européenne, l'article en projet vise à habiliter le Roi à fixer des règles supplémentaires aux entreprises d'investissement de pays non membres de l'Espace économique européen, dans le but d'assurer la protection des intérêts des investisseurs et de préserver le bon fonctionnement, l'intégrité et la transparence des marchés financiers.

L'objectif poursuivi est d'aligner, dans une certaine mesure, le régime des entreprises d'investissement de pays tiers sur le régime des entreprises d'investissement relevant du droit d'un État membre de l'Union européenne.

Ces entreprises ne sont par exemple pas soumises, dans l'état actuel de la législation, aux règles de déclaration des transactions du Règlement (UE) n° 600/2014 du Parlement européen et du Conseil du 15 mai 2014 concernant les marchés financiers et modifiant le règlement (UE) n°648/2012, et ce même lorsqu'elles exécutent des transactions sur les marchés relevant du droit d'un État membre de l'EEE. Or, ces règles

ressorteren. Door die regels kunnen de bevoegde autoriteiten echter over essentiële gegevens beschikken aan de hand waarvan zij hun opdrachten inzake het toezicht op de goede werking en de integriteit van de Europese financiële markten kunnen uitvoeren.

Bijgevolg lijkt het essentieel de Koning wordt gemachtigd om ook ten aanzien van die ondernemingen dergelijke regels vast te stellen.

#### Art. 17

In de context van de komende uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie strekt het ontwerpartikel ertoe de Koning te machtigen om specifieke bepalingen vast te stellen tot reglementering van de activiteiten die in België zouden worden uitgeoefend door een gereguleerde markt, een MTF of een OTF die onder het recht van een derde Staat ressorteert, en om, in voorkomend geval, de criteria te definiëren op basis waarvan kan worden bepaald dat dergelijke activiteiten in België worden uitgeoefend, voornamelijk wanneer op Belgisch grondgebied voorzieningen worden getroffen waardoor gebruikers, leden of deelnemers die er zijn gevestigd, beter in staat zijn toegang te krijgen tot deze markten en erop te handelen.

Het nagestreefde doel is om tot op zekere hoogte het regime van gereguleerde markten uit derde landen in overeenstemming te brengen met het regime van gereguleerde markten die onder het recht van een lidstaat van de Europese Unie vallen.

#### Art. 18

Zodra het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie stapt, worden de in de financiële sector actieve instellingen die onder het recht van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland ressorteren, instellingen die onder het recht van een derde land ressorteren. Als gevolg daarvan zullen zij in de Europese Unie geen aanspraak meer kunnen maken op de wederzijdse erkenning van hun vergunning (doorgaans "Europees paspoort" genaamd). Hetzelfde geldt voor de in Gibraltar gevestigde instellingen waarop het statuut van toepassing is van onderneming die ressorteert onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (zie artikel 355, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).

Krachtens dat Europees paspoort mogen de kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, betalingsinstellingen, instellingen voor elektronisch geld, beplaalde

fournissent des données essentielles aux autorités compétentes leur permettant d'assurer leurs missions de contrôle du bon fonctionnement et de l'intégrité des marchés financiers européens.

Il paraît donc essentiel de permettre au Roi d'établir de telles règles à leur égard.

#### Art. 17

Dans le contexte de la sortie prochaine du Royaume-Uni de l'Union européenne, l'article en projet vise à habiliter le Roi à fixer des dispositions spécifiques réglementant les activités qui seraient exercées en Belgique, par un marché réglementé, un MTF ou un OTF relevant du droit d'un pays tiers et de définir, le cas échéant, les critères permettant de considérer qu'une telle activité est exercée en Belgique, notamment lorsque des dispositions sont prises sur le territoire belge pour permettre aux utilisateurs, membres et participants qui y sont établis d'accéder à ses marchés et d'y négocier à distance.

L'objectif poursuivi est d'aligner, dans une certaine mesure, le régime des marchés réglementés de pays tiers sur le régime des marchés réglementés relevant du droit d'un État membre de l'Union européenne.

#### Art. 18

À compter de la sortie du Royaume-Uni de l'Union européenne, les établissements relevant du droit du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, actifs dans le secteur financier deviendront des établissements relevant d'un pays tiers, de sorte qu'ils ne pourront plus bénéficier, au sein de l'Union européenne, de la reconnaissance mutuelle de leur agrément (plus communément appelé "passeport européen"). Il en va de même pour les établissements établis à Gibraltar auxquels s'applique le statut des établissements relevant du droit d'un État membre de l'Espace économique européen (cf. article 355, § 3, du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne).

Ce passeport européen permet aux établissements de crédit, aux entreprises d'investissement, aux entreprises d'assurance et de réassurance, aux établissements de paiement, aux établissements de monnaie

kredietgevers, de instellingen voor collectieve belegging, beheervennootschappen van instellingen voor collectieve belegging, beheerders van alternatieve instellingen voor collectieve belegging, verzekerings – en herverzekeringstussenpersonen en bepaalde kredietbemiddelaars die onder het recht van een lidstaat van de Europese Unie ressorteren en daar zijn vergund, ingeschreven, geregistreerd of anderszins de nodige toestemming hebben verkregen conform de bepalingen van de toepasselijke Europese richtlijnen, de activiteiten waarop die vergunning, inschrijving, registratie of andere vorm van toestemming betrekking heeft, mits naleving van een kennisgevingsprocedure, verrichten in alle andere lidstaten van de Europese Unie of in alle staten die tot de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte zijn toegetreden, hetzij door er een bijkantoor te vestigen, hetzij in het kader van de vrije dienstverlening.

Om hun activiteiten verder te mogen verrichten als instelling die onder het recht van een derde land ressorteert, zullen de instellingen die onder het recht van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en Gibraltar ressorteren, zich in beginsel moeten schikken naar de regelingen inzake de gelijkwaardigheid of de wederzijdse erkenning van derde landen, die doorgaans door het nationale recht van elke lidstaat worden beheerst.

Wat bijvoorbeeld de beleggingsdiensten betreft, definiëren – in Belgisch recht – de artikelen 13 en 14 van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, de voorwaarden waaronder de beleggingsondernemingen die onder het recht van een derde land ressorteren, in België beleggingsdiensten mogen aanbieden en/of beleggingsactiviteiten mogen verrichten.

Krachtens die bepalingen moet in België een bijkantoor worden gevestigd, behalve voor de verstrekking van beleggingsdiensten aan bepaalde specifieke categorieën van cliënten, nl. de in aanmerking komende tegenpartijen, de als professioneel beschouwde cliënten “*per se*” en, mits naleving van een bijkomende gelijkwaardigheidsvoorwaarde, de ingezetenen van het land van herkomst van de betrokken onderneming of van een land waar die onderneming een bijkantoor heeft gevestigd.

De FSMA kan echter verbieden dat dergelijke beleggingsdiensten in België worden verstrekt als daar geen bijkantoor wordt gevestigd, indien de betrokken onderneming onder het recht van een Staat ressorteert die

électronique, à certains prêteurs, aux organismes de placement collectif, sociétés de gestion d’organismes de placement collectif, gestionnaires d’organismes de placement collectif alternatifs, intermédiaires d’assurance et de réassurance ou certains intermédiaires de crédit relevant du droit d’un État membre de l’Union européenne, agréés, inscrits, enregistrés ou autrement autorisés dans cet État membre conformément aux dispositions des directives européennes applicables, d’exercer, moyennant le suivi d’une procédure de notification, les activités couvertes par cet agrément, inscription, enregistrement ou autre forme d’autorisation dans tous les autres États membres de l’Union européenne ou partie à l’accord de l’Espace économique européen, soit en y établissant une succursale, soit en libre prestation de services

Pour être autorisés à poursuivre leurs activités en qualité d’établissement relevant du droit d’un pays tiers, les établissements relevant du droit du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d’Irlande du Nord et de Gibraltar devront, en principe, se soumettre aux régimes d’équivalence ou de reconnaissance mutuelle des pays tiers, généralement régis par le droit national de chaque État membre.

Ainsi, en droit belge, en matière de services d’investissement par exemple, les articles 13 et 14 de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, définissent les conditions auxquelles des entreprises d’investissement relevant du droit de pays tiers sont autorisées à offrir des services d’investissement et/ ou à exercer des activités d’investissement en Belgique.

Ces dispositions exigent l’installation d’une succursale en Belgique, sauf pour la fourniture de services d’investissement à certains types de clients bien spécifiques, à savoir les contreparties éligibles, les clients professionnels “*per se*” et, moyennant une condition supplémentaire d’équivalence, les nationaux de l’État d’origine de l’entreprise concernée ou d’un État dans lequel cette entreprise a établi une succursale.

La FSMA est toutefois autorisée à interdire la prestation de tels services en Belgique si aucune succursale n’y est établie, lorsque l’entreprise concernée relève du droit d’un État qui n’accorde pas les mêmes possibilités

niet dezelfde toegangsmogelijkheden tot zijn markt biedt aan de beleggingsondernemingen onder Belgisch recht.

Geen enkele Europese tekst verduidelijkt de juridische impact van het verlies van de wederzijdse erkenning van de vergunningen, inschrijvingen, registraties en van elke andere vorm van toestemming op de overeenkomsten die op rechtsgeldige wijze zijn gesloten vóór dat verlies.

De continuïteit van die overeenkomsten zou aldus in het gedrang kunnen komen als de gewone uitvoering ervan of bepaalde gebeurtenissen bij de uitvoering ervan ("*life cycle events*", bv. de vernieuwing van de overeenkomst of de wijziging van een essentiële verplichting van de overeenkomst) zou(den) impliceren dat een (nieuwe) dienst wordt verstrekt of een (nieuwe) activiteit wordt verricht, waarvoor in België een vergunning, een inschrijving, registratie of minstens een toestemming van de bevoegde autoriteiten is vereist.

Als de continuïteit van dergelijke overeenkomsten in het gedrang zou komen, zou dat problematisch of zelfs schadelijk kunnen zijn voor de betrokken cliënten of tegenpartijen, vooral met betrekking tot de overeenkomsten die de continue verstrekking van financiële diensten impliceren.

Voor verzekeringsovereenkomsten geldt eveneens dat de in het kader hiervan verrichtte prestaties beschouwd kunnen worden als wezenlijke elementen van het verzekeringsbedrijf en daarom in beginsel een vergunningsstelsel vereisen. Voor zover de in het kader van verzekeringsovereenkomsten verrichtte prestaties een verzekeringsactiviteit kunnen vormen, is het bijgevolg aangewezen om ter bescherming van de schuldeisers uit hoofde van verzekering (verzekeringnemers en begunstigden) de uitvoering van de overeenkomsten die voorafgaand aan de *Brexit* afgesloten werden veilig te stellen, net als, in voorkomend geval, de verlenging ervan, met uitsluiting echter van het sluiten van nieuwe verzekeringsovereenkomsten.

Om alle onzekerheid te vermijden, die een bron van rechtsonzekerheid zou kunnen vormen, wordt voorgesteld om de Koning in staat te stellen om, op advies van de FSMA en de NBB, de nodige maatregelen te nemen om de uitvoering veilig te stellen van de overeenkomsten die waren gesloten vóór het verlies van de erkenning, in België, van de vergunningen, inschrijvingen, registraties of elke andere vorm van toestemming van de in de financiële sector actieve ondernemingen of personen, in het bijzonder de hierboven genoemde, die onder het recht van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of Gibraltar ressorteren.

d'accès à son marché aux entreprises d'investissement de droit belge.

Aucun texte européen ne précise les conséquences juridiques des pertes de reconnaissance mutuelle des agréments, des inscriptions, des enregistrements et de toute autre forme d'autorisation sur les contrats valablement conclus antérieurement à cette perte.

La continuité de ces contrats pourrait ainsi être remise en cause si leur simple exécution, ou si certains événements intervenant dans le cadre de leur exécution ("*life cycle event*" – par exemple le renouvellement du contrat ou la modification d'une obligation essentielle du contrat) devaient impliquer la prestation d'un (nouveau) service ou l'exercice d'une (nouvelle) activité, exigeant, en Belgique, un agrément, une inscription, enregistrement ou à tout le moins une autorisation des autorités compétentes.

Or, une potentielle remise en cause de la continuité de ces contrats pourrait être problématique, voire préjudiciable, pour les clients ou contreparties concernés, principalement pour les contrats qui impliquent la fourniture de services financiers de manière continue.

De même en matière de contrats d'assurance, des prestations fournies dans le cadre de contrats d'assurance peuvent être considérées comme des éléments constitutifs de l'activité d'assurance et dès lors requérir, en principe, un régime d'autorisation. Dans le mesure où les prestations fournies dans le cadre de contrats d'assurance peuvent être constitutives d'une activité d'assurance, il convient donc, dans un souci de protection des créanciers d'assurance (preneurs et bénéficiaires), de permettre l'exécution des contrats conclus antérieurement au *Brexit*, ainsi que, le cas échéant, leur reconduction, à l'exclusion toutefois de la conclusion de nouveaux contrats d'assurance.

Pour éviter toute incertitude, source d'insécurité juridique, il est proposé de permettre au Roi, sur avis de la FSMA et de la BNB, de prendre les mesures nécessaires pour permettre la sécurisation de l'exécution des contrats conclus antérieurement à la perte de la reconnaissance, en Belgique, des agréments, des inscriptions, des enregistrements et de toute autre forme d'autorisation des personnes ou entreprises actives dans le secteur financier, en particulier celles précitées, relevant du droit du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord ou de Gibraltar.



De maatregelen die de Koning kan nemen, worden in de ontwerptekst gespecificeerd en dit bij wijze van voorbeeld en dus niet-limitatief. Aldus zou de Koning, met het oog op de goede uitvoering van de overeenkomsten die vóór de *Brexit* gesloten werden, de voor ondernemingen uit derde landen vereiste toestemmingen kunnen verlenen, of tevens, binnen de grenzen die Hij vaststelt (in voorkomend geval, inzake tijdsduur), een gelijkstelling met het regime van de onder een lidstaat ressorterende ondernemingen kunnen voorzien.

Op basis van de bepaling in ontwerp zou de Koning tevens inzake beleggingsdiensten kunnen definiëren welke gebeurtenissen die zich bij de uitvoering van een overeenkomst voordoen ("*life cycle events*"), worden geacht de verstrekking van een (nieuwe) beleggingsdienst of de verrichting van een (nieuwe) beleggingsactiviteit te impliceren om hen de regeling toe te kennen die de goede uitvoering ervan mogelijk maakt.

## TITEL 7

### ECONOMIE

In de context van de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie hebben een aantal verzekeringsondernemingen die afkomstig zijn uit dit land een vergunning verkregen in België. Deze ontwikkeling zal leiden tot een verhoging van de activiteit van gevolmachtigde onderschrijvers in België, aangezien het een typische activiteit is van de Engelse markt. In toepassing van artikel 16 van de Insurance Distribution Directive (IDD) mogen verzekeringsondernemingen en verzekeringstussenpersonen enkel samenwerken met in een lidstaat van de Europese Unie ingeschreven verzekeringstussenpersonen. België heeft op vandaag echter geen aangepast statuut voor dit type tussenpersonen. Britse gevolmachtigde onderschrijvers lijken nochtans een stijgende interesse te hebben om zich in België in te schrijven.

Een groot aantal van deze Britse gevolmachtigde onderschrijvers heeft de beslissing afgewacht over het voorstel van akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk over het vertrek van deze laatste uit de Europese Unie. Bij gebreke aan inschrijving in een lidstaat van de Europese Unie zullen zij in de hypothese van een zogenaamde "*hard Brexit*" (zonder akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk) hun toegang tot de Europese markt verliezen voor het leveren van diensten van verzekeringsdistributie aan EU-ingezetenen voor in de EU gelegen risico's (toepassing van de *Insurance Distribution Directive*).

Les mesures que le Roi est habilité à prendre sont précisées par le texte en projet et ce, de manière exemplative et donc non limitative. Le Roi pourrait ainsi, pour la bonne exécution des contrats conclus antérieurement au *Brexit*, consentir les autorisations prévues dans le cadre du régime d'entreprises de pays tiers ou encore prévoir une assimilation, dans les limites qu'Il détermine (le cas échéant en matière de durée), au régime des entreprises relevant d'un État membre.

Sur la base de la disposition en projet, le Roi pourrait encore définir en matière de services d'investissement quels sont les événements intervenant dans le cadre de l'exécution d'un contrat ("*life cycle event*") qui sont considérés comme impliquant la prestation d'un (nouveau) service d'investissement ou l'exercice d'une (nouvelle) activité d'investissement pour leur accorder le régime permettant leur bonne exécution.

## TITRE 7

### ÉCONOMIE

Dans le contexte de la sortie du Royaume-Uni de l'Union européenne, un certain nombre d'entreprises d'assurance originaires de ce pays ont obtenu un agrément en Belgique. Ce développement conduira à une augmentation de l'activité des souscripteurs mandatés en Belgique, dans la mesure où ce type d'activité est typique du marché anglais. En application de l'article 16 de la directive sur la distribution d'assurances (IDD), les entreprises d'assurance et les intermédiaires d'assurance ne peuvent collaborer qu'avec des intermédiaires d'assurance inscrits dans un État membre de l'Union européenne. La Belgique n'a toutefois pour l'instant pas de statut adapté pour ce type d'intermédiaire. Les souscripteurs mandatés britanniques paraissent cependant montrer un intérêt croissant pour s'inscrire en Belgique.

Un grand nombre de ces souscripteurs mandatés britanniques ont attendu la décision concernant la proposition d'accord entre l'Union européenne et le Royaume-Uni concernant la sortie de ce dernier de l'Union européenne. À défaut d'inscription dans un État membre de l'Union européenne, dans l'hypothèse d'un "*hard Brexit*" (sans accord entre l'Union européenne et le Royaume-Uni), ces acteurs perdront leur accès au marché européen pour la prestation de services de distribution d'assurance à des ressortissants européens pour des risques situés dans l'Union européenne (application de la directive sur la distribution d'assurance).

Daardoor dreigt een bestaand gespecialiseerd verzekeringsaanbod voor zowel Belgische verzekeringsnemers als voor Belgische verzekeringsondernemingen en verzekeringstussenpersonen, ten dele te verdwijnen. Deze Britse gevolmachtigde onderschrijvers plaatsen vaak gespecialiseerde verzekeringspolissen bij verzekeringsondernemingen ter dekking van ondernemingsrisico's zoals maritieme verzekeringen; transportverzekeringen te lucht, te water en op de weg; verzekering grote bouwwerven; ... Het is belangrijk dat Belgische verzekeringnemers en ondernemingen vlot toegang blijven hebben tot de diensten van gevolmachtigd onderschrijvers voor het verzekeren van niet-conventionele risico's. Dergelijke risico-indekking is onontbeerlijk voor de activiteiten van onze Belgische ondernemingen.

Dit wetsontwerp beoogt de invoering van nieuwe regels voor de activiteiten en het toezicht op verzekerings-tussenpersonen die activiteiten van "gevolmachtigde onderschrijver" uitoefenen.

Verzekeraars mandateren soms derden om in bepaalde sectoren, niches of markten in hun naam en voor hun rekening risico's te onderschrijven: deze hebben dan een mandaat om de verzekeraar te verbinden.

Die activiteit bestaat erin om te verzekeren risico's (aard en omvang) te schatten en daarvoor een premie te bepalen. Dit is uiteraard de primaire activiteit van een verzekeraar die de verzekeringsvoorwaarden vastlegt, de premie bepaalt die de verzekeringsnemer moet betalen en hiervoor vervolgens reserves op zijn balans aanlegt ter dekking van de schadevergoedingen of uitkeringen die hij tijdens de looptijd van de verzekeringspolis riskeert te moeten betalen. Het enig verschil is dat de derde (hierna, de "gevolmachtigde onderschrijver") de risico's niet op zijn eigen balans neemt. Hij handelt uitsluitend voor rekening van een verzekeraar.

Het gaat vaak om gespecialiseerde ondernemingen, zowel in de *retail* als de *wholesale* markt, die over een bepaalde kennis van een nichemarkt beschikken, die bij de verzekeringsonderneming ontbreekt (bv. maritieme risico's, kunstobjecten, beroepsaansprakelijkheid, artiesten, luchtvaart, verzekeren van oldtimer auto's, elektrische fietsen, ...). Soms betreft het ondernemingen met kennis van een lokale markt en een distributienetwerk waar de verzekeringsonderneming gebruik van wil maken.

De gevolmachtigde onderschrijvers kunnen de risico's plaatsen bij meerdere verzekeringsondernemingen, die in een welbepaalde proportie het risico dekken. Dit is nuttig bij bepaalde risico's met een grote financiële impact waar één verzekeringsonderneming niet het

De cette manière, une partie de l'offre d'assurance spécialisée existante, aussi bien pour les preneurs d'assurance belges que pour les entreprises d'assurance et les intermédiaires d'assurance belges, risque de disparaître. Ces souscripteurs mandatés britanniques placent fréquemment des polices d'assurance auprès d'entreprises d'assurance pour la couverture de risques d'entreprises tels que les assurances maritimes; les assurances de transport aérien, maritime et terrestre; l'assurance de grands chantiers; ... Il est important que les preneurs d'assurance et entreprises belges continuent à disposer d'un accès aisé aux services de souscripteurs mandatés pour l'assurance de risques non conventionnels. La couverture de tels risques est indispensable pour les activités de nos entreprises belges.

Ce projet de loi vise à introduire de nouvelles règles relatives aux activités et au contrôle des intermédiaires d'assurance qui exercent des activités de "souscripteur mandaté".

Il arrive que des assureurs donnent procuration à des tiers pour souscrire en leur nom et pour leur compte des risques dans certains secteurs, créneaux ou marchés; ces tiers ont alors mandat pour engager l'assureur.

Cette activité consiste à évaluer (la nature et l'ampleur) des risques à assurer et à fixer la prime correspondante. Il s'agit là bien entendu de l'activité principale d'un assureur, qui définit les conditions d'assurance, fixe la prime due par le preneur d'assurance et constitue ensuite des réserves au bilan pour couvrir les indemnités et prestations qu'il risque de devoir verser tout au long du contrat d'assurance. La seule différence réside dans le fait que la tierce personne (ci-après le "souscripteur mandaté") n'inscrit pas les risques dans son propre bilan. Il se limite exclusivement à agir pour le compte d'un assureur.

L'on a souvent affaire à des entreprises spécialisées, dans le marché tant *retail* que *wholesale*, qui possèdent, dans un marché de niche (comme les risques maritimes, les objets d'art, la responsabilité professionnelle, les artistes, l'aviation, les véhicules ancêtres, les vélos électriques, etc.), certains savoirs dont l'entreprise d'assurance ne dispose pas. Il s'agit parfois d'entreprises qui ont une connaissance d'un marché local et un réseau de distribution que l'entreprise d'assurance souhaite utiliser.

Les souscripteurs mandatés peuvent placer les risques auprès de plusieurs entreprises d'assurance, qui se répartissent le risque de manière bien définie. Cela se révèle utile pour certains risques financièrement lourds qu'une entreprise d'assurance individuelle ne



volledige risico wil dekken en het risico wordt verzekerd door een pool van verzekeraars.

Hoewel deze activiteit ook kwalificeert als verzekeringsdistributie in de zin van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, onderscheidt zij zich van de activiteit van een verzekeringstussenpersoon in de klassieke betekenis van de term.

In veel gevallen, en alleszins in de Belgische markt, staat de gevolmachtigde onderschrijver niet in rechtstreeks contact met de verzekeringsnemer, maar treedt hij op als vertegenwoordiger van de verzekeringsonderneming ten aanzien van verzekeringsmakelaars. In het verlengde daarvan, indien hij zelf verzekeringsproducten ontwikkelt, zal hij die in beginsel aanbieden aan andere verzekeringsmakelaars.

Voor deze activiteit bestaat thans geen bijzondere reglementering in België (Nationale regeling bestaan echter o.a. in het Verenigd Koninkrijk en in Nederland). Zij is louter onderworpen aan de regels die van toepassing zijn op de verzekeringsdistributie. De personen die deze activiteit in België wensen uit te oefenen, moeten zich dus inschrijven bij de FSMA als verzekeringstussenpersoon of – ingeval zij gevestigd zijn in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte – gebruikmaken van het paspoortstelsel dat is opgezet door de IDD-richtlijn (Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie).

Het gaat om activiteiten die normaliter de kernactiviteit van een verzekeringsonderneming uitmaken (analyse en acceptatie van risico's, bepalen van de tarificatie, schadebeheer, ...). Het delegeren van de onderschrijvingsactiviteit is een verregaande outsourcing die tot gevolg heeft dat de gevolmachtigde onderschrijver een impact kan hebben op het technisch resultaat van de verzekeringsonderneming. Deze activiteiten zijn dan ook onrechtstreeks gevisieerd door de prudentiële regelgeving: de verzekeringsonderneming dient erover te waken dat deze delegatie haar niet verhindert om aan haar prudentiële vereisten te voldoen (zie circulaire PPB-2006-CPA-1 betreffende gezonde beheerspraktijken bij uitbesteding door verzekeringsondernemingen).

Op vandaag wordt het door de regering nodig geacht om een versterkt juridisch kader in te voeren, rekening houdende met de *Brexit* en de noodzaak voor onze Belgische ondernemingen om toegang blijven hebben tot de dienstverlening van gevolmachtigde onderschrijvers.

veut pas couvrir entièrement et qui sont pris en charge par un pool d'assureurs.

Bien que cette activité constitue également de la distribution d'assurance au sens de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances, elle se distingue toutefois de celle d'un intermédiaire d'assurance au sens classique du terme.

Dans de nombreux cas, et en tout cas en ce qui concerne le marché belge, le souscripteur mandaté n'est pas en contact direct avec le preneur d'assurance mais intervient en tant que représentant de l'entreprise d'assurance vis-à-vis de courtiers d'assurance. Dans la même perspective, au cas où il développe lui-même des produits d'assurance, il proposera en principe ceux-ci à d'autres courtiers d'assurance.

Actuellement, cette activité ne fait pas l'objet d'une réglementation spécifique en Belgique (des réglementations nationales existent par contre notamment au Royaume-Uni et aux Pays-Bas), mais est soumise aux règles applicables à la distribution d'assurances. Les personnes désirant exercer cette activité en Belgique doivent donc s'inscrire auprès de la FSMA en tant qu'intermédiaires d'assurance ou – au cas où ils sont établis dans un autre État membre de l'Espace économique européen, faire usage du système de passeport mis en place par la directive IDD (Directive (UE) 2016/97 du Parlement européen et du Conseil du 20 janvier 2016 sur la distribution d'assurances).

Il s'agit d'activités qui forment normalement l'activité principale d'une entreprise d'assurance (analyse et acceptation de risques, fixation de la tarification, gestion des sinistres, etc.). Déléguer l'activité de souscription revient à procéder à une externalisation poussée, qui a pour conséquence que le souscripteur mandaté peut influencer sur le résultat technique de l'entreprise d'assurance. Ces activités sont donc indirectement visées par la réglementation prudentielle: il convient que l'entreprise d'assurance veille à ce que cette délégation ne l'empêche pas de satisfaire aux exigences prudentielles auxquelles elle est soumise (*cf.* la circulaire PPB-2006-CPA-1 relative aux saines pratiques de gestion en matière de sous-traitance par les entreprises d'assurances).

Le gouvernement juge aujourd'hui nécessaire d'instituer un cadre légal renforcé, tenant compte du *Brexit* et de la nécessité pour nos entreprises belges de continuer à avoir accès aux services de souscripteurs mandatés.

De invoering van een dergelijk kader laat ook toe om aan de volgende bekommernissen tegemoet te komen:

(i) de markt heeft behoefte aan meer duidelijkheid en transparantie over het bestaan van deze gevolmachtigde onderschrijvers: dat geldt zowel voor de klant (verzekeringnemer, begunstigde, verzekerde), als voor de verzekeringstussenpersonen die een beroep doen op gevolmachtigde onderschrijvers. Vaak verwarren de marktdeelnemers de gevolmachtigde onderschrijvers met de verzekeringsonderneming zelf;

(ii) in het verleden werden een aantal fraudegevallen vastgesteld met personen zonder mandaat (zgn. “*ghost underwriters*”) of waarbij deze samenwerkten met verzekeringsondernemingen die niet in België vergund waren;

(iii) het lijkt wenselijk om zich ervan te verzekeren dat de personen die dit type activiteiten uitoefenen, beschikken over een voldoende robuuste organisatie. Noteer dat de lidstaten die beschikken over een bijzondere reglementering ter zake (het Verenigd Koninkrijk en Nederland), een aantal bepalingen hieromtrent hebben opgenomen. Het wettelijk kader zou moeten worden afgestemd op de reglementering die van kracht is in die landen, om zo tot een *level playing field* te komen;

Net als vandaag zullen de gevolmachtigde onderschrijvers verplicht zijn om zich in te schrijven als verzekeringstussenpersoon. Daartoe wordt een bijkomende categorie, voorbehouden aan gevolmachtigde onderschrijvers, gecreeërd in het register van de verzekeringstussenpersonen. Het ontwerp onderwerpt de gevolmachtigde onderschrijver aan dezelfde inschrijvingsvoorwaarden als de verzekeringsmakelaars.

De gevolmachtigde onderschrijvers zijn onderworpen aan dezelfde voorwaarden voor het uitoefenen van de activiteit als de andere verzekeringstussenpersonen (en, meer in het bijzonder, als de verzekeringsmakelaars). Zij zijn met name onderworpen aan de gedragsregels als bepaald in hoofdstuk 5 van deel 6 van de wet van 4 april 2014.

Er worden evenwel een aantal bijzondere bepalingen ingevoerd, met name voor de volgende aspecten:

(i) er wordt op algemene wijze gepreciseerd dat de gevolmachtigde onderschrijvers moeten beschikken over een passende organisatie die hen toelaat de wettelijke vereisten na te leven;

(ii) er wordt bijzondere aandacht geschonken aan de problematiek van belangenconflicten.

L'introduction d'un tel cadre permettra également de répondre aux préoccupations suivantes:

(i) il faut au marché davantage de clarté et de transparence sur l'existence de ces souscripteurs mandatés: ce besoin concerne tant le client (preneur d'assurance, bénéficiaire, assuré) que les intermédiaires d'assurance qui font appel à des souscripteurs mandatés. Il arrive souvent que les opérateurs confondent les souscripteurs mandatés et l'entreprise d'assurance elle-même;

(ii) l'on a constaté par le passé un certain nombre de fraudes perpétrées par des personnes non mandatées (ce que l'on appelle les “*ghost underwriters*”) ou qui collaboraient avec des entreprises d'assurance non agréées en Belgique;

(iii) il paraît souhaitable de s'assurer que les personnes exerçant ce type d'activités disposent d'une organisation suffisamment robuste. Il est à noter que des dispositions ont été prévues sur ce point dans les États membres qui disposent d'une réglementation spécifique (Royaume-Uni et Pays-Bas). Le régime devrait être aligné sur la réglementation en vigueur dans ces pays, de manière à assurer un *level playing field*;

Comme actuellement, les souscripteurs mandatés seront tenus de s'inscrire en tant qu'intermédiaire d'assurance. Une catégorie supplémentaire, réservée aux souscripteurs mandatés, est créée à cette fin au sein du registre des intermédiaires d'assurance. Le projet soumet les souscripteurs mandatés aux mêmes conditions d'inscription que les courtiers d'assurance.

Les souscripteurs mandatés sont soumis aux mêmes conditions d'exercice de l'activité que les autres intermédiaires d'assurance (et, plus précisément, que les courtiers d'assurance). Ils sont ainsi notamment soumis aux règles de conduite prévues par le chapitre 5 de la partie 6 de la loi du 4 avril 2014.

Un certain nombre de dispositions spécifiques sont toutefois prévues concernant notamment les points suivants:

(i) il est ainsi précisé de manière générale que les souscripteurs mandatés devront disposer d'une organisation adéquate, leur permettant de se conformer aux exigences légales;

(ii) une attention particulière est accordée à la problématique des conflits d'intérêts.

De activiteiten die de gevolmachtigde onderschrijver uitoefent mogen niet gecumuleerd worden met de klassieke “distributie”-activiteiten van een traditionele verzekeringstussenpersoon (verzekeringsmakelaar, -agent of subagent).

De bevoegdheid om zelf risico's te accepteren, in naam en voor rekening van de verzekeringsmaatschappij, is het determinerend kenmerk waarmee de gevolmachtigde onderschrijver zich onderscheidt van de klassieke verzekeringbemiddelaar. Deze laatste bemiddelt tussen de verzekeringnemer en de verzekeraar, maar raakt in principe niet aan de polisvoorwaarden en de premie, die door de verzekeraar, of de gevolmachtigde onderschrijver binnen de limieten van zijn mandaat, worden bepaald.

Een cumul zou leiden tot onduidelijkheid en verwarring over de hoedanigheid waarin de tussenpersoon optreedt zowel naar de consument toe als in de sector.

Andere distributie-activiteiten moeten dus worden afgescheiden binnen een aparte rechtspersoon, die is ingeschreven als makelaar, agent of subagent. Dit laat toe verwarring in hoofde van de klant en ook voor andere verzekeringstussenpersonen te voorkomen.

(iii) de publicatie op de website van de FSMA van de gevolmachtigde onderschrijvers in de lijst van de ingeschreven verzekeringstussenpersonen en de verplichting voor hen om, onder meer via hun website, aan het publiek de verzekeringsondernemingen die hen mandateren, en de takken waarvoor, bekend te maken.

Voor een meer gedetailleerd overzicht van de voorgestelde regeling, wordt verwezen naar de artikelsgewijze commentaar hieronder.

Net als de andere verzekeringstussenpersonen, zijn de gevolmachtigde onderschrijvers onderworpen aan het toezicht van de FSMA. Overtredingen van de wetgeving kunnen dan ook bestraft worden met administratieve maatregelen en sancties waarin is voorzien in deel 7 van de wet van 4 april 2014.

De Raad van State merkt op dat deze titel de invoering beoogt van regels die van toepassing zijn op tussenpersonen naar Belgisch recht en niet op tussenpersonen van een andere lidstaat die gebruik maken van het Europees Paspoort. Gelet op deze algemene opmerking van de Raad van State, wordt het volgende verduidelijkt:

De Richtlijn 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie maakt geen onderscheid tussen makelaar, agent of gevolmachtigd onderschrijver maar richt zich tot

Les activités que le souscripteur mandaté exerce ne peuvent être cumulées avec les activités de “distribution” classiques d'un intermédiaire d'assurance traditionnel (courtier, agent ou sous-agent d'assurance).

Le fait qu'il ait pouvoir d'accepter librement des risques, au nom et pour le compte d'une entreprise d'assurance, constitue la caractéristique déterminante qui distingue le souscripteur mandaté d'un intermédiaire d'assurance traditionnel. Ce dernier opère le lien entre le preneur d'assurance et l'assureur mais ne s'occupe en principe pas des conditions contractuelles ni des primes, qui sont définies par l'assureur ou par le souscripteur mandaté dans les limites de sa procuration.

Un cumul induirait incertitude et confusion quant à la qualité en laquelle l'intermédiaire intervient tant vis-à-vis du consommateur que dans le secteur.

Il convient donc de cloisonner les autres activités de distribution au sein d'une personne morale distincte, inscrite en tant que courtier, agent ou sous-agent. Cela permettra d'éviter toute confusion de la part du client ainsi que des autres intermédiaires d'assurance.

(iii) la publication sur le site web de la FSMA du nom des souscripteurs mandatés dans la liste des intermédiaires d'assurance enregistrés et l'obligation qui leur est faite de dévoiler au public, notamment par le biais de leur site web, le nom des entreprises d'assurance qui leur ont donné procuration et pour quelles tâches.

Pour un aperçu plus détaillé du régime proposé, on renvoie au commentaire des articles ci-dessous.

Tout comme les autres intermédiaires d'assurance, les souscripteurs mandatés sont soumis au contrôle de la FSMA. Les violations de la législation pourront ainsi faire l'objet des mesures administratives et sanctions prévues par la partie 7 de la loi du 4 avril 2014.

Le Conseil d'État remarque que le présent titre vise à introduire des règles qui seront d'applicables aux intermédiaires de droit belge et non aux intermédiaires d'un autre État membre et faisant usage du passeport européen. Suite à cette remarque générale du Conseil d'État, on précise ce qui suit:

La directive 2016/97 du Parlement européen et du Conseil du 20 janvier 2016 sur la distribution d'assurances ne fait pas de distinction entre courtier, agent ou souscripteur mandaté mais s'applique aux

de verzekeringstussenpersonen in het algemeen. Deze onderverdeling is eigen aan de Belgische invulling van het statuut van verzekeringstussenpersonen.

De Richtlijn 2016/97 laat wel expliciet aan de lidstaten de mogelijkheid om de verzekeringstussenpersonen op te splitsen in verschillende categorieën (artikel 3, 2° van Richtlijn 2016/97). België is één van de landen die gebruik heeft gemaakt van die optie om het historisch onderscheid “makelaar”, “agent” en “subagent” te behouden, aangezien dit overeenstemt met de marktpraktijk in België. Gelijkaardige keuzes werden ook in andere lidstaten gemaakt. Zo voorziet het Nederlands recht bijvoorbeeld in een aparte categorie voor de activiteit van “gevolmachtigd agent”

Een verzekeringstussenpersoon gevestigd in een andere EU-lidstaat, zal de regels van die lidstaat moeten volgen om zich daar te registreren (bijvoorbeeld de Nederlandse vereisten voor wat de “gevolmachtigd agent” betreft).

Dit principe van *home country control* heeft tot gevolg dat België als host-country niet kan vereisen dat de buitenlandse verzekeringstussenpersonen die op basis van het Europees paspoort in België actief zijn, zouden voldoen aan de nationale inschrijvingsvoorwaarden die van toepassing zijn op de Belgische tussenpersonen.

Dat principe kan inderdaad tot gevolg hebben dat een tussenpersoon naar Belgisch recht voor een deel andere regels zal moeten volgen dan een tussenpersoon gevestigd in een andere EU lidstaat. Dit is evenwel de normale consequentie van de Europese richtlijn 2016/97 en het *home country control* principe. De regering meent dan ook dat dit onderscheid in regels verantwoord wordt door het feit dat iedere lidstaat een bepaalde vrijheid heeft om in haar nationaal recht regels op te leggen aan de ondernemingen die op haar grondgebied gevestigd zijn. De richtlijn 2016/97 voorziet slechts in een minimale harmonisatie en laat expliciet de mogelijkheid om onderverdelingen te creëren binnen het statuut van de verzekeringstussenpersoon.

Zo zou ook een verzekeringstussenpersoon gevestigd in Nederland en daar ingeschreven als “gevolmachtigd agent”, bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van zijn Europees paspoort om in België actief te zijn, ook al bestaat in België in de huidige staat van de wetgeving geen vergelijkbare categorie.

intermédiaires d’assurance en général. Les subdivisions susmentionnées sont propres au statut belge des intermédiaires d’assurance.

La directive 2016/97 donne explicitement la possibilité aux États membres de subdiviser les intermédiaires d’assurance en plusieurs catégories (article 3, 2° de la directive 2016/97). La Belgique est l’un des pays qui a fait usage de cette option pour maintenir la distinction historique entre “courtier”, “agent” et “sous-agent”, dans la mesure où cela correspond à la pratique de marché en Belgique. D’autres États membres ont fait un choix similaire. Le droit néerlandais prévoit par exemple quant à lui une catégorie spécifique pour l’activité de “*gevolmachtigd agent*”.

Un intermédiaire d’assurance établi dans un autre État membre devra par contre se conformer aux règles de cet État membre pour y être enregistré (par exemple les exigences néerlandaises en ce qui concerne le “*gevolmachtigd agent*”).

Ce principe du *home country control* a pour conséquence que la Belgique ne peut, en tant que pays d’accueil, exiger que les intermédiaires d’assurance étrangers qui sont actifs en Belgique en vertu du passeport européen satisfassent aux obligations d’inscription nationales qui sont d’application aux intermédiaires de droit belge.

Ce principe peut effectivement avoir pour conséquence qu’un intermédiaire de droit belge doive pour partie se conformer à d’autres règles qu’un intermédiaire établi dans un autre État membre. Il s’agit toutefois de la conséquence normale de la directive européenne 2016/97 et du principe du *home country control*. Le gouvernement est d’avis que cette différence de réglementation est justifiée par le fait que chaque État membre dispose d’une certaine liberté d’imposer des règles nationales aux entreprises qui sont établies sur son territoire. La directive 2016/97 ne met en effet en place qu’une harmonisation minimale et laisse explicitement la possibilité de créer des subdivisions au sein du statut d’intermédiaire d’assurance.

Ainsi, un intermédiaire d’assurance établi aux Pays-Bas et inscrit comme “*gevolmachtigd agent*” dans ce pays pourra par exemple également faire usage de son passeport européen pour être actif en Belgique, même si une catégorie similaire n’existe pas dans notre pays, dans l’état actuel de la législation.

## HOOFDSTUK 1

**Wijziging van de wet van 4 april 2014  
betreffende de verzekeringen**

## Art. 19

Dit artikel voegt in artikel 5 van de wet van 4 april 2014 een nieuwe definitie in die betrekking heeft op de notie van de gevolmachtigde onderschrijver.

De bevoegdheid om zelf risico's te accepteren en polissen af te sluiten, in naam en voor rekening van de verzekeringsmaatschappij, is het determinerend kenmerk waarmee deze activiteit zich onderscheidt van de klassieke verzekeringsbemiddeling. De beslissing om het risico te dekken wordt genomen door de gevolmachtigde onderschrijver, voor rekening van de verzekeringsonderneming. De gevolmachtigde onderschrijver neemt zelf dus geen risico's op zijn balans.

In de praktijk blijken verzekeringstussenpersonen soms te beschikken over mandaten om bepaalde taken inzake het beheer van de polis uit te oefenen voor rekening van de verzekeringsonderneming. Het gaat dan onder andere over het innen van de premies, het beheren van de schadeclaims, de materiële afgifte van documenten, het afleveren van een groene kaart, ... Deze beheersactiviteiten zijn echter niet determinerend voor de kwalificatie als gevolmachtigd onderschrijver.

Een tussenpersoon die enkel de bevoegdheid krijgt om een contract te sluiten in bepaalde nauwkeurig beschreven omstandigheden en daarbij enkel de aanwezigheid van bepaalde elementen moet controleren, beschikt niet over de beoordelingsbevoegdheid van een gevolmachtigde onderschrijver en kan derhalve niet "in de schoenen" treden van de verzekeringsonderneming die als enige de risico's aanvaardt. Met andere woorden, als de verzekeraar een pre-acceptatie doet en zich op voorhand verbindt om risico's die aan bepaalde criteria voldoen, te verzekeren aan een bepaalde premie is de rol van de tussenpersoon anders dan degene van een gevolmachtigde onderschrijver. Deze situatie valt dus buiten het toepassingsgebied van het wetsontwerp.

De verzekeringstussenpersoon die zulke mandaten heeft, maar die geen bevoegdheid heeft om risico's te accepteren en verzekeringsovereenkomsten af te sluiten, zal niet onder de definitie van "gevolmachtigd onderschrijver" vallen.

CHAPITRE 1<sup>ER</sup>**Modification de la loi du 4 avril 2014  
relative aux assurances**

## Art. 19

Cet article insère dans l'article 5 de la loi du 4 avril 2014 une nouvelle définition, relative à la notion de souscripteur mandaté.

Le pouvoir d'accepter des risques et de conclure des contrats d'assurance, au nom et pour le compte de l'entreprise d'assurance, est la caractéristique déterminante qui distingue cette activité de l'intermédiation en assurance classique. La décision de couvrir le risque est prise par le souscripteur mandaté, pour le compte de l'entreprise d'assurance. Le souscripteur mandaté n'inscrit donc pas de risque dans son propre bilan.

L'expérience montre que les intermédiaires d'assurance disposent parfois de procurations leur permettant d'effectuer certaines tâches concernant la gestion de la police pour le compte de l'entreprise d'assurance. On pense notamment à l'encaissement des primes, la gestion des sinistres, la remise matérielle de documents, la remise d'une carte verte, ... Ces activités de gestion ne sont cependant pas caractéristiques de l'activité d'un souscripteur mandaté.

Un intermédiaire qui dispose uniquement du pouvoir de conclure un contrat d'assurance dans certaines circonstances décrites précisément et qui se limite dans ce cadre à contrôler la présence de certains éléments déterminés, ne dispose pas du pouvoir d'appréciation d'un souscripteur mandaté. Cet intermédiaire n'est par conséquent pas dans la même situation qu'une entreprise d'assurance qui accepte seule un risque. En d'autres termes, si l'assureur effectue une préacceptation et s'engage à l'avance à assurer des risques qui répondent à certains critères pour une certaine prime, le rôle de l'intermédiaire est autre que celui d'un souscripteur mandaté. Une telle situation tombe donc en dehors du champ d'application du projet de loi.

L'intermédiaire d'assurance qui dispose de tels mandats, mais qui n'a pas la compétence d'accepter des risques et de conclure des contrats d'assurance, n'entrera pas dans la définition de "souscripteur mandaté".



## Art. 20

Dit artikel brengt wijzigingen aan in artikel 259 van de wet van 4 april 2014 met betrekking tot het register van de verzekeringstussenpersonen en hun inschrijving daarin.

Zoals verduidelijkt in de algemene overwegingen hierboven, wordt een nieuwe categorie van tussenpersoon gecreeërd, die is voorbehouden aan de gevolmachtigde onderschrijvers.

De activiteit van de gevolmachtigde onderschrijver is voorbehouden aan de verzekeringstussenpersonen die zijn ingeschreven in de desbetreffende categorie van het register, of aan de verzekeringstussenpersonen voor wie België niet de lidstaat van herkomst is en die gebruikmaken van het paspoort (zie artikel 271 van de wet van 4 april 2014).

## Art. 21

Dit artikel wijzigt artikel 263 van de wet van 4 april 2014. Dit artikel bepaalt voortaan dat niemand de titel mag dragen van gevolmachtigde onderschrijver of van onderschrijver met verwijzing naar de activiteit van verzekeringen, verzekeringsbemiddeling, tenzij hij in het register van de verzekerings- en herverzekeringstussenpersoon is ingescheven in de categorie “gevolmachtigde onderschrijver”.

## Art. 22

Er wordt een nieuw artikel 267/1 ingevoerd in de wet van 4 april 2014 om voor de gevolmachtigde onderschrijvers een aantal bijkomende vereisten toe te voegen:

— De bepaling onder 1° betreft de vereiste om over een passende organisatie te beschikken, die toelaat de bepalingen van de wet van 4 april 2014 na te leven.

Deze vereiste van de passende organisatie is het spiegelbeeld van de vereisten die rusten op de verzekeringsonderneming in het kader van de outsourcing. De verzekeringsonderneming zou er reeds op moeten toezien dat de ondernemingen aan wie zij activiteiten uitbestedt, passend georganiseerd zijn. De tussenpersonen die reeds werken voor een verzekeringsonderneming waar de vereisten inzake outsourcing correct worden toegepast, zouden dus inhoudelijk vandaag al moeten voldoen aan deze vereisten. Het huidige reglementaire kader voorziet evenwel geen bevoegdheid voor de FSMA om toe te zien op de passende organisatie van de verzekeringstussenpersonen.

## Art. 20

Cet article apporte des modifications à l'article 259 de la loi du 4 avril 2014, relatif au registre des intermédiaires d'assurance et à leur enregistrement dans celui-ci.

Comme précisé dans les considérations générales ci-dessus, une nouvelle catégorie d'intermédiaire est créée, réservée aux souscripteurs mandatés.

L'activité de souscripteur mandaté est réservée aux intermédiaires d'assurance inscrits dans la catégorie correspondante du registre, ou aux intermédiaires d'assurance dont la Belgique n'est pas l'État membre d'origine et qui font usage du passeport (voy. l'article 271 de la loi du 4 avril 2014).

## Art. 21

Cet article modifie l'article 263 de la loi du 4 avril 2014. Cet article prévoit désormais que nul ne peut porter le titre de souscripteur mandaté ni de souscripteur en faisant référence à l'activité d'assurance ou d'intermédiation en assurance ou en réassurance s'il n'est inscrit au registre des intermédiaires d'assurance dans la catégorie “souscripteur mandaté”.

## Art. 22

Il est inséré un nouvel article 267/1 dans la loi du 4 avril 2014 afin d'imposer un certain nombre d'exigences supplémentaires aux souscripteurs mandatés:

— La disposition sous 1° concerne l'obligation de disposer d'une organisation adéquate, permettant de se conformer aux dispositions de la loi du 4 avril 2014.

Cette exigence d'organisation adéquate reflète les exigences auxquelles les entreprises d'assurance doivent se plier dans le cadre de la sous-traitance. L'entreprise d'assurance doit en effet d'ores et déjà s'assurer que les entreprises auxquelles elle sous-traite des activités sont organisées de manière adéquate. Les intermédiaires qui travaillent déjà pour une entreprise d'assurance où les exigences en matière de sous-traitance sont correctement appliquées devraient donc dès à présent satisfaire à ces exigences sur le fond. Le cadre réglementaire actuel n'accorde cependant pas à la FSMA de pouvoir de contrôle en matière d'organisation adéquate des intermédiaires d'assurance.

Deze bepaling is geïnspireerd op de vergelijkbare regeling in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

— De bepaling onder 2° heeft tot doel de beoogde transparantie te bereiken.

— Wat de inschrijvingsvoorwaarden betreft, zijn de gevolmachtigde onderschrijvers onderworpen aan dezelfde vereisten als de verzekeringsmakelaars. De gevolmachtigde onderschrijvers kunnen echter hun activiteiten uitoefenen binnen het kader van een exclusieve agentuurovereenkomst of een juridische verbintenis om hun productie geheel of ten dele te plaatsen bij een bepaalde partij.

#### Art. 23

Dit artikel verbiedt verzekerings-tussenpersonen om samen te werken met gevolmachtigde onderschrijvers die geen toelating hebben krachtens artikel 259 van de wet van 4 april 2014 om hun activiteiten in België uit te oefenen.

### HOOFDSTUK 2

#### Overgangsbepalingen

#### Art. 24

Dit artikel regelt de overgangsperiode voor de verzekeringstussenpersonen die reeds activiteiten van gevolmachtigde onderschrijver uitoefenen en ingeschreven zijn in het register van de verzekeringstussenpersonen op moment van de inwerkingtreding van deze wet.

Zij dienen binnen de drie maanden de FSMA op de hoogte te brengen van het feit dat zij deze activiteit uitoefenen. De overgangsregeling voorziet in een voorlopige machtiging voor deze verzekeringstussenpersonen om de activiteit van gevolmachtigde onderschrijver te blijven uitoefenen. Dit biedt continuïteit van de dienstverlening en rechtszekerheid voor de ondernemingen die reeds actief waren op moment van inwerkingtreding van de wet.

Binnen een termijn van twaalf maanden moeten zij bij de FSMA een aanvraagdossier indienen om te worden ingeschreven in de categorie van gevolmachtigde onderschrijver.

Cette disposition est inspirée du régime similaire applicable aux Pays-Bas et au Royaume-Uni.

— La disposition sous 2° vise à atteindre un objectif de transparence.

— En ce qui concerne les conditions d'inscription, les souscripteurs mandatés sont soumis aux mêmes exigences que les courtiers d'assurance. Les souscripteurs mandatés peuvent cependant exercer leurs activités dans le cadre d'un contrat d'agence exclusive ou d'un engagement juridique leur imposant de placer tout ou partie de leur production auprès d'une partie déterminée.

#### Art. 23

Cet article interdit aux intermédiaires d'assurance de collaborer avec des souscripteurs mandatés qui ne sont pas autorisés à exercer leurs activités en Belgique en vertu de l'article 259 de la loi du 4 avril 2014.

### CHAPITRE 2

#### Dispositions transitoires

#### Art. 24

Cet article règle la période transitoire pour les intermédiaires d'assurance qui exercent déjà l'activité de souscripteur mandaté et sont inscrits au registre des intermédiaires d'assurance à la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

Les personnes concernées notifient l'exercice de cette activité à la FSMA dans les trois mois. Le régime transitoire autorise provisoirement ces intermédiaires d'assurance à poursuivre l'activité de souscripteur mandaté. Ceci confère une continuité de la prestation de service et une sécurité juridique aux entreprises déjà actives dans le domaine à la date d'entrée en vigueur de la loi.

Il convient que les personnes concernées introduisent dans les douze mois auprès de la FSMA un dossier de demande d'inscription dans la catégorie des souscripteurs mandatés.



## TITEL 8

*INWERKINGTREDING*

De Koning bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze wet, met uitzondering van dit artikel en van titel 7, die in werking treden de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gelet op de huidige onzekerheid over de exacte draagwijdte en datum van de *Brexit* wordt ervoor geselecteerd de Koning de inwerkingtreding van deze wet te laten bepalen.

*De eerste minister,*

Charles MICHEL

*De minister van Werk en Economie,*

Kris PEETERS

*De minister van Financiën,*

Alexander DE CROO

*De minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDERS

*De minister van Sociale Zaken  
en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie,*

Maggie DE BLOCK

*De minister van Energie,*

Marie Christine MARGHEM

## TITRE 8

*ENTRÉE EN VIGUEUR*

Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de la présente loi, à l'exception du présent article et du titre 7, qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Vu l'incertitude actuelle sur la portée exacte et la date du *Brexit*, on choisit de laisser le Roi fixer l'entrée en vigueur de cette loi.

*Le premier ministre,*

Charles MICHEL

*Le ministre de l'Emploi et de l'Économie,*

Kris PEETERS

*Le ministre des Finances,*

Alexander DE CROO

*Le ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDERS

*La ministre des Affaires sociales  
et de la Santé publique, et de l'Asile et la Migration,*

Maggie DE BLOCK

*La ministre de l'Énergie,*

Marie Christine MARGHEM

**VOORONTWERP VAN WET**

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie

**TITEL I - ALGEMENE BEPALING**

**Artikel 1.** Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

**TITEL 2 – ASIEL EN MIGRATIE**

**Enig hoofdstuk - Wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen**

**Art. 2.** In de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt een artikel 81/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/2. Het verblijfsrecht van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden, verkregen overeenkomstig de artikelen 40 en 40*bis*, alsook dit van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, blijft behouden na 29 maart 2019, onverminderd andere bepalingen van deze wet.”

**Art. 3.** In dezelfde wet wordt een artikel 81/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/3. De verblijfsaanvragen van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden bedoeld in artikel 40*bis*, alsook van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, die op 30 maart 2019 nog hangende zijn, worden behandeld overeenkomstig de voorwaarden die golden op 29 maart 2019.”

**Art. 4.** In dezelfde wet wordt een artikel 81/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/4. De verblijfsaanvragen ingediend na 29 maart 2019 van familieleden bedoeld in artikel 40*bis*, alsook van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, die vallen onder artikel 81/2 en 81/3 worden behandeld overeenkomstig de voorwaarden die golden op 29 maart 2019.”

**Art. 5.** Indien de geldigheid van het verblijfsdocument van de onderdaan van het Verenigd Koninkrijk, het familielid bedoeld in artikel 40*bis*, of de andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, vervalt, vernieuwt de burgemeester dit verblijfsdocument tot het einde van de in artikel 6 vermelde periode.

**Art. 6.** Dit hoofdstuk treedt in werking op 30 maart 2019 en treedt buiten werking op 31 december 2020.

**AVANT-PROJET DE LOI**

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi relatif au retrait du Royaume Uni de l'Union européenne

**TITRE I<sup>er</sup> - DISPOSITION GÉNÉRALE**

**Article 1<sup>er</sup>.** La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

**TITRE 2 – ASILE ET MIGRATION**

**Chapitre unique – Modification de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers**

**Art. 2.** Dans la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, il est inséré un article 81/2 rédigé comme suit:

“Art. 81/2. Le droit de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille, obtenu conformément aux articles 40 et 40*bis*, et celui des autres membres de la famille visés à l'article 47/1, sera maintenu après le 29 mars 2019, sans préjudice des autres dispositions de la présente loi.”

**Art. 3.** Dans la même loi, il est inséré un article 81/3 rédigé comme suit:

“Art. 81/3. Les demandes de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de la famille visés à l'article 40*bis* et des autres membres de la famille visés à l'article 47/1, qui sont encore en cours au 30 mars 2019, seront traitées selon les conditions en vigueur au 29 mars 2019.”

**Art. 4.** Dans la même loi, il est inséré un article 81/4 rédigé comme suit:

“Art. 81/4. Les demandes de séjour qui seront introduites après le 29 mars 2019 des membres de la famille visés à l'article 40*bis* et des autres membres de la famille visés à l'article 47/1 des ressortissants du Royaume-Uni qui sont visés sous article 81/2 et 81/3, seront traitées selon les conditions en vigueur au 29 mars 2019.”

**Art. 5.** Si le document de séjour du ressortissant du Royaume-Uni ou du membre de la famille visé à l'article 40*bis* ou des autres membres de la famille visés à l'article 47/1 expire, le bourgmestre doit le renouveler jusqu'au terme de la période mentionnée à l'article 6.

**Art. 6.** Le présent chapitre entre en vigueur le 30 mars 2019 et cesse d'être en vigueur le 31 décembre 2020.

De Koning kan ook, bij in Ministerraad overlegd besluit, voorzien in een vroegere datum waarop dit hoofdstuk ophoudt van kracht te zijn.

De Koning wordt gemachtigd om, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de noodzakelijke maatregelen ter uitvoering van dit hoofdstuk te nemen en, desgevallend, de werkingsfeer van dit hoofdstuk aan te passen.

De besluiten die genomen worden ter uitvoering van het vorige lid houden op uitwerking te hebben op het einde van de zesde maand na de datum van inwerkingtreding indien ze bij het verstrijken van die termijn niet bij wet bekrachtigd zijn.

### TITEL 3 - ENERGIE

#### Enig hoofdstuk - Wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen betreffende Interconnector (UK) Limited

**Art. 7.** In de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, wordt een artikel 26 ingevoegd, luidende:

“Art. 26. Onder voorbehoud van andersluidende bepalingen opgenomen in een verdrag afgesloten tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk of in een verdrag afgesloten tussen België en het Verenigd Koninkrijk en voor zover deze verdragsbepalingen een directe werking hebben of zijn goedgekeurd bij wet, zijn de bepalingen van hoofdstuk III, afdeling 2, artikel 15/5bis, §15, artikel 15/5undecies, §3, hoofdstuk IV sexies en hoofdstuk IV septies van deze wet op Interconnector (UK) Limited van toepassing na 29 maart 2019.”

### TITEL 4 - WERK

#### Enig hoofdstuk - Startbanen

**Art. 8.** In artikel 23 van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid wordt paragraaf 3 hersteld in de volgende lezing:

“Voor toepassing van §1bis, eerste lid, wordt het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland beschouwd als een Staat die deel uitmaakt van de Europese Unie tot 31 december 2019.

De Koning kan de toepassing van het eerste lid verlengen.”

**Art. 9.** Dit hoofdstuk treedt in werking op 30 maart 2019.

### TITEL 5 – SOCIALE ZAKEN

#### Hoofdstuk 1 - Coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

**Art. 10.** Dit hoofdstuk is van toepassing op de in artikel 2 van de verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en op de in artikel 1

Le Roi peut également, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prévoir une date anticipée à laquelle le présent chapitre cesse d'être en vigueur.

Le Roi est autorisé, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, à prendre les mesures nécessaires portant exécution de ce chapitre et, le cas échéant, à modifier le champ d'application de ce chapitre.

Les arrêtés pris en exécution de l'alinéa qui précède cesseront d'être en vigueur à la fin du sixième mois qui suit la date de l'entrée en vigueur s'ils n'ont pas été confirmés par la loi à l'expiration de ce délai.

### TITRE 3 - ÉNERGIE

#### Chapitre unique – Modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations en ce qui concerne Interconnector (UK) Limited

**Art. 7.** Dans la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, il est inséré un article 26 rédigé comme suit:

“Art. 26. Sous réserve de dispositions contraires figurant dans un traité conclu entre l'Union européenne et le Royaume-Uni ou dans un traité conclu entre la Belgique et le Royaume-Uni, et pour autant que ces dispositions de traité aient un effet direct ou aient été approuvées par une loi, les dispositions figurant à la section 2 du chapitre III, à l'article 15/5bis, §15, à l'article 15/5undecies, §3, au chapitre IV sexies et au chapitre IV septies de cette loi s'appliquent à Interconnector (UK) Limited après le 29 mars 2019.”

### TITRE 4 - EMPLOI

#### Chapitre unique – Premiers emplois

**Art. 8.** Dans l'article 23 de la loi du 24 décembre 1999 en vue de la promotion de l'emploi le paragraphe 3 est rétabli dans la lecture suivante:

“Pour l'application du §1bis, premier alinéa, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord est considéré comme un Etat qui fait partie de l'Union européenne jusqu'au 31 décembre 2019.

Le Roi peut prolonger l'application du premier alinéa.”

**Art. 9.** Le présent chapitre entre en vigueur le 30 mars 2019.

### TITRE 5 – AFFAIRES SOCIALES

#### Chapitre 1<sup>er</sup> - Coordination des systèmes de sécurité sociale

**Art. 10.** Le présent chapitre s'applique aux personnes visées à l'article 2 du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale et aux personnes

van de verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 1408/71 en verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen bedoelde personen, rekening houdend, voor de toepassing van dit hoofdstuk, met het feit dat het Verenigd Koninkrijk wordt gelijkgesteld met een lidstaat van de Europese Unie.

**Art. 11.** Voor de toepassing van de in artikel 13 opgesomde verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie op de in artikel 12 opgesomde wetgevingen en stelsels, wordt het Verenigd Koninkrijk gelijkgesteld met een lidstaat van de Europese Unie.

**Art. 12.** Dit hoofdstuk is van toepassing op de wetgevingen betreffende de volgende takken van sociale zekerheid:

1° de uitkeringen verschuldigd in uitvoering van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

2° de werkloosheidsuitkeringen, inclusief de uitkeringen voor het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage, de onderbrekingsuitkeringen voor het algemeen stelsel van tijdskrediet en de onderbrekingsuitkeringen voor thematische verloven voor de werknemers uit de private sector;

3° de rust- en overlevingspensioenen;

4° de uitkeringen uit hoofde van arbeidsongevallen en beroepsziekten;

5° de geneeskundige verstrekkingen verschuldigd in uitvoering van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

6° de invaliditeitspensioenen ten voordele van de mijnwerkers en er mee gelijkgestelden;

7° de geneeskundige verzorging en de uitkeringen van het stelsel der zeelieden ter koopvaardij;

8° de verstrekkingen verschuldigd in uitvoering van de overzeese sociale zekerheid;

9° de bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties, als bedoeld in artikel 70 en bijlage X bij de verordening 883/04.

Dit hoofdstuk is ook van toepassing op de integratietegemoetkoming die toegekend wordt in uitvoering van de wetgeving betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

**Art. 13.** Onverminderd het recht van de Europese Unie, en rekening houdend met artikel 14, blijven de in artikel 12 bedoelde wetgevingen en stelsels van toepassing overeenkomstig de bepalingen en beginselen van de volgende verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie:

visées à l'article 1<sup>er</sup> du règlement (CEE) n° 859/2003 du Conseil du 14 mai 2003 visant à étendre les dispositions du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 574/72 aux ressortissants de pays tiers qui ne sont pas déjà couverts par ces dispositions uniquement en raison de leur nationalité, tenant compte, pour l'application du présent chapitre, de ce que le Royaume-Uni est assimilé à un Etat membre de l'Union européenne.

**Art. 11.** Pour l'application aux législations et régimes énumérés à l'article 12, des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne énumérés à l'article 13, le Royaume-Uni est assimilé à un Etat membre de l'Union européenne.

**Art. 12.** Le présent chapitre est applicable aux législations relatives aux branches de sécurité sociale qui concernent:

1° les indemnités dues en exécution de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités;

2° les allocations de chômage, en ce compris les allocations pour le régime du chômage avec complément d'entreprise, les allocations d'interruption pour le régime général du crédit-temps et les allocations d'interruption pour les congés thématiques des travailleurs du secteur privé;

3° les pensions de retraite et de survie;

4° les allocations du chef d'accidents du travail et de maladies professionnelles;

5° les prestations de santé dues en exécution de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités;

6° les pensions d'invalidité au profit des ouvriers mineurs et assimilés;

7° les soins de santé et les indemnités du régime des marins de la marine marchande;

8° les prestations dues en exécution de la sécurité sociale d'outre-mer;

9° les prestations spéciales en espèces à caractère non contributif, telles que définies à l'article 70 et annexe X du Règlement 883/04.

Le présent chapitre est également applicable à l'allocation d'intégration octroyée en exécution de la législation relative aux allocations aux personnes handicapées.

**Art. 13.** Sans préjudice du droit de l'Union européenne, et compte tenu de l'article 14, les législations et régimes énumérés à l'article 12 demeurent applicables conformément aux dispositions et principes des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne suivants:

- De verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels;

- De verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels;

- De verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 1408/71 en verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen;

- De verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen;

- De verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

**Art. 14.** Wanneer een Belgische instelling voor de toepassing van dit hoofdstuk de volledige of gedeeltelijke medewerking van een Britse instelling vereist, onder andere wat betreft de uitwisseling van informatie, neemt de Belgische instelling alle redelijke maatregelen om de bijstand van die instelling of de nodige informatie te verkrijgen.

Indien de Belgische instelling aan het einde van de procedure vaststelt dat het onmogelijk is de nodige medewerking te verkrijgen, stelt zij de betrokkene hiervan onmiddellijk in kennis en verzoekt zij hem de relevante informatie of relevante elementen waarover hij beschikt, te verstrekken.

Een Belgische instelling is niet verplicht artikel 13 toe te passen indien zij, nadat zij aan de in de voorgaande leden bedoelde verplichtingen heeft voldaan, niet in staat is de medewerking te bekomen of informatie te verkrijgen die nodig is voor de uitvoering ervan. Hetzelfde geldt indien de betrokkene niet binnen een redelijke termijn de nodige informatie verstrekt of onvolledige informatie verstrekt.

## Hoofdstuk 2 - Slotbepaling

**Art. 15.** Deze titel treedt in werking op 30 maart 2019 en treedt buiten werking op 31 december 2020.

De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, voorzien in een vroegere datum waarop deze titel ophoudt van kracht te zijn.

Om te waarborgen dat de continuïteit van de toepassing van de verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels volledig wederkerig is met de toepassing ervan door het Verenigd Koninkrijk, kan de Koning,

- Le règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale;

- Le règlement (CE) n° 987/2009 du Parlement européen et du Conseil du 16 septembre 2009 fixant les modalités d'application du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale;

- Le règlement (CE) n° 859/2003 du Conseil du 14 mai 2003 visant à étendre les dispositions du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 574/72 aux ressortissants de pays tiers qui ne sont pas déjà couverts par ces dispositions uniquement en raison de leur nationalité;

- Le règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil, du 14 juin 1971, relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés et à leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté;

- Le règlement (CEE) n° 574/72 du Conseil, du 21 mars 1972, fixant les modalités d'application du règlement (CEE) n° 1408/71 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés, aux travailleurs non salariés et aux membres de leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté.

**Art. 14.** Lorsque, pour l'application du présent chapitre, une institution belge requiert, partiellement ou totalement, la collaboration d'une institution britannique, notamment en terme d'échange d'information, l'institution belge prend toutes les mesures raisonnables pour obtenir le concours de cette institution, ou les informations nécessaires.

Si, à l'issue des démarches engagées, l'institution belge constate l'impossibilité d'obtenir la collaboration nécessaire, elle en informe sans délai la personne concernée, et invite celle-ci à lui produire les informations ou éléments pertinents dont elle dispose.

Une institution belge n'est pas tenue d'appliquer l'article 13 si, après s'être acquittée des obligations prévues aux alinéas précédents, celle-ci est dans l'impossibilité d'obtenir la collaboration ou les informations nécessaires à sa mise en œuvre. Il en va de même si la personne concernée ne fournit pas les informations nécessaires dans un délai raisonnable, ou fournit des informations incomplètes.

## Chapitre 2 - Disposition finale

**Art. 15.** Le présent titre entre en vigueur le 30 mars 2019 et cesse d'être en vigueur le 31 décembre 2020.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prévoir une date anticipée à laquelle le présent titre cesse d'être en vigueur.

Afin d'assurer que la continuité dans l'application des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale soit parfaitement réciproque par rapport à l'application qui en sera faite par le Royaume-Uni, le Roi peut, par arrêté délibéré

bij in Ministerraad overlegd besluit, de daartoe noodzakelijke maatregelen nemen door de in artikel 10 omschreven persoonlijke werkingssfeer en de in artikel 12 omschreven materiële werkingssfeer aan te passen.

De besluiten die genomen worden ter uitvoering van het vorige lid houden op uitwerking te hebben op het einde van de zesde maand na de datum van inwerkingtreding indien ze bij het verstrijken van die termijn niet bij wet bekrachtigd zijn.

## TITEL 6 - FINANCIËN

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, en terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

**Art. 16.** In artikel 14 van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, vervangen bij de wet van 21 november 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de zin “De beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land en die in hun land van herkomst daadwerkelijk beleggingsdiensten verlenen, mogen zonder vestiging enkel aan volgende beleggers deze diensten in België aanbieden of verlenen:” wordt vervangen als volgt: “Beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land en in hun land van herkomst daadwerkelijk beleggingsdiensten verlenen dan wel beleggingsactiviteiten verrichten, mogen deze diensten of activiteiten in België, zonder er gevestigd te zijn, enkel aanbieden of verlenen aan, dan wel verrichten voor de volgende beleggers:”;

b) in het 3° worden de woorden “voor wat betreft de in België aangeboden of verleende beleggingsdiensten” vervangen door de woorden “wat betreft de in België aangeboden of verleende beleggingsdiensten, dan wel verrichte beleggingsactiviteiten”;

2° in paragraaf 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in het eerste lid worden de woorden “met opgave van de voorgenomen beleggingsdiensten die ze voornemens zijn te verrichten, alsook van de categorieën van beleggers aan wie ze voornemens zijn deze diensten te verlenen” vervangen door de woorden “met opgave van de beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten die ze voornemens zijn te verlenen of te verrichten, alsook van de categorieën van beleggers voor wie deze diensten of activiteiten bestemd zijn”;

b) in het tweede lid worden de woorden “het verlenen van beleggingsdiensten in België” vervangen door de woorden

en Conseil des ministres, prendre les mesures nécessaires en ce sens en adaptant le champ d’application personnel défini à l’article 10 et le champ d’application matériel défini à l’article 12.

Les arrêtés pris en exécution de l’alinéa qui précède cesseront d’être en vigueur à la fin du sixième mois qui suit la date de l’entrée en vigueur s’ils n’ont pas été confirmés par la loi à l’expiration de ce délai.

## TITRE 6 - FINANCES

**Chapitre unique – Modification de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, et retrait du Royaume Uni de l’Union européenne**

**Art. 16.** Dans l’article 14 de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, remplacé par la loi du 21 novembre 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1<sup>er</sup>, les modifications suivantes sont apportées:

a) la phrase “Les entreprises d’investissement relevant du droit d’un pays tiers et qui fournissent effectivement des services d’investissement dans leur Etat d’origine, peuvent offrir ou fournir ces services en Belgique, sans y être établies, aux seuls investisseurs suivants:” est remplacée par la phrase “Les entreprises d’investissement relevant du droit d’un pays tiers et qui fournissent effectivement des services d’investissement ou exercent des activités d’investissement dans leur Etat d’origine, peuvent exercer ces activités ou offrir ou fournir ces services en Belgique, sans y être établies, pour, ou aux seuls investisseurs suivants:”;

b) dans le 3°, les mots “en ce qui concerne les services d’investissement offerts ou fournis en Belgique” sont remplacés par les mots “en ce qui concerne les services ou activités d’investissement offerts, fournis ou exercés en Belgique”;

2° dans le paragraphe 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans l’alinéa 1<sup>er</sup>, les mots “en précisant les services d’investissement qu’elles envisagent de fournir et les catégories d’investisseurs auxquelles elles entendent fournir ces services” sont remplacés par les mots “en précisant les services ou activités d’investissement qu’elles envisagent de fournir ou d’exercer et les catégories d’investisseurs auxquelles ces services ou activités sont destinés”;

b) dans l’alinéa 2, les mots “la prestation de services d’investissement en Belgique” sont remplacés par les mots



“het verlenen van beleggingsdiensten of verrichten van beleggingsactiviteiten in België”;

3° in paragraaf 3 worden de woorden “die in België de diensten verlenen bedoeld in artikel 2, 1°, van deze wet” vervangen door de woorden “die in België de diensten verlenen of de activiteiten verrichten als bedoeld in artikel 2, 1° van deze wet”.

**Art. 17.** In artikel 14/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 21 november 2017, wordt paragraaf 2 aangevuld met een lid, luidende:

“De Koning kan, op advies van de FSMA, de regels als bedoeld in het eerste lid, aanvullen met bepalingen die van toepassing zijn op de beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land, die Hij noodzakelijk acht voor het beschermen van de belangen van de beleggers en voor het vrijwaren van de goede werking, de integriteit en de transparantie van de financiële markten.

Hij kan, inzonderheid, regels vastleggen voor de bewaring van gegevens en de kennisgeving van transacties die de beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van derde landen als bedoeld in artikel 14 moeten naleven als zij beleggingsdiensten verlenen die bestaan uit het uitvoeren van orders en als die diensten betrekking hebben op:

a) financiële instrumenten die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU of waarvoor een verzoek om toelating tot de handel is gedaan;

b) financiële instrumenten waarvan de onderliggende waarde een financieel instrument is dat wordt verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU;

c) financiële instrumenten waarvan de onderliggende waarde een index of mand is die is samengesteld uit financiële instrumenten die worden verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU.

Voor de toepassing van de voormelde alinea's kan de Koning inzonderheid rekening houden met de bepalingen van Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2015 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, of andere Europeesrechtelijke teksten ter zake.”.

**Art. 18.** De Koning kan, op advies van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, regels bepalen met betrekking tot de exploitatie in België van een gereguleerde markt, een MTF of een OTF in de zin van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten, door een onderneming uit een derde land.

**Art. 19.** De Koning kan, op advies van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en de Nationale Bank van België, dienstige maatregelen nemen voor de goede uitvoering van de overeenkomsten die waren gesloten vóór het verlies van de erkenning, in België, van de vergunningen,

“la prestation de services d'investissement ou l'exercice d'activités d'investissement en Belgique”;

3° dans le paragraphe 3, les mots “qui fournissent en Belgique les services visés à l'article 2, 1°, de la présente loi” sont remplacés par les mots “qui fournissent ou exercent en Belgique les services ou activités d'investissement visés à l'article 2, 1° de la présente loi”.

**Art. 17.** Dans l'article 14/1 de la même loi, insérée par la loi du 21 novembre 2017, le paragraphe 2 est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Le Roi peut, sur avis de la FSMA, compléter les règles visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> par des dispositions applicables aux entreprises d'investissement relevant du droit d'un pays tiers, qu'Il juge nécessaires en vue d'assurer la protection des intérêts des investisseurs et de préserver le bon fonctionnement, l'intégrité et la transparence des marchés financiers.

Il peut, en particulier, arrêter des règles de conservation de données et de déclaration de transactions que les entreprises d'investissement relevant du droit de pays tiers visées à l'article 14 doivent respecter lorsqu'elles presentent des services d'investissement d'exécution d'ordres et que ces services portent sur:

a) instruments financiers qui sont admis à la négociation ou négociés sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE ou pour lesquels une demande d'admission à la négociation a été présentée;

b) des instruments financiers dont le sous-jacent est un instrument financier négocié sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE;

c) des instruments financiers dont le sous-jacent est un indice ou un panier composé d'instruments financiers négociés sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE.

Pour l'application des alinéas précédents, le Roi peut notamment tenir compte du contenu des dispositions du Règlement (UE) n° 600/2014 du Parlement européen et du Conseil du 15 mai 2014 concernant les marchés financiers et modifiant le règlement (UE) n°648/2012, ou d'autres textes de droit européen en la matière.”.

**Art. 18.** Le Roi peut, sur avis de l'Autorité des services et marchés financiers, arrêter des règles relatives à l'exploitation, en Belgique, d'un marché réglementé, d'un MTF ou d'un OTF, au sens de la Directive 2014/65/UE du Parlement européen et du Conseil du 15 mai 2014 concernant les marchés d'instruments financiers, par une entreprise relevant d'un pays tiers.

**Art. 19.** Le Roi peut, sur avis de l'Autorité des services et marchés financiers et de la Banque nationale de Belgique, prendre les mesures utiles pour la bonne exécution des contrats conclus antérieurement à la perte de la reconnaissance, en Belgique, des agréments, enregistrements,



registraties, inschrijvingen, en, meer algemeen, van elke vorm van toestemming van in de financiële sector actieve ondernemingen of personen, in het bijzonder van zij die de hoedanigheid hebben van kredietinstelling, beleggingsonderneming, verzekerings- of herverzekeringsonderneming, betalingsinstelling, instelling voor elektronisch geld, kredietgever, instelling voor collectieve belegging, beheervennootschap van instellingen voor collectieve belegging, beheerder van alternatieve instellingen voor collectieve belegging, verzekerings – en herverzekeringstussenpersoon of kredietbemiddelaar en die onder het recht van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of van Gibraltar ressorteren.

Met het oog op de uitvoering van de overeenkomsten die gesloten zijn voorafgaand aan het vertrek van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie, kunnen de in het eerste lid bedoelde maatregelen onder meer bestaan in het verlenen van de voor de ondernemingen die ressorteren onder het recht van niet-lidstaat van de Unie vereiste toestemmingen, of nog in de toekenning van een gelijkstelling met de overeenkomstig het Unierecht bestaande regeling inzake wederzijdse erkenning.

## TITEL 7 - ECONOMIE

### Hoofdstuk 1 -Wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen

**Art. 20.** In artikel 5 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen wordt de volgende wijziging aangebracht:

1° de bepaling onder 21°/7, ingevoegd bij de wet van 6 december 2018, wordt vervangen als volgt:

“21°/7 “gevolmachtigde onderschrijver”: de verzekeringstussenpersoon die, als lasthebber van één of meer verzekeringsondernemingen, bevoegd is om de dekking van risico's te accepteren, in naam en voor rekening van die verzekeringsondernemingen, en verzekeringsovereenkomsten te sluiten en te beheren;”

**Art. 21.** In artikel 259 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 6 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het vierde lid vervangen als volgt:

“Het door de FSMA bijgehouden register van de verzekerings- en nevenverzekeringstussenpersonen wordt onderverdeeld in de volgende categorieën: “verzekeringsmakelaars”, “verzekeringsagenten”, “verzekeringssubagenten”, “nevenverzekeringstussenpersonen” en “gevolmachtigde onderschrijvers”;”;

2° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, luidende:

“Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 271 mag een verzekeringstussenpersoon zijn activiteiten slechts uitoefenen als hij in de desbetreffende categorie van het register van de verzekeringstussenpersonen is ingeschreven.”

inscriptions et, plus généralement, de toute forme d'autorisation des personnes ou entreprises actives dans le secteur financier, en particulier celles ayant la qualité d'établissement de crédit, d'entreprise d'investissement, d'entreprise d'assurance ou de réassurance, d'établissement de paiement, d'établissement de monnaie électronique, de prêteur, d'organisme de placement collectif, de société de gestion d'organismes de placement collectif, de gestionnaire d'organismes de placement collectif alternatifs, d'intermédiaire d'assurance et de réassurance ou d'intermédiaire de crédit et qui relèvent du droit du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord ou de Gibraltar.

Pour les besoins de l'exécution des contrats conclus antérieurement à la sortie du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne, les mesures visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> peuvent notamment consister dans l'octroi des autorisations requises pour les entreprises relevant du droit d'un Etat non membre de l'Union, ou encore dans l'octroi d'une assimilation au régime de reconnaissance mutuelle existant conformément au droit de l'Union.

## TITRE 7 – ÉCONOMIE

### Chapitre 1<sup>er</sup> – Modification de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances

**Art. 20.** A l'article 5 de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances, la modification suivante est apportée:

1° le 21°/7, inséré par la loi du 6 décembre 2018, est remplacé par ce qui suit:

“21°/7 “souscripteur mandaté”: l'intermédiaire d'assurance qui, en tant que mandataire d'une ou plusieurs entreprises d'assurance, dispose du pouvoir d'accepter de couvrir des risques et de conclure et gérer des contrats d'assurance au nom et pour le compte de celles-ci;”

**Art. 21.** A l'article 259 de la même loi, remplacé par la loi du 6 décembre 2018, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1<sup>er</sup>, l'alinéa 4 est remplacé par ce qui suit:

“Le registre des intermédiaires d'assurance et des intermédiaires d'assurance à titre accessoire, tenu par la FSMA, est constitué des catégories suivantes: “courtiers d'assurance”, “agents d'assurance”, “sous-agent d'assurance”, “intermédiaires d'assurance à titre accessoire” et “souscripteurs mandatés”;”

2° un paragraphe 1<sup>er</sup>/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Sous réserve des dispositions de l'article 271, un intermédiaire d'assurance ne peut exercer son activité que s'il est inscrit dans la catégorie correspondante du registre des intermédiaires d'assurance.”

**Art. 22.** Artikel 263 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 6 december 2018, wordt vervangen als volgt:

“Voor de in dit deel bedoelde werkzaamheden, mag niemand de titel dragen van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent, verzekeringssubagent, herverzekeringmakelaar, herverzekeringagent, herverzekeringssubagent of gevolmachtigde onderschrijver, of van makelaar, agent, subagent of onderschrijver, met verwijzing naar de activiteit van verzekeringen, herverzekeringen, verzekerings- of herverzekering-distributie, tenzij hij in de desbetreffende categorie van het register van de verzekeringstussenpersonen of het register van de herverzekeringstussenpersonen is ingeschreven.”.

**Art. 23.** In dezelfde wet wordt een artikel 267/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 267/1. De verzekeringstussenpersonen die de activiteit van gevolmachtigde onderschrijver uitoefenen,

1° beschikken over een passende organisatie die is afgestemd op de aard, de omvang en de complexiteit van de uitgeoefende activiteiten, alsook op de eraan verbonden risico's, met het oog op de naleving van de bepalingen van deze wet. De Koning bepaalt de nadere regels voor de invulling van de vereiste van passende organisatie;

2° vermelden op hun website of, bij gebreke daaraan, verstrekken op duurzame drager op verzoek van hun klanten, de naam van alle verzekeringsondernemingen die hun een mandaat hebben verleend, alsook de verzekeringstakken waarvoor ieder mandaat werd verleend;

3° vermelden op iedere verzekeringspolis de naam van de verzekeringsonderneming of verzekeringsondernemingen in wiens naam en voor wiens rekening de polis werd afgesloten door de gevolmachtigde onderschrijver;

4° moeten eveneens voldoen aan de bepalingen van deze afdeling die van toepassing zijn op de verzekeringsmakelaars.”.

**Art. 24.** Artikel 266, 6°, van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De tussenpersoon mag, wat zijn activiteit van verzekeringsdistributie in België betreft, slechts handelen met gevolmachtigde onderschrijvers die voor deze activiteit zijn ingeschreven of toegelaten zijn om deze activiteiten in België uit te oefenen in toepassing van artikel 271;”.

## Hoofdstuk 2 – Overgangsbepalingen

**Art. 25.** De personen die, op de datum van inwerkingtreding van deze wet, ingeschreven zijn in het register van de verzekeringstussenpersonen overeenkomstig artikel 259, § 1, eerste lid, en de activiteit van gevolmachtigde onderschrijver uitoefenen

1° stellen, binnen drie maanden na de inwerkingtreding [van deze wet], de FSMA ervan in kennis dat zij deze activiteit uitoefenen, op de wijze en volgens de modaliteiten die de FSMA bepaalt. Zij zijn dan voorlopig gemachtigd om de activiteit van

**Art. 22.** L'article 263 de la même loi, remplacé par la loi du 6 décembre 2018, est remplacé par ce qui suit:

“Pour les activités visées par la présente partie, nul ne peut porter le titre de courtier d'assurance, agent d'assurance, sous-agent d'assurance, courtier de réassurance, agent de réassurance, sous-agent de réassurance ou souscripteur mandaté, ou de courtier, agent, sous-agent, souscripteur, pour indiquer l'activité d'assurance, de réassurance ou de distribution d'assurances ou de réassurances, s'il n'est inscrit au registre des intermédiaires d'assurance ou au registre des intermédiaires de réassurance dans la catégorie correspondante.”.

**Art. 23.** Dans la même loi, il est inséré un article 267/1, rédigé comme suit:

“Art. 267/1. Les intermédiaires d'assurance qui exercent l'activité de souscripteur mandaté

1° disposent d'une organisation adéquate compte tenu de la nature, du volume et de la complexité des activités exercées, ainsi que des risques y afférents, en vue d'assurer le respect des dispositions de la présente loi. Le Roi peut préciser davantage ce qu'il convient d'entendre aux fins du présent article par organisation adéquate;

2° mentionnent sur leur site web, ou, à défaut, remettent sur support durable à la demande de leurs clients, le nom de toutes les entreprises d'assurance qui leur ont accordé une procuration, ainsi que les branches d'assurance pour lesquelles chaque procuration a été accordée;

3° mentionnent sur chaque police d'assurance le nom de la ou des entreprises d'assurance au nom et pour le compte desquelles la police a été conclue par le souscripteur mandaté;

4° répondent également aux dispositions de la présente section qui sont applicables aux courtiers d'assurance.”.

**Art. 24.** L'article 266, 6° de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

“En ce qui concerne son activité de distribution d'assurances en Belgique, l'intermédiaire ne peut traiter qu'avec les souscripteurs mandatés qui sont inscrits pour cette activité ou qui sont autorisés à exercer leurs activités en Belgique en vertu de l'article 271;”.

## Chapitre 2 - Dispositions transitoires

**Art. 25.** Les personnes qui, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, sont inscrites au registre des intermédiaires d'assurance conformément à l'article 259, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup> et exercent l'activité de souscripteur mandaté

1° notifient l'exercice de cette activité à la FSMA dans les trois mois de l'entrée en vigueur [de la présente loi], selon les formes et les modalités prévues par la FSMA. Dans ce cas, elles seront provisoirement autorisées à poursuivre l'exercice

gevolmachtigd onderschrijver te blijven uitoefenen; en

2° dienen, binnen twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze wet, een aanvraag in tot inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen in de categorie van gevolmachtigde onderschrijvers, op de wijze en volgens de modaliteiten die de FSMA bepaalt. Uit dit aanvraagdossier blijkt dat de betrokken persoon beantwoordt aan de bepalingen van artikel 267/1 van de wet van 4 april 2014.

Indien geen dossier wordt ingediend bij de FSMA binnen deze termijn, of als de inschrijvingsaanvraag wordt geweigerd, mag deze persoon de activiteit van gevolmachtigd onderschrijver niet meer uitoefenen.

## TITEL 8 - VOLKSGEZONDHEID

### Enig hoofdstuk - Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

**Art. 26.** Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten, opgericht bij wet van 20 juli 2006, is gemachtigd om de nodige uitgaven te verrichten voor de financiering van de verhoging van de activiteiten die het gevolg is van het verlaten van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Deze uitgaven worden gefinancierd met de inkomsten zoals bedoeld in artikel 13, 2°, 3° en 4°, van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

de l'activité de souscripteur mandaté; et

2° introduisent dans les douze mois de l'entrée en vigueur de la présente loi une demande d'inscription dans la catégorie des souscripteurs mandatés du registre des intermédiaires d'assurance, selon les formes et les modalités prévues par la FSMA. La demande d'inscription établit que la personne concernée répond aux exigences de l'article 267/1 de la loi du 4 avril 2014.

Si aucun dossier n'est introduit auprès de la FSMA dans ce délai, ou si la demande d'inscription est refusée, la personne concernée ne peut plus exercer l'activité de souscripteur mandaté.

## TITRE 8 – SANTE PUBLIQUE

### Chapitre unique – Agence fédérale des Médicaments et des Produits de Santé

**Art. 26.** L'Agence fédérale des Médicaments et des Produits de Santé, créée par la loi du 20 juillet 2006, est habilitée à effectuer les dépenses nécessaires pour le financement de l'augmentation des activités qui est la conséquence de la sortie du Royaume-Uni de l'Union européenne. Ces dépenses sont financées au moyen des recettes telles que visées à l'article 13, 2°, 3° et 4°, de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des Médicaments et des Produits de Santé.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE  
NR. 65.217/1/2/3/4 VAN 25 JANUARI 2019**

Op 18 januari 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de eerste minister verzocht, binnen een termijn van vijf werkdagen, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet “betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie”.

Titels 1, 4, 5 en 7 van het voorontwerp zijn door de eerste kamer onderzocht op 24 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix Van Damme, kamervoorzitter, Wilfried Van Vaerenbergh en Wouter Pas, staatsraden, Johan Put, assessor, en Astrid Truyens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Wendy Depester en Jonas Riemaslagh, auditeurs.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried Van Vaerenbergh, staatsraad.

Titels 1, 5 en 6 van het voorontwerp zijn door de tweede kamer onderzocht op 24 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Pierre Vandernoot, kamervoorzitter, Luc Detroux en Patrick Ronvaux, staatsraden, Marianne Dony, assessor, en Béatrice Drapier, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jean-Luc Paquet, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre Vandernoot, kamervoorzitter.

Titels 1, 3 en 8 van voorontwerp zijn door de derde kamer onderzocht op 22 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamervoorzitter, Jeroen Van Nieuwenhove en Koen Muylle, staatsraden, Jan Velaers en Bruno Peeters, assessoren, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim Corthaut, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Titels 1 en 2 van het voorontwerp zijn door de vierde kamer onderzocht op 23 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Martine Baguet, kamervoorzitter, Bernard Blero en Wanda Vogel, staatsraden, Sébastien Van Drooghenbroeck en Marianne Dony, assessoren, en Charles-Henri Van Hove, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Roger Wimmer, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Martine Baguet, Kamervoorzitter

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT  
N° 65.217/1/2/3/4 DU 25 JANVIER 2019**

Le 18 janvier 2019, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le premier ministre à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi “relatif au retrait du Royaume Uni de l'Union européenne”.

Les titres 1<sup>er</sup>, 4, 5 et 7 de l'avant-projet ont été examinés par la première chambre le 24 janvier 2019. La chambre était composée de Marnix Van Damme, président de chambre, Wilfried Van Vaerenbergh et Wouter Pas, conseillers d'État, Johan Put, assesseur, et Astrid Truyens greffier.

Le rapport a été présenté par Wendy Depester et Jonas Riemaslagh, auditeurs.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried Van Vaerenbergh, conseiller d'État.

Les titres 1<sup>er</sup>, 5 et 6 de l'avant-projet ont été examinés par la deuxième chambre le 24 janvier 2019. La chambre était composée de Pierre Vandernoot, président de chambre, Luc Detroux et Patrick Ronvaux, conseillers d'État, Marianne Dony, assessor, et Beatrice Drapier, greffier.

Le rapport a été présenté par Jean-Luc Paquet, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT, président de chambre.

Les titres 1<sup>er</sup>, 3 et 8 de l'avant-projet ont été examinés par la troisième chambre le 22 janvier 2019. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jeroen Van Nieuwenhove et Koen Muylle, conseillers d'État, Jan Velaers et Bruno Peeters, assesseurs, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim Corthaut, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

Les titres 1<sup>er</sup> et 2 de l'avant-projet ont été examinés par la quatrième chambre le 23 janvier 2019. La chambre était composée de Martine Baguet, président de chambre, Bernard Blero et Wanda Vogel, conseillers d'État, Sébastien Van Drooghenbroeck et Marianne Dony, assesseurs, et Charles-Henri Van Hove, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Roger Wimmer, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Martine Baguet, président de chambre.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 januari 2019.

\*

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3<sup>o</sup>, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

“Het inroepen van de hoogdringendheid wordt algemeen gemotiveerd door het feit dat, met het oog op het garanderen van de rechtszekerheid en om te vermijden dat een groot aantal personen in een problematische juridische en financiële situatie belanden, de noodzakelijke voorbereidingen dienen te worden genomen voor het geval er geen akkoord wordt bereikt tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk over de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.”

\*

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond<sup>1</sup>, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

\*

#### STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot het vaststellen van een aantal “noodmaatregelen” die nodig zijn ingeval het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie (hierna ook: Unie) zou verlaten zonder akkoord in de zin van artikel 50, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU).

#### ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Overeenkomstig artikel 50, lid 2, van het VEU heeft het Verenigd Koninkrijk op 29 maart 2017 zijn voornemen ter kennis gebracht van de Europese Raad om uit de Unie te stappen.<sup>2</sup> Uit artikel 50, lid 3, van het VEU volgt dat, indien geen andere datum wordt bepaald, het Verenigd Koninkrijk met ingang van 30 maart 2019 de Unie zal verlaten.

2. Het voorontwerp bevat geen bepaling waarbij de inwerkingtreding van de aan te nemen wet in het algemeen wordt geregeld. Doorheen het voorontwerp wordt 30 maart 2019 evenwel als scharnierdatum gehanteerd, zowel voor het bepalen van de inwerkingtreding (zie bijvoorbeeld de artikelen 6,

<sup>1</sup> Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

<sup>2</sup> Zie <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20001-2017-INIT/nl/pdf>.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 25 janvier 2019.

\*

Conformément à l’article 84, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, 3<sup>o</sup>, des lois sur le Conseil d’État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d’avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l’occurrence, l’urgence est motivée comme suit:

“*Het inroepen van de hoogdringendheid wordt algemeen gemotiveerd door het feit dat, met het oog op het garanderen van de rechtszekerheid en om te vermijden dat een groot aantal personen in een problematische juridische en financiële situatie belanden, de noodzakelijke voorbereidingen dienen te worden genomen voor het geval er geen akkoord wordt bereikt tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk over de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.*”

\*

En application de l’article 84, § 3, alinéa 1<sup>er</sup>, des lois sur le Conseil d’État, la section de législation a dû se limiter à l’examen de la compétence de l’auteur de l’acte, du fondement juridique<sup>1</sup> et de l’accomplissement des formalités prescrites.

\*

#### PORTÉE DE L’AVANT-PROJET

L’avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de fixer un certain nombre de “mesures d’urgence” nécessaires au cas où le Royaume-Uni quitterait l’Union européenne (ci-après dénommée également: l’Union) sans accord au sens de l’article 50, paragraphe 2, du Traité sur l’Union européenne (ci-après: TUE).

#### OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Conformément à l’article 50, paragraphe 2, du TUE, le 29 mars 2017, le Royaume-Uni a notifié au Conseil européen son intention de se retirer de l’Union<sup>2</sup>. Il découle de l’article 50, paragraphe 3, du TUE que, si aucune autre date n’est déterminée, le Royaume-Uni quittera l’Union le 30 mars 2019.

2. L’avant-projet ne contient pas de disposition réglant d’une manière générale l’entrée en vigueur de la loi à adopter. On retrouve toutefois à travers l’avant-projet la date du 30 mars 2019 comme date charnière, tant pour déterminer l’entrée en vigueur (voir, par exemple, les articles 6, 9 et 15),

<sup>1</sup> S’agissant d’un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité avec les normes supérieures.

<sup>2</sup> Voir <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20001-2017-INIT/fr/pdf>.



9 en 15), als voor het bepalen van de toepasselijke regels (zie bijvoorbeeld de artikelen 3 en 4 – ontworpen artikelen 81/3 en 81/4 van de wet van 15 december 1980 “betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen”).

Bij het opstellen van het voorontwerp is er dus kennelijk vanuit gegaan dat het Verenigd Koninkrijk de Unie op 30 maart 2019 zal verlaten zonder akkoord. Met de hypothesen dat er een akkoord tot stand komt, dat de termijn van twee jaar wordt verlengd met toepassing van artikel 50, lid 3, van de VEU of dat het Verenigd Koninkrijk afziet van de terugtrekking<sup>3</sup> wordt geen rekening gehouden.

Uit de memorie van toelichting blijkt echter dat de ontworpen maatregelen alleen van kracht moeten worden als de *Brexit* effectief op 30 maart 2019 plaatsheeft en als het om een zogenaamde “harde *Brexit*” gaat:

“Het onderhavige wetsontwerp beoogt de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord met de Europese Unie te regelen. De wet zou enkel in werking treden als er op 29 maart 2019 geen akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk is bereikt.”

Dat blijkt echter niet uit het voorontwerp zelf, wat dient te worden verholpen. Daartoe zou het voorontwerp bijvoorbeeld kunnen worden aangevuld met volgende algemene bepaling van inwerkingtreding: “Deze wet treedt in werking op de dag waarop het Verenigd Koninkrijk overeenkomstig artikel 50, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie de Unie verlaat zonder dat een akkoord zoals bedoeld bij artikel 50, lid 2, van het verdrag is gesloten.”

Indien het de bedoeling is dat sommige bepalingen van het voorontwerp in werking treden volgens een specifieke regeling, volstaat het tussen de woorden “Deze wet” en de woorden “treedt in werking” de zinsnede “, met uitzondering van de artikelen ...,” of “, met uitzondering van titels ...,” in te voegen.

De bepalingen van het voorontwerp waarin een scharnierdatum wordt vermeld, dienen ook aangepast te worden. In plaats van het vermelden van concrete datums (“op 30 maart 2019”, “na 29 maart 2019”, ...), zou kunnen worden gewerkt met generieke omschrijvingen (“de datum waarop het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord de Unie verlaat”; “de dag voor de datum waarop het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord de Unie verlaat”).

que pour arrêter les règles applicables (voir, par exemple, les articles 3 et 4 – articles 81/3 et 81/4, en projet, de la loi du 15 décembre 1980 “sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers”).

Lors de l'élaboration de l'avant-projet, on a donc manifestement considéré que le Royaume-Uni quitterait l'Union sans accord le 30 mars 2019. Les hypothèses selon lesquelles un accord est atteint, ce délai de deux ans est prolongé en application de l'article 50, paragraphe 3, du TUE ou le Royaume-Uni renonce à se retirer<sup>3</sup>, ne sont pas envisagées.

Il ressort toutefois de l'exposé des motifs que les mesures en projet ne devront entrer en vigueur que si le *Brexit* intervient effectivement le 30 mars 2019 et s'il s'agit d'un *Brexit* dit “dur”:

“Le présent projet de loi vise à faire face à [un] retrait du Royaume-Uni sans accord avec l'Union européenne. La loi entrerait en vigueur uniquement si aucun accord n'était trouvé au 29 mars 2019 entre l'Union européenne et le Royaume-Uni”.

Cela ne ressort cependant pas de l'avant-projet même, situation qu'il conviendra de corriger. À cet effet, l'avant-projet pourrait par exemple être complété par la disposition générale d'entrée en vigueur suivante: “La présente loi entre en vigueur le jour où le Royaume-Uni, conformément à l'article 50, paragraphe 3, du Traité sur l'Union européenne, quitte l'Union sans qu'un accord, visé à l'article 50, paragraphe 2, du Traité, ait été conclu”.

Si l'intention est que certaines dispositions de l'avant-projet entrent en vigueur selon un régime spécifique, il suffit d'insérer le segment de phrase “, à l'exception des articles ...,” ou “, à l'exception des titres ...,” entre les mots “La présente loi” et les mots “entre en vigueur”.

On adaptera également les dispositions de l'avant-projet mentionnant une date charnière. Au lieu de mentionner des dates concrètes (“le 30 mars 2019”, “après le 29 mars 2019”, ...), mieux vaudrait utiliser des descriptions génériques (“la date à laquelle le Royaume-Uni quitte l'Union sans accord”; “le jour qui précède la date à laquelle le Royaume-Uni quitte le Royaume-Uni sans accord”).

<sup>3</sup> HvJ 10 december 2018, C-621/18, Wightman.

<sup>3</sup> C.J.U.E., 10 décembre 2018, C-621/18, Wightman.

## TITEL 2

*Asiel en migratie*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen**

De Europese Commissie heeft de lidstaten meer bepaald verzocht om:<sup>4</sup>

“– in overeenstemming met het recht van de Unie maatregelen te nemen opdat alle onderdanen van het VK die legaal in een lidstaat verblijven, op 29 maart 2019 zonder onderbreking nog steeds als legale inwoners van die lidstaat worden beschouwd;

— voorbereidsele te treffen om verblijfstitels af te geven aan de betrokken onderdanen van het VK als bewijs van hun wettelijke verblijf en recht om te werken. De lidstaten, met name de belangrijkste gastlanden, wordt verzocht een pragmatische aanpak te volgen, die met het recht van de Unie in overeenstemming is, voor de afgifte van tijdelijke verblijfstitels totdat definitieve verblijfsvergunningen kunnen worden afgegeven.<sup>5</sup> Er zijn verschillende technische mogelijkheden, zoals nationale wetgeving aannemen, tijdelijke documenten afgeven of reeds bestaande documenten erkennen, waarmee rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden van elke lidstaat; en

— alle nodige wettelijke en administratieve maatregelen te nemen om tegen de datum van de terugtrekking tijdelijke verblijfstitels te kunnen afgeven en tegen eind 2019 aanvragen voor definitieve verblijfsvergunningen volgens het uniform model<sup>6</sup> te kunnen verwerken.”

Zoals in de artikelsgewijze commentaar vermeld wordt, beoogt titel 2 van het voorontwerp “de rechten van onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, die hun recht op vrij verkeer hebben uitgeoefend overeenkomstig het EU-acquis en een verblijfsrecht hebben verkregen overeenkomstig artikel 40 van de wet van 15 december 1980 “betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen”, evenals de rechten van hun familieleden,

<sup>4</sup> Mededeling van de Europese Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, de Europese Centrale Bank, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Investeringsbank – Voorbereidingen treffen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019: uitvoering van het noodplan van de Commissie (COM/2018/890 final), blz. 4.

<sup>5</sup> Voetnoot 14 van het geciteerde stuk: Om te blijven wonen en werken in een lidstaat van de EU, zullen onderdanen van het VK die in de lidstaat verblijven op het tijdstip van de terugtrekking in het bezit moeten zijn van een verblijfsvergunning voor onderdanen van derde landen, afgegeven door de bevoegde nationale autoriteiten.

<sup>6</sup> Voetnoot 15 van het geciteerde stuk: Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1030/2002 van de Raad van 13 juni 2002 betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen (PB L 157 van 15.6.2002, blz. 1).

## TITRE 2

*Asile et Migration*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers**

La Commission européenne a notamment invité les États membres à<sup>4</sup>:

“– prendre des mesures, conformément au droit de l'Union, pour que tous les ressortissants britanniques qui résident légalement dans un État membre au 29 mars 2019 restent considérés comme des résidents légaux de cet État membre sans interruption;

— se tenir prêts à délivrer des titres de séjour aux ressortissants britanniques concernés comme preuve de leur séjour légal et de leur droit au travail. Les États membres, en particulier ceux qui accueillent le plus de ressortissants britanniques, sont invités à adopter une approche pragmatique, conformément au droit de l'Union, afin de délivrer des documents de séjour temporaire, jusqu'à ce que des titres de séjour définitif puissent être délivrés<sup>5</sup>. Plusieurs solutions techniques, comme des mesures législatives nationales, la délivrance de documents de séjour temporaire ou la reconnaissance de documents préexistants, sont possibles pour tenir compte des spécificités de chaque État membre; et

— prendre toutes les mesures législatives et administratives nécessaires pour pouvoir délivrer des documents de séjour temporaire d'ici à la date de retrait et traiter les demandes de séjour définitif selon le modèle uniforme<sup>6</sup> d'ici à la fin de 2019”.

Comme le précise le commentaire des articles, le titre 2 de l'avantprojet vise à préserver autant que possible les droits des ressortissants du Royaume-Uni qui ont exercé leur droit à la libre circulation conformément à l'acquis communautaire et ont obtenu un droit de séjour conformément à l'article 40 de la loi du 15 décembre 1980 “sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers”, ainsi que ceux des membres de leur famille qui ont obtenu

<sup>4</sup> Communication de la Commission européenne au Parlement européen, au Conseil européen, au Conseil, à la Banque centrale européenne, au Comité économique et social européen, au Comité des régions et à la Banque européenne d'investissement – Préparatifs en vue du retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne le 30 mars 2019: mise en œuvre du plan d'action d'urgence de la Commission (COM (2018) 890 final), p. 4.

<sup>5</sup> Note de bas de page n° 14 du document cité: Pour continuer à résider et à travailler dans un État membre de l'UE, les ressortissants britanniques qui résident dans un État membre au moment du retrait devront être titulaires d'un titre de séjour approprié pour les ressortissants de pays tiers, délivré par les autorités nationales compétentes en matière d'immigration.

<sup>6</sup> Note de bas de page n° 15 du document cité: Comme le prévoit le règlement (CE) n° 1030/2002 du Conseil du 13 juin 2002 établissant un modèle uniforme de titre de séjour pour les ressortissants de pays tiers (JO L 157 du 15.6.2002, p. 1).

die een verblijfsrecht hebben verkregen overeenkomstig de artikelen 40bis en 47/1 van die wet, maximaal te vrijwaren.

Om het gestelde doel te bereiken dient artikel 5, § 1, van de wet van 9 mei 2018 “betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden”<sup>7</sup> eveneens aangevuld te worden om de Koning ertoe te machtigen de voorwaarden en de nadere regels vast te stellen volgens welke het voor onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en voor hun familieleden die voor 30 maart 2019 een verblijfsrecht verkregen hebben, toegelaten is om te werken.

De afdeling Wetgeving heeft in haar advies 59.972/1<sup>8</sup> immers het volgende gesteld:

“3.1. Krachtens artikel 6, § 1, IX, 3° en 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 “tot hervorming der instellingen” (hierna: BWHI), zoals vervangen bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 “met betrekking tot de Zesde Staatshervorming”, zijn de gewesten, wat het tewerkstellingsbeleid betreft, bevoegd voor:

“3° de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten, met uitzondering van de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen en de vrijstellingen van beroepskaarten verbonden aan de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen. De vaststelling van de inbreuken kan eveneens worden verricht door de daartoe door de federale overheid gemachtigde ambtenaren.

4° de toepassing van de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen. Het toezicht op de naleving van deze normen behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De vaststelling van de inbreuken kan eveneens worden verricht door de daartoe door de gewesten gemachtigde ambtenaren”

Op grond van die bepalingen is de federale overheid bevoegd voor de normen betreffende de arbeidskaart uitgereikt in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen, met uitzondering van de toepassing ervan, de vrijstellingen van beroepskaarten verbonden aan de

<sup>7</sup> Artikel 5, § 1, van de wet van 9 mei 2018 bepaalt: “De buitenlandse onderdanen die een verblijfsrecht hebben in België op basis van een bijzondere verblijfssituatie krijgen de toelating om te werken onder de voorwaarden en nadere regels vastgesteld door de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. In het eerste lid worden onder buitenlandse onderdanen die zich in een bijzondere verblijfssituatie bevinden de buitenlandse onderdanen verstaan waarvan het belangrijkste motief om naar België te komen niet het werk was, en van wie de toelating om te werken rechtstreeks is afgeleid van een bepaalde verblijfssituatie, die in de meeste gevallen, beperkt, onzeker of voorlopig is. De Koning bepaalt de categorieën van betrokken buitenlandse onderdanen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.”

<sup>8</sup> Advies 59.972/001, op 3 oktober 2016 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 9 mei 2018 (*Parl. St. Kamer 2017-18*, DOC 54-2947/1, 30 en 31; <http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/59972.pdf>).

un droit de séjour sur la base des articles 40bis et 47/1 de cette loi.

Pour atteindre l'objectif poursuivi, il convient également de compléter l'article 5, § 1<sup>er</sup>, de la loi du 9 mai 2018 “relative à l'occupation de ressortissants étrangers se trouvant dans une situation particulière de séjour”<sup>7</sup> afin d'habiliter le Roi à fixer les conditions et les modalités de l'autorisation de travailler des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille ayant obtenu un droit de séjour avant le 30 mars 2019.

En effet, comme la section de législation l'a rappelé dans son avis n° 59.972/1<sup>8</sup>:

“3.1. En vertu de l'article 6, § 1<sup>er</sup>, IX, 3° et 4°, de la loi spéciale du 8 août 1980 “de réformes institutionnelles” (ci-après : LSRI), remplacé par la loi spéciale du 6 janvier 2014 “relative à la Sixième Réforme de l'État”, les régions sont compétentes, en ce qui concerne la politique de l'emploi, pour:

“3° l'occupation des travailleurs étrangers, à l'exception des normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées et aux dispenses de cartes professionnelles liées à la situation particulière de séjour des personnes concernées. La constatation des infractions peut aussi être effectuée par les fonctionnaires habilités à cette fin par l'autorité fédérale.

4° l'application des normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées. La surveillance du respect de ces normes relève de l'autorité fédérale. La constatation des infractions peut également être faite par des fonctionnaires habilités à cette fin par les régions”.

En vertu de ces dispositions, l'autorité fédérale est compétente pour les normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées, à l'exception de l'application de ces normes, les dispenses de cartes professionnelles liées à la situation

<sup>7</sup> L'article 5, § 1<sup>er</sup>, de la loi du 9 mai 2018 dispose: “Les ressortissants étrangers qui ont un droit de séjour en Belgique sur la base d'une situation particulière de séjour, sont autorisés à travailler dans les conditions et modalités fixées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres. À l'alinéa 1<sup>er</sup>, on entend par ressortissants étrangers qui sont dans une situation particulière de séjour, les ressortissants étrangers dont le motif principal pour venir en Belgique n'était pas le travail, et dont l'autorisation de travailler est directement dérivée d'une certaine situation de séjour, qui dans la plupart des cas, est limitée, incertaine ou provisoire. Le Roi définit les catégories de ressortissants étrangers concernés, par arrêté délibéré en Conseil des ministres”.

<sup>8</sup> Avis n° 59.972/001 donné le 3 octobre 2016 sur un avantprojet devenu la loi du 9 mai 2018 (*Doc. parl., Chambre, 2017-2018*, DOC 542947/1, pp. 30 et 31; <http://www.raadvst-consetat.be/dbx/lavis/59972.pdf>).

specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen, alsook voor het toezicht op de naleving van de normen betreffende de arbeidskaart uitgereikt in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen. Het gaat hierbij om een verblijf met in hoofdzaak een ander doeleinde dan werk.

Het ontwerp van wet beoogt de omzetting van richtlijn 2011/98/EU, voor zover deze betrekking heeft op de voor andere doeleinden dan werk verstrekte verblijfsvergunningen,<sup>9</sup> wat overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 3°, BWHI behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De artikelen 6, lid 2, en 7, lid 2, van richtlijn 2011/98/EU laten niet toe dat nog aanvullende vergunningen worden afgegeven naast de gecombineerde vergunning (arbeidskaarten A en B) en de verblijfsvergunning (arbeidskaart C en de vrijstellingen van arbeidskaart).<sup>10</sup> De gewesten zullen dan ook niet langer arbeidskaarten C uitreiken of weigeren, met toepassing van de federale normering. De verblijfsvergunning zelf zal aantonen dat de houder ervan mag werken.

3.2. Gelet op het voorgaande is de federale overheid bevoegd om het ontwerp van wet aan te nemen, zonder dat een samenwerkingsakkoord overeenkomstig artikel 92bis, § 3, c), BWHI dient te worden gesloten. De normering ter zake ligt immers volledig bij de federale overheid.”

Bijgevolg moet titel 2 van het voorontwerp op dat punt aangevuld worden.

### TITEL 3

#### *Energie*

#### **Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen betreffende Interconnector (UK) Limited**

##### Artikel 7

1. Artikel 7 van het voorontwerp strekt ertoe een aantal bepalingen van de wet van 12 april 1965 “betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen” (hierna: Gaswet) van toepassing te verklaren op Interconnector (UK) Limited na 29 maart 2019, in geval van ontstentenis van andersluidende verdragsregelingen. Daartoe wordt een artikel 26 ingevoegd in de Gaswet.

2. Indien het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord de Europese Unie verlaat, verliest Interconnector (UK) Limited zijn status van “interconnector” in de zin van de Gaswet.

<sup>9</sup> Voetnoot 2 van het geciteerde advies: Zie inzonderheid artikel 7 van de richtlijn.

<sup>10</sup> Voetnoot 3 van het geciteerde advies: Art. 6, lid 2, luidt: “Bij de verstrekking van de gecombineerde vergunning geven de lidstaten geen aanvullende vergunningen af als bewijs van het feit dat toegang is verleend tot de arbeidsmarkt”. Art. 7, lid 2, luidt: “Wanneer de lidstaten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1030/2002 een verblijfsvergunning verstrekken, geven zij geen aanvullende vergunningen af als bewijs van het feit dat toegang is verleend tot de arbeidsmarkt”.

particulière de séjour des personnes concernées, ainsi que la surveillance du respect des normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées. En l’occurrence, il s’agit essentiellement d’un séjour à d’autres fins que l’emploi.

Le projet de loi vise à transposer la directive 2011/98/UE, dans la mesure où elle concerne les titres de séjour délivrés à des fins autres que d’emploi<sup>9</sup>, ceux-ci relevant de la compétence de l’autorité fédérale, conformément à l’article 6, § 1<sup>er</sup>, IX, 3°, LSRI. Les articles 6, paragraphe 2, et 7, paragraphe 2, de la directive 2011/98/UE ne permettent pas que des permis supplémentaires soient encore délivrés en plus du permis unique (permis de travail A et B) et du titre de séjour (permis de travail C et dispenses du permis de travail)<sup>10</sup>. Dès lors, les régions ne délivreront ou ne refuseront plus de permis de travail C, en application de la législation fédérale. Le titre de séjour proprement dit indiquera que son titulaire est autorisé à travailler.

3.2. Compte tenu de ce qui précède, l’autorité fédérale est compétente pour adopter le projet de loi, sans devoir conclure un accord de coopération conformément à l’article 92bis, § 3, c), LSRI. En effet, la fixation des normes en l’espèce relève intégralement de la compétence de l’autorité fédérale”.

Par conséquent, le titre 2 de l’avant-projet sera complété sur ce point.

### TITRE 3

#### *Énergie*

#### **Chapitre unique – Modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations en ce qui concerne Interconnector (UK) Limited**

##### Article 7

1. L’article 7 de l’avant-projet vise à rendre un certain nombre de dispositions de la loi du 12 avril 1965 “relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations” (ci-après : la loi sur le gaz) applicables à Interconnector (UK) Limited après le 29 mars 2019, en cas d’absence de dispositions conventionnelles contraaires. Pour ce faire, un article 26 est inséré dans la loi sur le gaz.

2. Si le Royaume-Uni quitte l’Union européenne sans accord, Interconnector (UK) Limited perdra son statut d’“interconnexion” au sens de la loi sur le gaz. L’article 1<sup>er</sup>,

<sup>9</sup> Note de bas de page n° 2 de l’avis cité: Voir notamment l’article 7 de la directive.

<sup>10</sup> Note de bas de page n° 3 de l’avis cité: L’article 6, paragraphe 2, s’énonce comme suit: “Lorsqu’ils délivrent le permis unique, les États membres ne délivrent pas de permis supplémentaire attestant de l’autorisation d’accès au marché du travail”. L’article 7, paragraphe 2, s’énonce comme suit: “Lorsqu’ils délivrent un titre de séjour conformément au règlement (CE) n° 1030/2002, les États membres ne délivrent pas de permis supplémentaire attestant de l’autorisation d’accès au marché du travail”.

Artikel 1, 60°, van die wet bevat immers de volgende definitie van “interconnector”, die aansluit bij de omschrijving die wordt gebruikt in richtlijn 2009/73/EG:<sup>11</sup>

“een vervoersleiding die de grens tussen twee lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend als bedoeling de vervoersnetten van deze lidstaten onderling te koppelen”.

Vermits het Verenigd Koninkrijk na een *Brexit* niet langer deel uitmaakt van de Europese Unie, is een wetgevend optreden nodig om de regeling die geldt voor die “interconnector” verder in stand te houden.

3. Het is de vraag of de in de ontworpen bepaling vermelde onderdelen van de Gaswet die van toepassing worden verklaard, onverkort verder kunnen worden toegepast.

Een aantal van die bepalingen – in het bijzonder die met betrekking tot de certificering –<sup>12</sup> bevatten immers bijzondere regels voor netbeheerders die onder controle staan van ondernemingen of personen van buiten de Europese Unie. Bovendien voorziet het reguleringskader in een overleg met de regulator van de andere lidstaat.<sup>13</sup> Bijgevolg lijkt ook te moeten worden bepaald dat voor de toepassing van die regels het Verenigd Koninkrijk niet moet worden beschouwd als een derde land.

Daaromtrent om toelichting verzocht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het statuut van derde land verkrijgt het VK automatisch eens de datum van 29 maart 2019 is verstreken en er tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk of tussen België en het Verenigd Koninkrijk geen verdrag is afgesloten dat een ander regulator kader vastlegt en voor zover deze verdragsbepalingen een directe werking hebben of zijn goedgekeurd bij wet. De toevoeging van het woord “derde land” biedt dan ook geen enkele toegevoegde waarde. Interconnector (UK) Limited wordt op dat ogenblik ook een transmissiesysteembeheerder van een derde land die transmissieactiviteiten uitoefent op Belgisch grondgebied om het aardgas via de pijpleiding van en naar het Europees continent te transporteren. Met het voorontwerp wil België rechtszekerheid creëren voor wat betreft het toepasselijk regulator kader op de Interconnector (UK) Limited voor haar activiteiten te België.”

Het voorontwerp strekt tot het bevorderen van de stabiliteit van het reguleringskader. Indien Interconnector (UK) Limited voor zijn activiteiten onderworpen aan het Belgische recht voortaan als een transmissiesysteembeheerder moet worden beschouwd onder controle van een derde land, zal zijn status

<sup>11</sup> Artikel 2, 17, van richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 “betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG”, dat de “interconnector” definieert als een “transmissieleiding die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend als bedoeling de nationale transmissiesystemen van die lidstaten onderling te koppelen”.

<sup>12</sup> Artikel 8, § 4*quater*, van de Gaswet.

<sup>13</sup> Zie bijvoorbeeld artikel 15/5*bis*, § 15, tweede lid, van de Gaswet.

60°, de cette loi contient en effet la définition suivante d’“interconnexion”, qui rejoint celle utilisée dans la directive 2009/73/CE<sup>11</sup>:

“une ligne de transport qui traverse ou franchit la frontière entre deux États membres, à la seule fin de relier les réseaux de transport de ces États membres”.

Puisqu’après un *Brexit*, le Royaume-Uni ne fera plus partie de l’Union européenne, une intervention du législateur est nécessaire pour maintenir le régime applicable à cette “interconnexion”.

3. La question se pose de savoir si les parties de la loi sur le gaz mentionnées dans la disposition en projet qui sont rendues applicables, pourront continuer à s’appliquer sans restriction.

En effet, un certain nombre de ces dispositions – en particulier celle relative à la certification<sup>12</sup> – contiennent des règles spéciales pour les gestionnaires de réseau qui sont contrôlés par des entreprises ou des personnes qui ne proviennent pas de l’Union européenne. En outre, le cadre réglementaire prévoit une concertation avec le régulateur de l’autre État membre<sup>13</sup>. Par conséquent, il semble qu’il faille également prévoir que, pour l’application de ces règles, le Royaume-Uni ne doit pas être considéré comme un pays tiers.

Invité à fournir des précisions à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit:

“Het statuut van derde land verkrijgt het VK automatisch eens de datum van 29 maart 2019 is verstreken en er tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk of tussen België en het Verenigd Koninkrijk geen verdrag is afgesloten dat een ander regulator kader vastlegt en voor zover deze verdragsbepalingen een directe werking hebben of zijn goedgekeurd bij wet. De toevoeging van het woord “derde land” biedt dan ook geen enkele toegevoegde waarde. Interconnector (UK) Limited wordt op dat ogenblik ook een transmissiesysteembeheerder van een derde land die transmissieactiviteiten uitoefent op Belgisch grondgebied om het aardgas via de pijpleiding van en naar het Europees continent te transporteren. Met het voorontwerp wil België rechtszekerheid creëren voor wat betreft het toepasselijk regulator kader op de Interconnector (UK) Limited voor haar activiteiten te België”.

L’avant-projet vise à favoriser la stabilité du cadre réglementaire. Si, pour ses activités soumises au droit belge, Interconnector (UK) Limited doit dorénavant être considéré comme un gestionnaire de réseau de transport sous contrôle d’un pays tiers, son statut sous la législation rendue applicable

<sup>11</sup> Article 2, 17, de la directive 2009/73/CE du Parlement européen et du Conseil du 13 juillet 2009 “concernant des règles communes pour le marché intérieur du gaz naturel et abrogeant la directive 2003/55/CE”, qui définit l’“interconnexion” comme “une ligne de transport qui traverse ou franchit la frontière entre deux États membres, à la seule fin de relier les réseaux de transport de ces États membres”.

<sup>12</sup> Article 8, § 4*quater*, de la loi sur le gaz.

<sup>13</sup> Voir, par exemple, l’article 15/5*bis*, § 15, alinéa 2, de la loi sur le gaz.



onder de toepasselijk verklaarde wetgeving echter op een aantal punten afwijken van de situatie voor de *Brexit*, ook al zijn de toepasselijk verklaarde bepalingen inhoudelijk identiek aan de bestaande regels.

4. Er wordt afgeweken van de regeling zoals die voortvloeit uit richtlijn 2009/73/EG. Meer algemeen lijkt de ontworpen bepaling tot doel te hebben om de toegang van Interconnector (UK) Limited tot de Belgische gasmarkt te regelen.

De regeling van die toegang behoort tot het internationale handelsbeleid, dat echter een exclusieve bevoegdheid is van de Europese Unie, zoals blijkt uit artikel 3, lid 1, e), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese unie (hierna: VWEU). Bijgevolg kan België slechts optreden in dat domein indien het daartoe door de Unie gemachtigd is of ter uitvoering van de handelingen van de Unie, overeenkomstig artikel 2, lid 1, van het VWEU.

Aan de gemachtigde is daarom gevraagd naar de expliciete of impliciete machtiging<sup>14</sup> om de ontworpen regeling vast te stellen. Het antwoord luidde:

“Interconnector (UK) Limited is een vennootschap naar Engels recht en diens activiteiten (transport van aardgas van en naar het Europees continent) worden uitgevoerd deels in het Verenigd Koninkrijk (Bacton) en deels te België (Zeebrugge). Te Zeebrugge bevinden zich 4 gascompressoren en een aanlandingsterminal. De interconnector is op Belgische bodem ook aangesloten op het aardgasvervoersnet van de Belgische TSO Fluxys Belgium. Het aansluitingspunt is het interconnectiepunt IZT. Een deel van de pijpleiding ligt in de EEZ of buiten het territorium of rechtsgebied van Europa. M.a.w., binnen de EEZ beschikt Europa over geen rechtsmacht voor wat betreft haar energiebeleid, zoals uitgewerkt in het derde Energie Pakket/Communautair acquis (de gasrichtlijn 73/2009, de gasverordening 715/2009 en de daaruit voortvloeiende netwerkcodes). België behoeft bijgevolg geen toelating te vragen aan Europa om het toepassingsgebied van haar gaswet uit te breiden tot de EEZ.

Het voorontwerp beoogt dus enkel het toepassingsgebied van de Belgische gaswet, dat een omzetting inhoudt van het Communautair acquis, te bevestigen op het interconnectiepunt IZT dat op Belgisch grondgebied ligt en uit te breiden op een deel van de pijpleiding gelegen in de EEZ, ingeval van een harde *Brexit* of in geval van “no deal”. Op voormelde aardgasinstallaties worden van toepassing verklaard de bepalingen van Hoofdstuk III, Afdeling 2 (certificering met betrekking tot derde landen), Artikel15/5bis, § 15 (de tariefmethodologie van toepassing op diensten verwoord in artikel 15/5undecies, § 3), Hoofdstuk IV sexies (bevoegdheid CREG en geschillenregeling) en Hoofdstuk IV septies (rechtsmiddelen tegen beslissing van de CREG). Het voorontwerp voorziet continuïteit en uitbreiding van het toepassingsgebied.”

Nog afgezien van het feit dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, al aanvaard heeft dat richtlijn 2009/73/EG ook buiten de territoriale wateren van toepassing

<sup>14</sup> Voor zover dit in lijn met HvJ 5 mei 1981, C-804/79, Commissie v. Verenigd Koninkrijk mogelijk zou zijn.

différerait cependant sur un certain nombre de points de la situation antérieure au *Brexit*, même si, sur le fond, les dispositions rendues applicables sont identiques aux règles existantes.

4. Il est dérogé au régime qui découle de la directive 2009/73/CE. D’une manière plus générale, la disposition en projet semble avoir pour objet de régler l’accès d’Interconnector (UK) Limited au marché belge du gaz.

Le règlement de cet accès relève de la politique commerciale internationale, qui est cependant une compétence exclusive de l’Union européenne, ainsi qu’il ressort de l’article 3, paragraphe 1<sup>er</sup>, e), du Traité sur le fonctionnement de l’Union européenne (ci-après : TFUE). Par conséquent, la Belgique ne peut intervenir dans ce domaine que si elle y a été habilitée par l’Union ou pour mettre en œuvre les actes de l’Union, conformément à l’article 2, paragraphe 1<sup>er</sup>, du TFUE.

Le délégué a dès lors été invité à fournir l’habilitation explicite ou implicite<sup>14</sup> permettant d’adopter le régime en projet. Il a répondu en ces termes:

“Interconnector (UK) Limited is een vennootschap naar Engels recht en diens activiteiten (transport van aardgas van en naar het Europees continent) worden uitgevoerd deels in het Verenigd Koninkrijk (Bacton) en deels te België (Zeebrugge). Te Zeebrugge bevinden zich 4 gascompressoren en een aanlandingsterminal. De interconnector is op Belgische bodem ook aangesloten op het aardgasvervoersnet van de Belgische TSO Fluxys Belgium. Het aansluitingspunt is het interconnectiepunt IZT. Een deel van de pijpleiding ligt in de EEZ of buiten het territorium of rechtsgebied van Europa. M.a.w., binnen de EEZ beschikt Europa over geen rechtsmacht voor wat betreft haar energiebeleid, zoals uitgewerkt in het derde Energie Pakket/Communautair acquis (de gasrichtlijn 73/2009, de gasverordening 715/2009 en de daaruit voortvloeiende netwerkcodes). België behoeft bijgevolg geen toelating te vragen aan Europa om het toepassingsgebied van haar gaswet uit te breiden tot de EEZ.

Het voorontwerp beoogt dus enkel het toepassingsgebied van de Belgische gaswet, dat een omzetting inhoudt van het Communautair acquis, te bevestigen op het interconnectiepunt IZT dat op Belgisch grondgebied ligt en uit te breiden op een deel van de pijpleiding gelegen in de EEZ, ingeval van een harde *Brexit* of in geval van “no deal”. Op voormelde aardgasinstallaties worden van toepassing verklaard de bepalingen van Hoofdstuk III, Afdeling 2 (certificering met betrekking tot derde landen), Artikel15/5bis, § 15 (de tariefmethodologie van toepassing op diensten verwoord in artikel 15/5undecies, § 3), Hoofdstuk IV sexies (bevoegdheid CREG en geschillenregeling) en Hoofdstuk IV septies (rechtsmiddelen tegen beslissing van de CREG). Het voorontwerp voorziet continuïteit en uitbreiding van het toepassingsgebied”.

Indépendamment même du fait que le Conseil d’État, section de législation, a déjà admis que la directive 2009/73/CE peut également être applicable en dehors des eaux

<sup>14</sup> Pour autant que cela soit possible conformément à l’arrêt C.J.U.E., 5 mai 1981, C-804/79, Commission c. Royaume-Uni.

kan zijn,<sup>15</sup> moet worden opgemerkt dat, aangezien de bewuste interconnector, zoals de gemachtigde aangeeft, ook elementen omvat op het land, hij in elk geval minstens voor die onderdelen onder de richtlijn valt.

Zonder de ontworpen bepaling zouden de bewuste installaties van statuut veranderen. Ze zouden niet langer als een interconnector kunnen worden beschouwd, omdat ze geen verbinding met een andere lidstaat vormen, maar zouden niettemin wel nog steeds een transmissiefunctie hebben, waardoor ze als onderdelen van het “gewone” transmissienet zouden moeten worden beschouwd. Bijgevolg zal de toepassing van de ontworpen bepaling – ook al continueert die slechts de geldende regeling – ertoe leiden dat de interconnector op een andere wijze zal worden geregeld dan normalerwijze voortvloeit uit de toepassing van de vigerende communautaire regels. Zoals het Hof van Justitie geoordeeld heeft in advies 1/03,<sup>16</sup> tast een dergelijke maatregel de uniforme en coherente toepassing van de gemeenschapsregels aan. Sedert het Verdrag van Lissabon stelt artikel 3, lid 2, van het VWEU daarom uitdrukkelijk dat de Europese Unie exclusief bevoegd is om de internationale akkoorden te sluiten wanneer dit gemeenschappelijke regels kan aantasten of de strekking ervan kan wijzigen. De lidstaten mogen dan ook niet eigenmachtig met het vigerende unierecht strijdige bepalingen aannemen ten gunste van een derde land.

Bijgevolg kan het voorliggende ontworpen artikel 26 van de Gaswet slechts doorgang vinden indien daarvoor – minstens impliciet – een machtiging wordt gegeven door de Europese Unie.

5. Aan de gemachtigde is gevraagd om te verduidelijken waarom enkel een regeling wordt getroffen voor de gasbevoorrading door Interconnector (UK) Limited, en niet wordt voorzien in een regeling met betrekking tot de elektrische transmissieverbinding tussen België en het Verenigd Koninkrijk. De gemachtigde antwoordde het volgende:

“Een regeling voor de Nemo Link is niet nodig aangezien het toepassingsgebied van de huidige bestaande elektriciteitswetgeving geen abstractie maakt van het feit of de UK nu een “lidstaat” is van de Europese Unie of niet. Zo wordt in de definitie in artikel 2,55° van de elektriciteitswetgeving voor een interconnector verwezen naar een verbinding met een andere Staat. Derhalve blijven de bestaande regels gelden en kan België zelfs in het kader van een “no deal” zijn bevoegdheid blijven laten gelden binnen de EEZ.

Daarnaast zijn de rechten en verplichtingen die de netbeheerder krachtens de wet heeft, volgens art. 9bis, § 2 van de elektriciteitswet, ook van toepassing zijn op elk van zijn dochterondernemingen bedoeld in § 1, eerste lid, 1°, en het tweede lid (= zijnde Nemo Link) en dat dus het gereguleerd

<sup>15</sup> Adv. RvS 59.901/3 van 3 oktober 2016 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 25 december 2016 “houdende diverse bepalingen inzake energie”, opmerking 12, *Parl.St. Kamer* 201617, DOC 54 2188/001, 39-41.

<sup>16</sup> HvJ 7 februari 2006, advies 1/03, Verdrag van Lugano betreffende rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

territoriales<sup>15</sup>, il y a lieu d’observer qu’étant donné que l’interconnexion concernée, comme l’indique le délégué, comprend aussi des éléments au sol, elle relève en tout cas de cette directive au moins pour ces éléments.

Sans la disposition en projet, les installations en question changeraient de statut. Elles ne pourraient plus être considérées comme une interconnexion, parce qu’elles ne constitueraient plus une liaison avec un autre État membre, mais elles auraient encore une fonction de transport, si bien qu’elles devraient être considérées comme des éléments du réseau de transport “ordinaire”. En conséquence, l’application de la disposition en projet – même si elle n’est que la continuation du régime en vigueur – impliquera que l’interconnexion sera réglée d’une manière différente de ce qui découle normalement de l’application des règles communautaires en vigueur. Comme l’a estimé la Cour de justice dans l’avis 1/03<sup>16</sup>, pareille mesure porte atteinte à l’application uniforme et cohérente des règles communautaires. Depuis le Traité de Lisbonne, l’article 3, paragraphe 2, du TFUE, prescrit donc expressément que l’Union européenne dispose d’une compétence exclusive pour la conclusion d’accords internationaux lorsque cette conclusion est susceptible d’affecter des règles communes ou d’en altérer la portée. Les États membres ne peuvent dès lors pas prendre, d’autorité, des dispositions qui seraient contraires au droit de l’Union en vigueur au profit d’un pays tiers.

Par conséquent, l’article 26 en projet de la loi sur le gaz peut uniquement se concrétiser si une habilitation est conférée à cette fin – au moins implicitement – par l’Union européenne.

5. Il a été demandé au délégué de préciser pourquoi l’avant-projet se contente d’adopter un régime pour l’approvisionnement en gaz par Interconnector (UK) Limited et ne prévoit pas de régime relatif à la liaison de transport d’électricité entre la Belgique et le Royaume-Uni. Le délégué a répondu ce qui suit:

“Een regeling voor de Nemo Link is niet nodig aangezien het toepassingsgebied van de huidige bestaande elektriciteitswetgeving geen abstractie maakt van het feit of de UK nu een “lidstaat” is van de Europese Unie of niet. Zo wordt in de definitie in artikel 2,55° van de elektriciteitswetgeving voor een interconnector verwezen naar een verbinding met een andere Staat. Derhalve blijven de bestaande regels gelden en kan België zelfs in het kader van een “no deal” zijn bevoegdheid blijven laten gelden binnen de EEZ.

Daarnaast zijn de rechten en verplichtingen die de netbeheerder krachtens de wet heeft, volgens art. 9bis, § 2 van de elektriciteitswet, ook van toepassing zijn op elk van zijn dochterondernemingen bedoeld in § 1<sup>er</sup>, eerste lid, 1°, en het tweede lid (= zijnde Nemo Link) en dat dus het gereguleerd

<sup>15</sup> Avis C.E. 59.901/3 du 3 octobre 2016 sur un avant-projet devenu la loi du 25 décembre 2016 “portant des Dispositions diverses en matière d’énergie”, observation 12, *Doc. parl.*, Chambre, 2016-17, DOC 54 2188/001, pp. 39-41.

<sup>16</sup> C.J.U.E., 7 février 2006, avis 1/03, Convention de Lugano concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l’exécution des décisions en matière civile et commerciale.

kader voor de Nemo Link intrinsiek via de netbeheerder Elia geregeld is. Dit wijkt dus af van het kader voor IUK, welke als netwerkbeheerder werd gecertificeerd (naast Fluxys Belgium).”

6. In het ontworpen artikel 26 van de Gaswet is het zinsdeel “en voor zover deze verdragsbepalingen een directe werking hebben of zijn goedgekeurd bij wet” niet alleen overbodig, maar het scheidt ook onnodig verwarring (door het gebruik van het voegwoord “of”). In de eerste plaats kan men zich niet beperken tot verdragsbepalingen die directe werking hebben. Bovendien kunnen verdragsbepalingen die België binden hoedanook alleen gevolg hebben als ze krachtens artikel 167, § 2, van de Grondwet de instemming van de Kamer van volksvertegenwoordigers hebben gekregen. Het overbodige zinsdeel dient dan ook te worden geschrapt.

#### TITEL 4

##### *Werk*

### **Enig hoofdstuk – Startbanen**

#### Artikel 8

De gemachtigde heeft bij de bepaling van het temporele toepassingsgebied van de ontworpen maatregel nog de volgende toelichting verstrekt:

“Voor een betere afstemming met de teksten die het sterkst gelieerd zijn aan het thema werk (recht op verblijf in titel 2 en sociale zekerheid in titel 5) ware het beter de datum van 31 december 2019 te vervangen door 31 december 2020 en in het tweede lid van het ontworpen artikel 23, § 3, het woord “verlengen” te vervangen door “beperken”.”

Bij de door de gemachtigde voorgestelde aanpassing zijn geen opmerkingen te maken.

#### TITEL 5

##### *Sociale zaken*

### **HOOFDSTUK 1**

### **Coördinatie van de socialezekerheidsstelsels**

#### Artikel 13

De afdeling Wetgeving vraagt zich af waarom richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 “betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg” niet opgenomen is in de lijst van Europese teksten waarnaar in artikel 13 verwezen wordt.

In dat verband staat in de commentaar bij titel 5 immers dat één van de gevolgen van een “Brexit” zonder akkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk is dat

*kader voor de Nemo Link intrinsiek via de netbeheerder Elia geregeld is. Dit wijkt dus af van het kader voor IUK, welke als netwerkbeheerder werd gecertificeerd (naast Fluxys Belgium).”*

6. À l’article 26 en projet de la loi sur le gaz, le membre de phrase “et pour autant que ces dispositions de traité aient un effet direct ou aient été approuvées par une loi” est non seulement superflu, mais il crée de surcroît une confusion inutile (en raison de l’utilisation de la conjonction “ou”). Tout d’abord, on ne peut se limiter à des dispositions conventionnelles qui ont un effet direct. En outre, des dispositions de cet ordre qui lient la Belgique ne peuvent quoi qu’il en soit avoir d’effet qu’après avoir reçu l’assentiment de la Chambre des représentants en vertu de l’article 167, § 2, de la Constitution. On supprimera par conséquent le membre de phrase superflu.

#### TITRE 4

##### *Emploi*

### **Chapitre unique – Premiers emplois**

#### Article 8

En ce qui concerne la détermination du champ d’application temporel de la mesure en projet, le délégué a encore précisé ce qui suit:

“Voor een betere afstemming met de teksten die het sterkst gelieerd zijn aan het thema werk (recht op verblijf in titel 2 en sociale zekerheid in titel 5) ware het beter de datum van 31 december 2019 te vervangen door 31 december 2020 en in het tweede lid van het ontworpen artikel 23, § 3, het woord “verlengen” te vervangen door “beperken”.”

L’adaptation proposée par le délégué n’appelle pas d’observation.

#### TITRE 5

##### *Affaires sociales*

### **CHAPITRE 1<sup>ER</sup>**

### **Coordination des systèmes de sécurité sociale**

#### Article 13

La section de législation se demande pourquoi la directive n° 2011/24/UE du Parlement européen et du Conseil du 9 mars 2011 “relative à l’application des droits des patients en matière de soins de santé transfrontaliers” ne figure pas dans la liste des textes européens auxquels l’article 13 fait référence.

Sur ce point, le commentaire du titre 5 expose en effet, parmi les conséquences du “Brexit” sans accord entre l’Union européenne et le Royaume-Uni, que

“[g]ezondheidszorgen waarvan Belgische verzekerden tijdens een verblijf op het Britse grondgebied genieten, (...) niet langer ten laste genomen [zullen] worden behalve voor degenen die dringend in het ziekenhuis moeten worden opgenomen”.

## HOOFDSTUK 2

### Slotbepaling

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

## TITEL 6

### *Financiën*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, en terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

## Artikel 17

In het ontworpen artikel 14/1, § 2, derde lid, zou de machtiging aan de Koning beter afgebakend worden indien de woorden “kan de Koning inzonderheid rekening houden” vervangen worden door de woorden “houdt de Koning inzonderheid rekening”. De gemachtigde van de eerste minister is het eens met dit voorstel.

## TITEL 7

### *Economie*

## HOOFDSTUK 1

**Wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen**

## HOOFDSTUK 2

### Overgangsbepalingen

## ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De ontworpen regeling leidt tot een vorm van omgekeerde discriminatie, aangezien bepaalde beperkingen die gelden ten aanzien van de in België geregistreerde gevolmachtigde onderschrijvers niet gelden voor de houders van het Europees Paspoort. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

“Het Europees paspoort maakt geen onderscheid tussen makelaar, agent of gevolmachtigd onderschrijver maar richt zich op de verzekeringstussenpersoon in het algemeen. Deze onderverdeling is de Belgische invulling van het statuut van verzekeringstussenpersonen.

“[I]es soins de santé exposés par des assurés du régime belge lors d’un séjour sur le territoire britannique ne seront, hormis pour ceux qui doivent être hospitalisé[s] d’urgence, plus pris en charge”.

## CHAPITRE 2

### Disposition finale

Ce chapitre n’appelle pas d’observation.

## TITRE 6

### *Finances*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, et retrait du Royaume Uni de l’Union européenne**

## Article 17

À l’article 14/1, § 2, alinéa 3, en projet, l’habilitation au Roi serait mieux encadrée si les mots “Le Roi peut notamment tenir compte” étaient remplacés par les mots “le Roi tient notamment compte”. Le délégué du premier ministre a marqué son accord à cette suggestion.

## TITRE 7

### *Économie*

## CHAPITRE 1<sup>ER</sup>

**Modification de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances**

## CHAPITRE 2

### Dispositions transitoires

## OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. La réglementation en projet conduit à une forme de discrimination à rebours, dès lors que certaines restrictions qui s’appliquent à l’égard des souscripteurs mandatés enregistrés en Belgique ne s’appliquent pas aux titulaires du passeport européen. À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit:

“*Het Europees paspoort maakt geen onderscheid tussen makelaar, agent of gevolmachtigd onderschrijver maar richt zich op de verzekeringstussenpersoon in het algemeen. Deze onderverdeling is de Belgische invulling van het statuut van verzekeringstussenpersonen.*



De Europese richtlijn laat wel expliciet aan de lidstaten de mogelijkheid om hun register op te splitsen in verschillende categorieën. (artikel 3, 2°, van de IDDRichtlijn 2016-97). België is één van de landen die gebruik heeft gemaakt van die optie om het historisch onderscheid “makelaar”, “agent” en “subagent” te behouden, aangezien dit overeenstemt met de marktpraktijk in België.

De regeling die inhoudt dat in België vandaag slechts in één categorie kan worden ingeschreven bestaat reeds en is een kwestie van nationaal recht. Deze regeling geldt echter enkel voor de tussenpersonen die in België gevestigd zijn. Een verzekeringstussenpersoon gevestigd in een andere EU-lidstaat, zal de regels van die lidstaat moeten volgen om zich daar te registreren.

Dit principe van home country control maakt dat België als host-country niet kan vereisen dat de verzekeringstussenpersonen die op basis van het Europees paspoort in België actief zijn, zouden voldoen aan de nationale inschrijvingsvoorwaarden die van toepassing zijn op de Belgische tussenpersonen.

Het gevolg kan inderdaad zijn dat een Belgische tussenpersoon voor een deel andere regels zal moeten volgen dan een tussenpersoon gevestigd in een andere EUlidstaat. Dit is evenwel de normale consequentie van de Europese richtlijn en het home country control principe. We menen dan ook dat dit onderscheid in regels verantwoord wordt door het feit dat iedere lidstaat nog altijd een bepaalde vrijheid heeft om in haar nationaal recht regels op te leggen aan de ondernemingen die op haar territorium gevestigd zijn, aangezien de richtlijn slechts in een minimale harmonisatie voorziet en expliciet de ruimte laat voor de creatie van onderverdelingen binnen het statuut van de verzekeringstussenpersoon.

Zo zou bijvoorbeeld een verzekeringstussenpersoon, gevestigd in Nederland en ingeschreven als “gevolmachtigd agent” gebruik kunnen maken van zijn Europees paspoort om in België actief te zijn, ook al bestaat in België vandaag geen vergelijkbare categorie.”

Het verdient aanbeveling om deze verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

2. Gelet op de algemene opmerking die vooraan in dit advies wordt gemaakt met betrekking tot de inwerkingtreding van de aan te nemen wet, namelijk dat het voorontwerp dient te worden aangevuld met een algemene inwerkingtredingsbepaling, dienen de stellers van het voorontwerp na te gaan of met betrekking tot titel 7 van het voorontwerp niet in een specifieke regeling van inwerkingtreding moet worden voorzien, aangezien de inwerkingtreding van die titel los staat van de datum waarop het Verenigd Koninkrijk in voorkomend geval de Europese Unie zal verlaten zonder akkoord.

3. De ontworpen regeling dient voorts, ter wille van de rechtszekerheid, nog aan een bijkomend redactioneel nazicht te worden onderworpen.

Zo wordt bij artikel 20 van het voorontwerp de definitie van “gevolmachtigde onderschrijver” in de wet van 4 april 2014

*De Europese richtlijn laat wel expliciet aan de lidstaten de mogelijkheid om hun register op te splitsen in verschillende categorieën. (artikel 3, 2°, van de IDDRichtlijn 2016-97). België is één van de landen die gebruik heeft gemaakt van die optie om het historisch onderscheid “makelaar”, “agent” en “subagent” te behouden, aangezien dit overeenstemt met de marktpraktijk in België.*

*De regeling die inhoudt dat in België vandaag slechts in één categorie kan worden ingeschreven bestaat reeds en is een kwestie van nationaal recht. Deze regeling geldt echter enkel voor de tussenpersonen die in België gevestigd zijn. Een verzekeringstussenpersoon gevestigd in een andere EU-lidstaat, zal de regels van die lidstaat moeten volgen om zich daar te registreren.*

*Dit principe van home country control maakt dat België als host-country niet kan vereisen dat de verzekeringstussenpersonen die op basis van het Europees paspoort in België actief zijn, zouden voldoen aan de nationale inschrijvingsvoorwaarden die van toepassing zijn op de Belgische tussenpersonen.*

*Het gevolg kan inderdaad zijn dat een Belgische tussenpersoon voor een deel andere regels zal moeten volgen dan een tussenpersoon gevestigd in een andere EUlidstaat. Dit is evenwel de normale consequentie van de Europese richtlijn en het home country control principe. We menen dan ook dat dit onderscheid in regels verantwoord wordt door het feit dat iedere lidstaat nog altijd een bepaalde vrijheid heeft om in haar nationaal recht regels op te leggen aan de ondernemingen die op haar territorium gevestigd zijn, aangezien de richtlijn slechts in een minimale harmonisatie voorziet en expliciet de ruimte laat voor de creatie van onderverdelingen binnen het statuut van de verzekeringstussenpersoon.*

*Zo zou bijvoorbeeld een verzekeringstussenpersoon, gevestigd in Nederland en ingeschreven als “gevolmachtigd agent” gebruik kunnen maken van zijn Europees paspoort om in België actief te zijn, ook al bestaat in België vandaag geen vergelijkbare categorie.”*

Il est recommandé d’inscrire cette justification dans l’exposé des motifs de l’avant-projet.

2. Eu égard à l’observation générale formulée au début du présent avis à propos de l’entrée en vigueur de la loi à adopter, à savoir que l’avant projet doit être complété par une disposition d’entrée en vigueur générale, les auteurs de l’avant-projet doivent examiner s’il ne convient pas de prévoir un régime spécifique d’entrée en vigueur pour le titre 7 de l’avant-projet, dès lors que l’entrée en vigueur de ce dernier n’est pas liée à la date à laquelle, le cas échéant, le Royaume-Uni quittera l’Union européenne sans accord.

3. En outre, dans un souci de sécurité juridique, le dispositif en projet sera encore soumis à un examen complémentaire quant à sa rédaction.

C’est ainsi que l’article 20 de l’avant-projet insère dans la loi du 4 avril 2014 la définition de “souscripteur mandaté”



ingevoegd door artikel 5, 21°/7, van die wet te vervangen. Die bepaling bevat thans een definitie van het begrip “verbonden verzekeringsagent”, een begrip dat onder meer nog voorkomt in artikel 261 van die wet. De gemachtigde heeft verklaard dat die definitie behouden moet blijven en dat de definitie van “gevolmachtigde onderschrijver” moet worden ingevoegd in een nieuw 21°/9 van artikel 5 van de wet van 4 april 2014. Hiermee kan worden ingestemd.

In de inleidende zin van artikel 23 van het voorontwerp moet duidelijker worden aangegeven dat het ontworpen artikel 267/1 wordt ingevoegd in afdeling II van hoofdstuk 3 van deel 6 van de wet van 4 april 2014, temeer omdat het ontworpen artikel 267/1, 4°, verwijst naar “de bepalingen van deze afdeling die van toepassing zijn op de verzekeringsmakelaars”.

## TITEL 8

### *Volksgezondheid*

#### **Enig hoofdstuk – Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten**

#### Artikel 26

Artikel 26 van het voorontwerp strekt ertoe het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidszorgproducten (hierna: FAGG) te machtigen;

“om de nodige uitgaven te verrichten voor de financiering van de verhoging van de activiteiten die het gevolg is van het verlaten van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Deze uitgaven worden gefinancierd met de inkomsten zoals bedoeld in artikel 13, 2°, 3° en 4°, van de wet van 20 juli 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidszorgproducten”.

De voorliggende bepaling creëert geen nieuwe taken voor het FAGG, maar allicht zou een *Brexit* ertoe leiden dat het FAGG bepaalde taken vaker zal moeten uitvoeren. De ontworpen bepaling zorgt evenmin voor nieuwe inkomsten van het FAGG, gelet op het gegeven dat de in artikel 13, 2°, 3° en 4°, van de wet van 20 juli 2006 “betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidszorgproducten” opgesomde middelen al worden toegewezen aan het FAGG ter financiering van zijn werking. De middelen in kwestie omvatten bovendien heffingen, bijdragen en retributies die door de sector zelf betaald worden en bij een groeiend werkvolume automatisch zullen toenemen.

Het is bijgevolg onduidelijk wat de ontworpen bepaling meer inhoudt dan het bevestigen dat de aan het FAGG toegewezen middelen ook kunnen worden gebruikt voor activiteiten ingevolge een *Brexit*, en dit terwijl die activiteiten nu al tot het takenpakket van het FAGG behoren. Het gegeven dat het toegenomen werkvolume verband houdt met een *Brexit* maakt op dat vlak geen verschil uit.

en remplaçant l'article 5, 21°/7, de cette loi. Cette dernière disposition comporte actuellement une définition de la notion d'“agent d'assurance lié”, une notion qui figure encore notamment à l'article 261 de cette loi. Le délégué a déclaré que cette définition doit être maintenue et que la définition de “souscripteur mandaté” doit être insérée dans un nouveau point 21°/9 de l'article 5 de la loi du 4 avril 2014. Cette proposition peut être accueillie.

La phrase liminaire de l'article 23 de l'avant-projet doit indiquer plus clairement que l'article 267/1, en projet, est inséré dans la section II du chapitre 3 de la partie 6 de la loi du 4 avril 2014, d'autant plus que l'article 267/1, 4°, en projet, vise les “dispositions de la présente section qui sont applicables aux courtiers d'assurance”.

## TITRE 8

### *Santé publique*

#### **Chapitre unique – Agence fédérale des Médicaments et des Produits de Santé**

#### Article 26

L'article 26 de l'avant-projet vise à habiliter l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (ci-après: l'AFMPS):

“à effectuer les dépenses nécessaires pour le financement de l'augmentation des activités qui est la conséquence de la sortie du Royaume-Uni de l'Union européenne. Ces dépenses sont financées au moyen des recettes telles que visées à l'article 13, 2°, 3° et 4°, de la loi du 20 juillet 2006 relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des Médicaments et des Produits de Santé”.

La disposition à l'examen ne crée pas de nouvelles missions pour l'AFMPS, mais un *Brexit* pourrait vraisemblablement avoir pour effet que l'AFMPS doive effectuer certaines tâches plus souvent. La disposition en projet ne prévoit pas non plus de nouveaux revenus pour l'AFMPS, compte tenu du fait que les moyens énumérés à l'article 13, 2°, 3° et 4°, de la loi du 20 juillet 2006 “relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé” sont déjà attribués à l'AFMPS en vue de financer son fonctionnement. De plus, les moyens en question comprennent des redevances, des contributions et des rétributions qui sont payées par le secteur même et qui vont automatiquement augmenter si le volume de travail croît.

On n'aperçoit donc pas clairement en quoi la disposition en projet excède la simple confirmation de ce que les moyens attribués à l'AFMPS peuvent aussi être utilisés pour des activités consécutives au *Brexit*, et ce alors que ces activités font déjà partie aujourd'hui des missions de l'AFMPS. La circonstance que l'accroissement du volume de travail découle d'un *Brexit* ne fait aucune différence sur ce plan.

De gemachtigde is daarom gevraagd de meerwaarde van de ontworpen bepaling te verklaren. Het antwoord luidde:

“Het klopt dat het inderdaad gaat om een extra omzet voor het FAGG en niet om nieuwe taken. Het artikel werd echter opgesteld om, in het kader van de lopende zaken, het FAGG de machtiging te kunnen geven om de nodige aanwervingen te kunnen doen die gepaard gaat met deze extra werklast. Naast de aanwervingen wordt ook een beperkt krediet voorzien om de extra werkingskosten bij het FAGG te kunnen dekken.

Vandaar werd een artikel opgesteld die het FAGG machtigt om de extra uitgaven die de *Brexit* veroorzaakt, te laten financieren met de extra inkomsten die automatisch zullen worden gegeneerd door de omzetstijging.”

De ontworpen bepaling houdt geenszins een machtiging in om bijkomende aanwervingen te doen. Tenzij die bepaling zou worden herschreven als een uitdrukkelijke machtiging om bijkomend personeel aan te werven, waarvan desgevallend de financieringswijze zou kunnen worden bepaald, lijkt die bepaling geen rechtsgevolgen te hebben en moet ze uit het voorontwerp worden weggelaten.

\*

*De griffier,*

Astrid TRUYENS

*De voorzitter,*

Marnix VAN DAMME

*De griffier,*

Béatrice DRAPIER

*De voorzitter,*

Pierre VANDERNOOT

*De griffier,*

Annemie GOOSSENS

*De voorzitter,*

Jo BAERT

*De griffier,*

Charles-Henri VAN HOVE

*De voorzitter,*

Martine BAGUET

Partant, le délégué a été invité à expliquer la plus-value de la disposition en projet. Il a répondu comme suit:

“Het klopt dat het inderdaad gaat om een extra omzet voor het FAGG en niet om nieuwe taken. Het artikel werd echter opgesteld om, in het kader van de lopende zaken, het FAGG de machtiging te kunnen geven om de nodige aanwervingen te kunnen doen die gepaard gaat met deze extra werklast. Naast de aanwervingen wordt ook een beperkt krediet voorzien om de extra werkingskosten bij het FAGG te kunnen dekken.

Vandaar werd een artikel opgesteld die het FAGG machtigt om de extra uitgaven die de *Brexit* veroorzaakt, te laten financieren met de extra inkomsten die automatisch zullen worden gegeneerd door de omzetstijging”.

La disposition en projet ne contient en aucun cas une habilitation permettant de procéder à des recrutements supplémentaires. À moins qu'elle soit reformulée comme une habilitation expresse pour le recrutement de personnel supplémentaire, dont le mode de financement pourrait être fixé le cas échéant, cette disposition ne semble pas avoir d'effets juridiques et sera omise de l'avant-projet.

\*

*Le greffier,*

Astrid TRUYENS

*Le président,*

Marnix VAN DAMME

*Le greffier,*

Béatrice DRAPIER

*Le président,*

Pierre VANDERNOOT

*Le greffier,*

Annemie GOOSSENS

*Le président,*

Jo BAERT

*Le greffier,*

Charles-Henri VAN HOVE

*Le président,*

Martine BAGUET

**WETSONTWERP**

FILIP,

KONING DER BELGEN,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,*  
ONZE GROET.

Op de voordracht van de eerste minister, van de minister van Werk en Economie, van de minister van Financiën, van de minister van Buitenlandse Zaken, van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van de minister van Migratie, en van de minister van Energie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De eerste minister, de minister van Werk en Economie, de minister van Financiën, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie, en de minister van Energie, zijn ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

## TITEL I

*Algemene bepaling*

## Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

## TITEL 2

*Asiel en Migratie*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen**

## Art. 2

In de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt een artikel 81/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/2. Het verblijfsrecht van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden, verkregen overeenkomstig de artikelen 40 en 40bis, alsook dit

**PROJET DE LOI**

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

*À tous, présents et à venir,*  
SALUT.

Sur la proposition du premier ministre, du ministre de l'Emploi et de l'Économie, du ministre des Finances, du ministre des Affaires étrangères, de la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, et de l'Asile et de la Migration, et de la ministre de l'Énergie,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le premier ministre, le ministre de l'Emploi et de l'Économie, le ministre des Finances, le ministre des Affaires étrangères, la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, et de l'Asile et de la Migration, et la ministre de l'Énergie, sont chargés de présenter, en notre nom, à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE I<sup>ER</sup>*Disposition générale*Article 1<sup>er</sup>

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

## TITRE 2

*Asile et Migration*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers**

## Art. 2

Dans la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, il est inséré un article 81/2 rédigé comme suit:

“Art. 81/2. Le droit de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de leur famille, obtenu conformément aux articles 40 et 40bis, et celui des

van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, blijft behouden na de inwerkingtreding van de wet van xx/xx/xxxx betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, onverminderd andere bepalingen van deze wet.”

#### Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel 81/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/3. De verblijfsaanvragen van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden bedoeld in artikel 40*bis*, alsook van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, die op het moment van inwerkingtreding van de wet van xx/xx/xxxx betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie nog hangende zijn, worden behandeld overeenkomstig de voorwaarden die golden op de dag voor de datum van inwerkingtreding van de wet van xx/xx/xxxx betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.”

#### Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel 81/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 81/4. De verblijfsaanvragen ingediend na de inwerkingtreding van de wet van xx/xx/xxxx betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie van familieleden bedoeld in artikel 40*bis*, alsook van andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk, die vallen onder artikel 81/2 en 81/3 worden behandeld overeenkomstig de voorwaarden die golden de dag voor de datum van inwerkingtreding van de wet van xx/xx/xxxx betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.”

#### Art. 5

Indien de geldigheid van het verblijfsdocument van de onderdaan van het Verenigd Koninkrijk, het familielid bedoeld in artikel 40*bis*, of de andere familieleden bedoeld in artikel 47/1, vervalt, vernieuwt de burgemeester dit verblijfsdocument tot het einde van de in artikel 6 vermelde periode.

autres membres de la famille visés à l'article 47/1, sera maintenu après l'entrée en vigueur de la loi du xx/xx/xxxx relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne, sans préjudice des autres dispositions de la présente loi.”

#### Art. 3

Dans la même loi, il est inséré un article 81/3 rédigé comme suit:

“Art. 81/3. Les demandes de séjour des ressortissants du Royaume-Uni et des membres de la famille visés à l'article 40*bis* et des autres membres de la famille visés à l'article 47/1, qui sont encore en cours au moment de l'entrée en vigueur de la loi du xx/xx/xxxx relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne, seront traitées selon les conditions en vigueur au jour antérieur à la date de l'entrée en vigueur de la loi du xx/xx/xxxx relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne.”

#### Art. 4

Dans la même loi, il est inséré un article 81/4 rédigé comme suit:

“Art. 81/4. Les demandes de séjour qui seront introduites après l'entrée en vigueur de la loi du xx/xx/xxxx relatif au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne des membres de la famille visés à l'article 40*bis* et des autres membres de la famille visés à l'article 47/1 des ressortissants du Royaume-Uni qui sont visés aux articles 81/2 et 81/3, seront traitées selon les conditions en vigueur au jour antérieur à la date de l'entrée en vigueur de la loi du xx/xx/xxxx relative au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne.”

#### Art. 5

Si le document de séjour du ressortissant du Royaume-Uni ou du membre de la famille visé à l'article 40*bis* ou des autres membres de la famille visés à l'article 47/1 expire, le bourgmestre doit le renouveler jusqu'au terme de la période mentionnée à l'article 6.

## Art. 6

Dit hoofdstuk treedt buiten werking op 31 december 2020.

De Koning kan ook, bij in Ministerraad overlegd besluit, voorzien in een vroegere datum waarop dit hoofdstuk ophoudt van kracht te zijn.

De Koning wordt gemachtigd om, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de noodzakelijke maatregelen ter uitvoering van dit hoofdstuk te nemen en, desgevallend, de werkingsfeer van dit hoofdstuk aan te passen.

De besluiten die genomen worden ter uitvoering van het vorige lid houden op uitwerking te hebben op het einde van de zesde maand na de datum van inwerking-treding indien ze bij het verstrijken van die termijn niet bij wet bekrachtigd zijn.

## TITEL 3

*Energie*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen betreffende Interconnector (UK) Limited**

## Art. 7

In de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, wordt een artikel *25bis* ingevoegd, luidende:

“Art. *25bis*. Onder voorbehoud van andersluidende bepalingen opgenomen in een verdrag afgesloten tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk of in een verdrag afgesloten tussen België en het Verenigd Koninkrijk, zijn de bepalingen van hoofdstuk III, afdeling 2, artikel *15/5bis*, § 15, artikel *15/5undecies*, § 3, hoofdstuk IV sexies en hoofdstuk IV septies van deze wet op Interconnector (UK) Limited van toepassing vanaf de inwerkingtreding van titel 3 van de wet van ... betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.”

## Art. 6

Le présent chapitre cesse d’être en vigueur le 31 décembre 2020.

Le Roi peut également, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prévoir une date anticipée à laquelle le présent chapitre cesse d’être en vigueur.

Le Roi est autorisé, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, à prendre les mesures nécessaires portant exécution de ce chapitre et, le cas échéant, à modifier le champ d’application de ce chapitre.

Les arrêtés pris en exécution de l’alinéa qui précède cesseront d’être en vigueur à la fin du sixième mois qui suit la date de l’entrée en vigueur s’ils n’ont pas été confirmés par la loi à l’expiration de ce délai.

## TITRE 3

*Energie*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations en ce qui concerne Interconnector (UK) Limited**

## Art. 7

Dans la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, il est inséré un article *25bis* rédigé comme suit:

“Art. *25bis*. Sous réserve de dispositions contraires figurant dans un traité conclu entre l’Union européenne et le Royaume-Uni ou dans un traité conclu entre la Belgique et le Royaume-Uni, les dispositions figurant à la section 2 du chapitre III, à l’article *15/5bis*, § 15, à l’article *15/5undecies*, § 3, au chapitre IV sexies et au chapitre IV septies de cette loi s’appliquent à Interconnector (UK) Limited avec effet à la date d’entrée en vigueur du titre 3 de la loi du ... relative au retrait du Royaume Uni de l’Union européenne.”



## TITEL 4

*Werk***Enig hoofdstuk – Startbanen**

## Art. 8

In artikel 23 van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid wordt paragraaf 3 hersteld in de volgende lezing:

“Voor toepassing van § 1*bis*, eerste lid, wordt het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland beschouwd als een Staat die deel uitmaakt van de Europese Unie tot 31 december 2020.

De Koning kan de toepassing van het eerste lid beperken.”.

## TITEL 5

*Sociale Zaken*

## HOOFDSTUK 1

**Coördinatie van de socialezekerheidsstelsels**

## Art. 9

Dit hoofdstuk is van toepassing op de in artikel 2 van de verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en op de in artikel 1 van de verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 1408/71 en verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen bedoelde personen, rekening houdend, voor de toepassing van dit hoofdstuk, met het feit dat het Verenigd Koninkrijk wordt gelijkgesteld met een lidstaat van de Europese Unie.

## Art. 10

Voor de toepassing van de in artikel 12 opgesomde verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie op de in artikel 11 opgesomde wetgevingen en stelsels, wordt het Verenigd Koninkrijk gelijkgesteld met een lidstaat van de Europese Unie.

## TITRE 4

*Emploi***Chapitre unique – Premiers emplois**

## Art. 8

Dans l'article 23 de la loi du 24 décembre 1999 en vue de la promotion de l'emploi le paragraphe 3 est rétabli dans la lecture suivante:

“Pour l'application du § 1*bis*, premier alinéa, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord est considéré comme un État qui fait partie de l'Union européenne jusqu'au 31 décembre 2020.

Le Roi peut limiter l'application du premier alinéa.”.

## TITRE 5

*Affaires Sociales*CHAPITRE 1<sup>ER</sup>**Coordination des systèmes de sécurité sociale**

## Art. 9

Le présent chapitre s'applique aux personnes visées à l'article 2 du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale et aux personnes visées à l'article 1<sup>er</sup> du règlement (CEE) n° 859/2003 du Conseil du 14 mai 2003 visant à étendre les dispositions du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 574/72 aux ressortissants de pays tiers qui ne sont pas déjà couverts par ces dispositions uniquement en raison de leur nationalité, tenant compte, pour l'application du présent chapitre, de ce que le Royaume-Uni est assimilé à un État membre de l'Union européenne.

## Art. 10

Pour l'application aux législations et régimes énumérés à l'article 11, des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne énumérés à l'article 12, le Royaume-Uni est assimilé à un État membre de l'Union européenne.

## Art. 11

Dit hoofdstuk is van toepassing op de wetgevingen betreffende de volgende takken van sociale zekerheid:

1° de uitkeringen verschuldigd in uitvoering van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

2° de werkloosheidsuitkeringen, inclusief de uitkeringen voor het stelsel van werkloosheid met bedrijfs-toeslag, de onderbrekingsuitkeringen voor het algemeen stelsel van tijdskrediet en de onderbrekingsuitkeringen voor thematische verloven voor de werknemers uit de private sector;

3° de rust- en overlevingspensioenen;

4° de uitkeringen uit hoofde van arbeidsongevallen en beroepsziekten;

5° de geneeskundige verstrekkingen verschuldigd in uitvoering van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

6° de invaliditeitspensioenen ten voordele van de mijnwerkers en er mee gelijkgestelden;

7° de geneeskundige verzorging en de uitkeringen van het stelsel der zeelieden ter koopvaardij;

8° de overzeese sociale zekerheid;

9° de bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties, als bedoeld in artikel 70 en bijlage X bij de verordening 883/04.

Dit hoofdstuk is ook van toepassing op de integratie-tegemoetkoming die toegekend wordt in uitvoering van de wetgeving betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

## Art. 12

Onverminderd het recht van de Europese Unie, en rekening houdend met artikel 13, blijven de in artikel 11 bedoelde wetgevingen en stelsels van toepassing overeenkomstig de bepalingen en beginselen van de volgende verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de Europese Unie:

— De verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels;

## Art. 11

Le présent chapitre est applicable aux législations relatives aux branches de sécurité sociale qui concernent:

1° les indemnités dues en exécution de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités;

2° les allocations de chômage, en ce compris les allocations pour le régime du chômage avec complément d'entreprise, les allocations d'interruption pour le régime général du crédit-temps et les allocations d'interruption pour les congés thématiques des travailleurs du secteur privé;

3° les pensions de retraite et de survie;

4° les allocations du chef d'accidents du travail et de maladies professionnelles;

5° les prestations de santé dues en exécution de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités;

6° les pensions d'invalidité au profit des ouvriers mineurs et assimilés;

7° les soins de santé et les indemnités du régime des marins de la marine marchande;

8° la sécurité sociale d'outre-mer;

9° les prestations spéciales en espèces à caractère non contributif, telles que définies à l'article 70 et annexe X du Règlement 883/04.

Le présent chapitre est également applicable à l'allocation d'intégration octroyée en exécution de la législation relative aux allocations aux personnes handicapées.

## Art. 12

Sans préjudice du droit de l'Union européenne, et compte tenu de l'article 13, les législations et régimes énumérés à l'article 11 demeurent applicables conformément aux dispositions et principes des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale de l'Union européenne suivants:

— Le règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale;

— De verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels;

— De verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 1408/71 en verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen;

— De verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen;

— De verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

#### Art. 13

Wanneer een Belgische instelling voor de toepassing van dit hoofdstuk de volledige of gedeeltelijke medewerking van een Britse instelling vereist, onder andere wat betreft de uitwisseling van informatie, neemt de Belgische instelling alle redelijke maatregelen om de bijstand van die instelling of de nodige informatie te verkrijgen.

Indien de Belgische instelling aan het einde van de procedure vaststelt dat het onmogelijk is de nodige medewerking te verkrijgen, stelt zij de betrokkene hiervan onmiddellijk in kennis en verzoekt zij hem de relevante informatie of relevante elementen waarover hij beschikt, te verstrekken.

Een Belgische instelling is niet verplicht artikel 12 toe te passen indien zij, nadat zij aan de in de voorgaande leden bedoelde verplichtingen heeft voldaan, niet in staat is de medewerking te bekomen of informatie te verkrijgen die nodig is voor de uitvoering ervan. Hetzelfde geldt indien de betrokkene niet binnen een redelijke termijn de nodige informatie verstrekt of onvolledige informatie verstrekt.

— Le règlement (CE) n° 987/2009 du Parlement européen et du Conseil du 16 septembre 2009 fixant les modalités d'application du règlement (CE) n° 883/2004 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2004 portant sur la coordination des systèmes de sécurité sociale;

— Le règlement (CE) n° 859/2003 du Conseil du 14 mai 2003 visant à étendre les dispositions du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 574/72 aux ressortissants de pays tiers qui ne sont pas déjà couverts par ces dispositions uniquement en raison de leur nationalité;

— Le règlement (CEE) n° 1408/71 du Conseil, du 14 juin 1971, relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés et à leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté;

— Le règlement (CEE) n° 574/72 du Conseil, du 21 mars 1972, fixant les modalités d'application du règlement (CEE) n° 1408/71 relatif à l'application des régimes de sécurité sociale aux travailleurs salariés, aux travailleurs non salariés et aux membres de leur famille qui se déplacent à l'intérieur de la Communauté.

#### Art. 13

Lorsque, pour l'application du présent chapitre, une institution belge requiert, partiellement ou totalement, la collaboration d'une institution britannique, notamment en terme d'échange d'information, l'institution belge prend toutes les mesures raisonnables pour obtenir le concours de cette institution, ou les informations nécessaires.

Si, à l'issue des démarches engagées, l'institution belge constate l'impossibilité d'obtenir la collaboration nécessaire, elle en informe sans délai la personne concernée, et invite celle-ci à lui produire les informations ou éléments pertinents dont elle dispose.

Une institution belge n'est pas tenue d'appliquer l'article 12 si, après s'être acquittée des obligations prévue aux alinéas précédents, celle-ci est dans l'impossibilité d'obtenir la collaboration ou les informations nécessaires à sa mise en œuvre. Il en va de même si la personne concernée ne fournit pas les informations nécessaires dans un délai raisonnable, ou fournit des informations incomplètes.

## HOOFDSTUK 2

## Slotbepaling

## Art. 14

Deze titel treedt buiten werking op 31 december 2020.

De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, voorzien in een vroegere datum waarop deze titel ophoudt van kracht te zijn.

Om te waarborgen dat de continuïteit van de toepassing van de verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels volledig wederkerig is met de toepassing ervan door het Verenigd Koninkrijk, kan de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit, de daartoe noodzakelijke maatregelen nemen door de in artikel 9 omschreven personele werkingsfeer en de in artikel 11 omschreven materiële werkingsfeer aan te passen.

De besluiten die genomen worden ter uitvoering van het vorige lid houden op uitwerking te hebben op het einde van de zesde maand na de datum van inwerking-treding indien ze bij het verstrijken van die termijn niet bij wet bekrachtigd zijn.

## TITEL 6

*Financiën*

**Enig hoofdstuk – Wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, en terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

## Art. 15

In artikel 14 van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, vervangen bij de wet van 21 november 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de zin “De beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land en die in hun land

## CHAPITRE 2

## Disposition finale

## Art. 14

Le présent titre cesse d’être en vigueur le 31 décembre 2020.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prévoir une date anticipée à laquelle le présent titre cesse d’être en vigueur.

Afin d’assurer que la continuité dans l’application des règlements de coordination des systèmes de sécurité sociale soit parfaitement réciproque par rapport à l’application qui en sera faite par le Royaume-Uni, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prendre les mesures nécessaires en ce sens en adaptant le champ d’application personnel défini à l’article 9 et le champ d’application matériel défini à l’article 11.

Les arrêtés pris en exécution de l’alinéa qui précède cesseront d’être en vigueur à la fin du sixième mois qui suit la date de l’entrée en vigueur s’ils n’ont pas été confirmés par la loi à l’expiration de ce délai.

## TITRE 6

*Finances*

**Chapitre unique – Modification de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, et retrait du Royaume Uni de l’Union européenne**

## Art. 15

Dans l’article 14 de la loi du 25 octobre 2016 relative à l’accès à l’activité de prestation de services d’investissement et au statut et au contrôle des sociétés de gestion de portefeuille et de conseil en investissement, remplacé par la loi du 21 novembre 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1<sup>er</sup>, les modifications suivantes sont apportées:

a) la phrase “Les entreprises d’investissement relevant du droit d’un pays tiers et qui fournissent

van herkomst daadwerkelijk beleggingsdiensten verlenen, mogen zonder vestiging enkel aan volgende beleggers deze diensten in België aanbieden of verlenen:" wordt vervangen als volgt: "Beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land en in hun land van herkomst daadwerkelijk beleggingsdiensten verlenen dan wel beleggingsactiviteiten verrichten, mogen deze diensten of activiteiten in België, zonder er gevestigd te zijn, enkel aanbieden of verlenen aan, dan wel verrichten voor de volgende beleggers:";

b) in het 3° worden de woorden "voor wat betreft de in België aangeboden of verleende beleggingsdiensten" vervangen door de woorden "wat betreft de in België aangeboden of verleende beleggingsdiensten, dan wel verrichte beleggingsactiviteiten";

2° in paragraaf 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in het eerste lid worden de woorden "met opgave van de voorgenomen beleggingsdiensten die ze voornemens zijn te verrichten, alsook van de categorieën van beleggers aan wie ze voornemens zijn deze diensten te verlenen" vervangen door de woorden "met opgave van de beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten die ze voornemens zijn te verlenen of te verrichten, alsook van de categorieën van beleggers voor wie deze diensten of activiteiten bestemd zijn";

b) in het tweede lid worden de woorden "het verlenen van beleggingsdiensten in België" vervangen door de woorden "het verlenen van beleggingsdiensten of verrichten van beleggingsactiviteiten in België";

3° in paragraaf 3 worden de woorden "die in België de diensten verlenen bedoeld in artikel 2, 1°, van deze wet" vervangen door de woorden "die in België de diensten verlenen of de activiteiten verrichten als bedoeld in artikel 2, 1°, van deze wet".

#### Art. 16

In artikel 14/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 21 november 2017, wordt paragraaf 2 aangevuld met een lid, luidende:

"De Koning kan, op advies van de FSMA, de regels als bedoeld in het eerste lid, aanvullen met bepalingen die van toepassing zijn op de beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een derde land, die Hij noodzakelijk acht voor het beschermen van de belangen van de beleggers en voor het vrijwaren van de goede werking, de integriteit en de transparantie van de financiële markten.

effectivement des services d'investissement dans leur État d'origine, peuvent offrir ou fournir ces services en Belgique, sans y être établies, aux seuls investisseurs suivants:" est remplacée par la phrase "Les entreprises d'investissement relevant du droit d'un pays tiers et qui fournissent effectivement des services d'investissement ou exercent des activités d'investissement dans leur État d'origine, peuvent exercer ces activités ou offrir ou fournir ces services en Belgique, sans y être établies, pour, ou aux seuls investisseurs suivants:";

b) dans le 3°, les mots "en ce qui concerne les services d'investissement offerts ou fournis en Belgique" sont remplacés par les mots "en ce qui concerne les services ou activités d'investissement offerts, fournis ou exercés en Belgique";

2° dans le paragraphe 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans l'alinéa 1<sup>er</sup>, les mots "en précisant les services d'investissement qu'elles envisagent de fournir et les catégories d'investisseurs auxquelles elles entendent fournir ces services" sont remplacés par les mots "en précisant les services ou activités d'investissement qu'elles envisagent de fournir ou d'exercer et les catégories d'investisseurs auxquelles ces services ou activités sont destinés";

b) dans l'alinéa 2, les mots "la prestation de services d'investissement en Belgique" sont remplacés par les mots "la prestation de services d'investissement ou l'exercice d'activités d'investissement en Belgique";

3° dans le paragraphe 3, les mots "qui fournissent en Belgique les services visés à l'article 2, 1°, de la présente loi" sont remplacés par les mots "qui fournissent ou exercent en Belgique les services ou activités d'investissement visés à l'article 2, 1°, de la présente loi".

#### Art. 16

Dans l'article 14/1 de la même loi, insérée par la loi du 21 novembre 2017, le paragraphe 2 est complété par un alinéa rédigé comme suit:

"Le Roi peut, sur avis de la FSMA, compléter les règles visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> par des dispositions applicables aux entreprises d'investissement relevant du droit d'un pays tiers, qu'il juge nécessaires en vue d'assurer la protection des intérêts des investisseurs et de préserver le bon fonctionnement, l'intégrité et la transparence des marchés financiers.



Hij kan, inzonderheid, regels vastleggen voor de bewaring van gegevens en de kennisgeving van transacties die de beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van derde landen als bedoeld in artikel 14 moeten naleven als zij beleggingsdiensten verlenen die bestaan uit het uitvoeren van orders en als die diensten betrekking hebben op:

a) financiële instrumenten die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU of waarvoor een verzoek om toelating tot de handel is gedaan;

b) financiële instrumenten waarvan de onderliggende waarde een financieel instrument is dat wordt verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU;

c) financiële instrumenten waarvan de onderliggende waarde een index of mand is die is samengesteld uit financiële instrumenten die worden verhandeld op een handelsplatform in de zin van Richtlijn 2014/65/EU.

Voor de toepassing van de voormelde alinea's houdt de Koning inzonderheid rekening met de bepalingen van Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, of andere Europeesrechtelijke teksten ter zake.”.

#### Art. 17

De Koning kan, op advies van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, regels bepalen met betrekking tot de exploitatie in België van een gereglementeerde markt, een MTF of een OTF in de zin van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten, door een onderneming uit een derde land.

#### Art. 18

De Koning kan, op advies van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en de Nationale Bank van België, dienstige maatregelen nemen voor de goede uitvoering van de overeenkomsten die waren gesloten vóór het verlies van de erkenning, in België, van de vergunningen, registraties, inschrijvingen, en, meer algemeen, van elke vorm van toestemming van in de financiële sector actieve ondernemingen of personen, in het bijzonder van zij die de hoedanigheid hebben van

Il peut, en particulier, arrêter des règles de conservation de données et de déclaration de transactions que les entreprises d'investissement relevant du droit de pays tiers visées à l'article 14 doivent respecter lorsqu'elles presentent des services d'investissement d'exécution d'ordres et que ces services portent sur:

a) des instruments financiers qui sont admis à la négociation ou négociés sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE ou pour lesquels une demande d'admission à la négociation a été présentée;

b) des instruments financiers dont le sous-jacent est un instrument financier négocié sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE;

c) des instruments financiers dont le sous-jacent est un indice ou un panier composé d'instruments financiers négociés sur une plate-forme de négociation au sens de la Directive 2014/65/UE.

Pour l'application des alinéas précédents, le Roi tient notamment compte du contenu des dispositions du Règlement (UE) n° 600/2014 du Parlement européen et du Conseil du 15 mai 2014 concernant les marchés financiers et modifiant le règlement (UE) n° 648/2012, ou d'autres textes de droit européen en la matière.”.

#### Art. 17

Le Roi peut, sur avis de l'Autorité des services et marchés financiers, arrêter des règles relatives à l'exploitation, en Belgique, d'un marché réglementé, d'un MTF ou d'un OTF, au sens de la Directive 2014/65/UE du Parlement européen et du Conseil du 15 mai 2014 concernant les marchés d'instruments financiers, par une entreprise relevant d'un pays tiers.

#### Art. 18

Le Roi peut, sur avis de l'Autorité des services et marchés financiers et de la Banque nationale de Belgique, prendre les mesures utiles pour la bonne exécution des contrats conclus antérieurement à la perte de la reconnaissance, en Belgique, des agréments, enregistrements, inscriptions et, plus généralement, de toute forme d'autorisation des personnes ou entreprises actives dans le secteur financier, en particulier celles ayant la qualité d'établissement de crédit, d'entreprise

kredietinstelling, beleggingsonderneming, verzekerings- of herverzekeringsonderneming, betalingsinstelling, instelling voor elektronisch geld, kredietgever, instelling voor collectieve belegging, beheervennootschap van instellingen voor collectieve belegging, beheerder van alternatieve instellingen voor collectieve belegging, verzekerings – en herverzekeringsstussenpersoon of kredietbemiddelaar en die onder het recht van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of van Gibraltar ressorteren.

Met het oog op de uitvoering van de overeenkomsten die gesloten zijn voorafgaand aan het vertrek van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie, kunnen de in het eerste lid bedoelde maatregelen onder meer bestaan in het verlenen van de voor de ondernemingen die ressorteren onder het recht van niet-lidstaat van de Unie vereiste toestemmingen, of nog in de toekenning van een gelijkstelling met de overeenkomstig het Unierecht bestaande regeling inzake wederzijdse erkenning.

## TITEL 7

### *Economie*

## HOOFDSTUK 1

### **Wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen**

#### Art. 19

In artikel 5 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen wordt de volgende wijziging aangebracht:

1° er wordt een bepaling onder 21°/9 ingevoegd, luidende:

“21°/9 “gevolmachtigde onderschrijver”: de verzekeringstussenpersoon die, als lasthebber van één of meer verzekeringsondernemingen, bevoegd is om de dekking van risico's te accepteren, in naam en voor rekening van die verzekeringsondernemingen, en verzekeringsovereenkomsten te sluiten en te beheren;”.

#### Art. 20

In artikel 259 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 6 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het vierde lid vervangen als volgt:

d'investissement, d'entreprise d'assurance ou de réassurance, d'établissement de paiement, d'établissement de monnaie électronique, de prêteur, d'organisme de placement collectif, de société de gestion d'organismes de placement collectif, de gestionnaire d'organismes de placement collectif alternatifs, d'intermédiaire d'assurance et de réassurance ou d'intermédiaire de crédit et qui relèvent du droit du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord ou de Gibraltar.

Pour les besoins de l'exécution des contrats conclus antérieurement à la sortie du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne, les mesures visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> peuvent notamment consister dans l'octroi des autorisations requises pour les entreprises relevant du droit d'un État non membre de l'Union, ou encore dans l'octroi d'une assimilation au régime de reconnaissance mutuelle existant conformément au droit de l'Union.

## TITRE 7

### *Économie*

## CHAPITRE 1<sup>ER</sup>

### **Modification de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances**

#### Art. 19

A l'article 5 de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances, la modification suivante est apportée:

1° il est inséré un 21°/9, rédigé comme suit:

“21°/9 “souscripteur mandaté”: l'intermédiaire d'assurance qui, en tant que mandataire d'une ou plusieurs entreprises d'assurance, dispose du pouvoir d'accepter de couvrir des risques et de conclure et gérer des contrats d'assurance au nom et pour le compte de celles-ci;”.

#### Art. 20

A l'article 259 de la même loi, remplacé par la loi du 6 décembre 2018, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1<sup>er</sup>, l'alinéa 4 est remplacé par ce qui suit:

“Het door de FSMA bijgehouden register van de verzekerings- en nevenverzekeringstussenpersonen wordt onderverdeeld in de volgende categorieën: “verzekeringsmakelaars”, “verzekerings-agenten”, “verzekeringssubagenten”, “neven-verzekeringstussenpersonen” en “gevolmachtigde onderschrijvers”;

2° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, luidende:

“Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 271 mag een verzekeringstussenpersoon zijn activiteiten slechts uitoefenen als hij in de desbetreffende categorie van het register van de verzekeringstussenpersonen is ingeschreven.”.

#### Art. 21

Artikel 263 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 6 december 2018, wordt vervangen als volgt:

“Voor de in dit deel bedoelde werkzaamheden, mag niemand de titel dragen van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent, verzekeringssubagent, herverzekeringmakelaar, herverzekeringssubagent, herverzekeringssubagent of gevolmachtigde onderschrijver, of van makelaar, agent, subagent of onderschrijver, met verwijzing naar de activiteit van verzekeringen, herverzekeringen, verzekerings- of herverzekeringssubagent, tenzij hij in de desbetreffende categorie van het register van de verzekeringstussenpersonen of het register van de herverzekeringstussenpersonen is ingeschreven.”.

#### Art. 22

In afdeling 2, hoofdstuk 3, deel 6 van dezelfde wet wordt een artikel 267/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 267/1. De verzekeringstussenpersonen die de activiteit van gevolmachtigde onderschrijver uitoefenen,

1° beschikken over een passende organisatie die is afgestemd op de aard, de omvang en de complexiteit van de uitgeoefende activiteiten, alsook op de eraan verbonden risico's, met het oog op de naleving van de bepalingen van deze wet. De Koning kan de nadere regels voor de invulling van de vereiste van passende organisatie bepalen;

2° vermelden op hun website of, bij gebreke daaraan, verstrekken op duurzame drager op verzoek van hun klanten, de naam van alle verzekeringsondernemingen die hun een mandaat hebben verleend, alsook de verzekeringstakken waarvoor ieder mandaat werd verleend;

“Le registre des intermédiaires d'assurance et des intermédiaires d'assurance à titre accessoire, tenu par la FSMA, est constitué des catégories suivantes: “courtiers d'assurance”, “agents d'assurance”, “sous-agents d'assurance”, “intermédiaires d'assurance à titre accessoire” et “souscripteurs mandatés”;

2° un paragraphe 1<sup>er</sup>/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Sous réserve des dispositions de l'article 271, un intermédiaire d'assurance ne peut exercer son activité que s'il est inscrit dans la catégorie correspondante du registre des intermédiaires d'assurance.”.

#### Art. 21

L'article 263 de la même loi, remplacé par la loi du 6 décembre 2018, est remplacé par ce qui suit:

“Pour les activités visées par la présente partie, nul ne peut porter le titre de courtier d'assurance, agent d'assurance, sous-agent d'assurance, courtier de réassurance, agent de réassurance, sous-agent de réassurance ou souscripteur mandaté, ou de courtier, agent, sous-agent, souscripteur, pour indiquer l'activité d'assurance, de réassurance ou de distribution d'assurances ou de réassurances, s'il n'est inscrit au registre des intermédiaires d'assurance ou au registre des intermédiaires de réassurance dans la catégorie correspondante.”.

#### Art. 22

Dans la section 2, chapitre 3, partie 6 de la même loi, il est inséré un article 267/1, rédigé comme suit:

“Art. 267/1. Les intermédiaires d'assurance qui exercent l'activité de souscripteur mandaté

1° disposent d'une organisation adéquate compte tenu de la nature, du volume et de la complexité des activités exercées, ainsi que des risques y afférents, en vue d'assurer le respect des dispositions de la présente loi. Le Roi peut préciser davantage ce qu'il convient d'entendre aux fins du présent article par organisation adéquate;

2° mentionnent sur leur site web, ou, à défaut, remettent sur support durable à la demande de leurs clients, le nom de toutes les entreprises d'assurance qui leur ont accordé une procuration, ainsi que les branches d'assurance pour lesquelles chaque procuration a été accordée;

3° vermelden op iedere verzekeringspolis de naam van de verzekeringsonderneming of verzekeringsondernemingen in wiens naam en voor wiens rekening de polis werd afgesloten door de gevolmachtigde onderschrijver;

4° moeten eveneens voldoen aan de bepalingen van deze afdeling die van toepassing zijn op de verzekeringsmakelaars.”

#### Art. 23

Artikel 266, 6°, van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De tussenpersoon mag, wat zijn activiteit van verzekeringsdistributie in België betreft, slechts handelen met gevolmachtigde onderschrijvers die voor deze activiteit zijn ingeschreven of toegelaten zijn om deze activiteiten in België uit te oefenen in toepassing van artikel 271;”

### HOOFDSTUK 2

#### Overgangsbepalingen

#### Art. 24

De personen die, op de datum van inwerkingtreding van deze titel, ingeschreven zijn in het register van de verzekeringstussenpersonen overeenkomstig artikel 259, § 1, eerste lid, en de activiteit van gevolmachtigde onderschrijver uitoefenen

1° stellen, binnen drie maanden na de inwerkingtreding van deze titel, de FSMA ervan in kennis dat zij deze activiteit uitoefenen, op de wijze en volgens de modaliteiten die de FSMA bepaalt. Zij zijn dan voorlopig gemachtigd om de activiteit van gevolmachtigd onderschrijver te blijven uitoefenen; en

2° dienen, binnen twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze titel, een aanvraag in tot inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen in de categorie van gevolmachtigde onderschrijvers, op de wijze en volgens de modaliteiten die de FSMA bepaalt. Uit dit aanvraagdossier blijkt dat de betrokken persoon beantwoordt aan de bepalingen van artikel 267/1 van de wet van 4 april 2014.

Indien geen dossier wordt ingediend bij de FSMA binnen deze termijn, of als de inschrijvingsaanvraag wordt geweigerd, mag deze persoon de activiteit van gevolmachtigd onderschrijver niet meer uitoefenen.

3° mentionnent sur chaque police d'assurance le nom de la ou des entreprises d'assurance au nom et pour le compte desquelles la police a été conclue par le souscripteur mandaté;

4° répondent également aux dispositions de la présente section qui sont applicables aux courtiers d'assurance.”

#### Art. 23

L'article 266, 6°, de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

“En ce qui concerne son activité de distribution d'assurances en Belgique, l'intermédiaire ne peut traiter qu'avec les souscripteurs mandatés qui sont inscrits pour cette activité ou qui sont autorisés à exercer leurs activités en Belgique en vertu de l'article 271;”

### CHAPITRE 2

#### Dispositions transitoires

#### Art. 24

Les personnes qui, à la date d'entrée en vigueur du présent titre, sont inscrites au registre des intermédiaires d'assurance conformément à l'article 259, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, et exercent l'activité de souscripteur mandaté

1° notifient l'exercice de cette activité à la FSMA dans les trois mois de l'entrée en vigueur du présent titre, selon les formes et les modalités prévues par la FSMA. Dans ce cas, elles seront provisoirement autorisées à poursuivre l'exercice de l'activité de souscripteur mandaté; et

2° introduisent dans les douze mois de l'entrée en vigueur du présent titre une demande d'inscription dans la catégorie des souscripteurs mandatés du registre des intermédiaires d'assurance, selon les formes et les modalités prévues par la FSMA. La demande d'inscription établit que la personne concernée répond aux exigences de l'article 267/1 de la loi du 4 avril 2014.

Si aucun dossier n'est introduit auprès de la FSMA dans ce délai, ou si la demande d'inscription est refusée, la personne concernée ne peut plus exercer l'activité de souscripteur mandaté.

## TITEL 8

*Inwerkingtreding*

## Art. 25

De Koning bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze wet, met uitzondering:

1° van dit artikel, dat in werking treedt de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt;

2° van titel 7, die in werking treedt de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 18 februari 2019.

**FILIP**

VAN KONINGSWEGE:

*De eerste minister,*

Charles MICHEL

*De minister van Werk en Économie,*

Kris PEETERS

*De minister van Financiën,*

Alexander DE CROO

*De minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDERS

*De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,  
en van Asiel en Migratie,*

Maggie DE BLOCK

*De minister van Energie,*

Marie Christine MARGHEM

## TITRE 8

*Entrée en vigueur*

## Art. 25

Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de la présente loi, à l'exception:

1° du présent article, qui entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*;

2° du titre 7, qui entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 18 février 2019.

**PHILIPPE**

PAR LE ROI:

*Le premier ministre,*

Charles MICHEL

*Le ministre de l'Emploi et de l'Économie,*

Kris PEETERS

*Le ministre des Finances,*

Alexander DE CROO

*Le ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDERS

*La ministre des Affaires sociales et de la Santé  
publique, et de l'Asile et la Migration,*

Maggie DE BLOCK

*La ministre de l'Énergie,*

Marie Christine MARGHEM